

Nasjonalparkstyret
for Forollhogna

Møteinnkalling

Utvalg: Nasjonalparkstyret for Forollhogna
Møtested: Vingelsgaard Gjestgiveri, Vingelen, Tolga kommune
Dato: 14.06.2024
Tidspunkt: 10:00

Eventuelt forfall må meldes snarest til nasjonalparkforvalter. Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

Møteprogram

Kl. 09.30: kaffe og noe å bite.

Kl. 10.00: møtestart

Kl. 12.00: lunsj

Kl. 12.45: fortsetter møte

Kl. 14.30: orientering om besøkssenter for Forollhogna nasjonalpark med befarings til Bunåva.

Kl. 15.00: møteslutt.

Det blir gitt orienteringer fra nasjonalparkforvaltere under møte.

Vel møtt!

6. juni 2024

På vegne av sekretariatet

Eli Grete Nisja

nasjonalparkforvalter

Nasjonalparkstyret
for Forollhogna

Saksliste

Utvalgs- saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv- saksnr
ST 18/2024	Godkjenning av møteinnkalling og sakliste, og valg av styremedlem til godkjenning av protokoll		
ST 19/2024	Nasjonalparkstyret for Forollhogna - revisjon av delegeringsreglementet		2023/10913
ST 20/2024	Ledalen landskapsvernområde - supplerende tildeling av tiltaksmidler kap.post 1420.31 - april 2024		2023/12660
ST 21/2024	Ledalen landskapsvernområde - omlegging av trasé og uttak av masser i forbindelse med vedlikehold av ATV trasé mellom Leset og Gaarevollen - Statskog SF		2024/7164
ST 22/2024	Forollhogna nasjonalpark - søknad om bruk av rotenon i innløpsbekkene til Korstjønnna for oppfølging av tiltak for fjerning av ørekyte		2020/4738
ST 23/2024	Forollhogna nasjonalpark - søknad om bruk av drone for oppsyn og sanking av sau i Såttåhaugen beiteområde - Os 180/3/0 - Knut Simensen		2024/3347
ST 24/2024	Forollhogna nasjonalpark - søknad om bruk av drone for å filme sauesanking i Såttåhaugen - Os - Heliks AS		2024/6398
ST 25/2024	Forollhogna nasjonalpark - høringsuttalelse - felles handlingsplan for fjellrev i 2024-2028		2024/6682
ST 26/2024	Landskapsvernområder i Forollhogna - kriterier for søknad om inngjerding i tilknytning fritidseiendom		2024/5364
ST 27/2024	Øyungen landskapsvernområde - Søknad om godkjenning av driftsplan for massetak på Meiåfjellet - søker: Øyungsvegen vegforening		2019/10559
ST 28/2024	Øyungen landskapsvernområde - revisjon av forvaltningsplan - forslag til forvaltningsmyndighetens retningslinjer		2023/10166
ST 29/2024	Ledalen landskapsvernområde - revisjon av forvaltningsplan - forslag til forvaltningsmyndighetens retningslinjer		2023/10203
ST 30/2024	Budalen, - Endalen - og Forddalen landskapsvernområder - oppsummering av innspill til revisjon av forvaltningsplaner		2024/511
ST 31/2024	Referatsaker		
RS 10/2024	Svar - Forollhogna nasjonalpark - oppsetting av digitale poster for Trimpoeng - 2024		2021/6928
RS 11/2024	Svar - Forollhogna nasjonalpark - Londalen-Ørvilldalen landskapsvernområde - Magnilldalen-Busjødalen landskapsvernområde - søknad om istandsetting av løer og buer i Vingelen		2024/2844

RS 12/2024	Rapport - Forollhogna nasjonalpark - gjennomført tiltak med sambandsstasjon på Halshøgda	2023/3979
RS 13/2024	Nasjonalparkstyret til Forollhogna - AU-møte 30.05.2024 - utsending av godkjent møteprotokoll	2024/299
ST 32/2024	Delegerte saker	
DS 15/2024	Delvis innvilget - Vangrøftdalen-Kjurrudalen landskapsvernområde - søknad om oppsett av utedo på setereiendom - Os 131/31 - Terje Nygård	2023/9307

ST 18/2024 Godkjenning av møteinnkalling og sakliste, og valg av styremedlem til godkjenning av protokoll

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2023/10913

Saksbehandler: Eli Grete Nisja

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Nasjonalparkstyret for Forollhogna	19/2024	14.06.2024

Nasjonalparkstyret for Forollhogna - revisjon av delegeringsreglementet

Nasjonalparkforvalters innstilling:

Nasjonalparkstyret for Forollhogna godkjenner vedlagte forslag til revidert delegeringsreglement og delegerer sin myndighet slik til:

- nasjonalparkforvalterne som gitt i pkt. 2.1
- arbeidsutvalget (AU) som gitt i pkt.2.2
- styreleder som gitt i pkt. 2.3.

Nasjonalparkstyret sitt delegeringsreglementet av 15.06.2020, samt delegeringen i styresak 24/2023 erstattes av delegeringen i denne saken.

Nytt delegeringsreglement gjøres kjent gjennom publisering på nettsidene til nasjonalparkstyret.

Hjemmel:

Vedtak om delegering til nasjonalparkforvalterne er gjort med hjemmel i vedtektene for nasjonalpark- og verneområdestyrene fastsatt av Miljødirektoratet 19.01.2024, jf. naturmangfoldloven § 62 andre ledd, tredje punkt.

Saksdokumenter (følger saken)

- 1 Delegeringsreglement - nasjonalparkstyret for Forollhogna - forslag

Andre saksdokumenter

1. [Delegeringsreglementet av 15.06.2020](#)
2. [Vedtekter for nasjonalpark-/verneområdestyrer](#) oppnevnt i medhold av naturmangfoldloven § 62.

Saksopplysninger

Gjeldene delegeringsreglement for nasjonalparkstyret for Forollhogna ble vedtatt den 15.06.2020 i styresak 17/2020, jf. saksvedlegg 1. Delegeringsreglementet skal revideres i forbindelse med opprettelsen av nytt nasjonalparkstyre.

Miljødirektoratet fastsette den 19.01.2024 nye, reviderte vedtekter som er felles for alle nasjonalpark- og verneområdestyrer, jf. saksdokument 2. Dette ble gjort i forbindelse med oppnevning av nye nasjonalpark- og verneområde styrer for perioden 2024-2027.

Med bakgrunn i nytt styre og reviderte vedtekter, og bestemmelse i gjeldene delegeringsreglementet av 15.06.2020, er det nødvendig å revidere delegeringsreglementet for det nye nasjonalparkstyret.

De nye vedtektene angir hvilke sakstyper som styret *kan* delegerer sin myndighet til forvaltere til å treffe vedtak og beslutninger på veggen av styret, jf. vedtektenes punkt 6.3.

Videre gir vedtektene styret muligheter til å opprette et arbeidsutvalg, og samtidig peket på muligheten til å delegerer myndighet til arbeidsutvalget, jf. punkt 6.9.

Tabellen nedenfor viser hvilke sakstyper styret kan delegerer til forvalter, hva som delegert i tråd med delegeringsreglementet av 15.06.2020 og hva som er nytt.

	Saksområde som <i>kan</i> delegeres forvalter, jf. styrets vedtekter 6.3	Dagens delegeringsreglement
1.	Behandle søknader om ferdsel og om motorferdsel etter verneforskriftenes spesifiserte dispensasjonsbestemmelser.	Delegert forvalter, jf. pkt.4.6.1
2	Behandle søknader etter verneforskriftenes øvrige spesifiserte dispensasjonsbestemmelser og etter naturmangfoldloven § 48: a) når vedtaket innebærer fornying av tidligere dispensasjon som er gitt av nasjonalparkstyret eller arbeidsutvalget dersom forutsetningene for tillatelsen er tilnærmet uendret, b) når det foreligger en etablert forvaltningspraksis fra saker behandlet av nasjonalparkstyret eller arbeidsutvalget i tilsvarende saker, og c) når forvaltningsplanen gir entydige føringer for utfallet av søknadsbehandlingen.	Delegert forvalter, jf. pkt.4.6.2 a), b) og c)
3	Treffe vedtak i samråd med styreleder når en sak haster fordi det er fare for skade eller annen negativ påvirkning av verneverdiene, for eksempel stans av ulovlig forhold, pålegg om retting eller direkte gjennomføring.	Delegert styreleder, jf. pkt.4.2 e) og f)
4	Behandle søknader om, eller på eget tiltak, endre frister som er fastsatt av nasjonalparkstyret.	

5	Gi utsettelse av klagefrist etter forvaltningsloven § 29 fjerde legg.	
6	Treffe beslutning om utsatt iverksettelse etter forvaltningsloven § 42.	
7	Beslutte overtredelsesgebyr av saker til Miljødirektoratet med anbefaling om å ilegge overtredelsesgebyr.	Delegert til AU, styresak 24/2023

	Myndighet som kan delegeres til AU, jf. styrets vedtekter 6.9	Dagens delegeringsreglement
	Nasjonalparkstyret gir arbeidsutvalget (AU) myndighet til å treffe vedtak etter verneforskriftene og naturmangfoldloven i enkeltsaker som ikke er av stor betydning for verneverdiene. Arbeidsutvalgets vedtak skal treffes innenfor rammene av prinsipper fastsatt av styret for de ulike saksområdene i forvaltningsplan eller andre retningslinjer og i samsvar med naturmangfoldloven og verneforskriften.	Som i dagens del.reg. pkt.4.4.1-4.4.3

I delegeringsreglementet av 15.06.2020 for nasjonalparkstyret for Forollhogna ble det også vedtatt føringer og presiseringer i forhold til ulike temaer og type saker.

For uttalelser til høringer i forbindelse med endringer av lover og forskrifter, revisjon av kommuneplaner og kommunedelplaner som berører verneområdene, kommunale temaplaner, reguleringsplaner og dispensasjonsplaner i randsona til verneområdene ble det vedtatt føringer for type behandling. Henviser her til kap. 4.7 i delegeringsreglementet.

Videre heter det i delegeringsreglementet at det skulle utarbeides egne retningslinjer og prinsipper for:

- Forebyggende arbeid og motorisert ferdsel i Forollhogna i forbindelse med tilhold av tamrein i nasjonalparken, inklusive sakstyper som delegeres til AU eller forvalter.
- Bruk av drone i nasjonalparken, inklusive sakstyper som delegeres til AU eller forvalter

Det ble også gjort vedtak om at det skal føres oversikt over forvaltningspraksisen på de ulike saksområdene som skal følge som et notat til delegeringsreglementet, og at denne oversikten skal suppleres årlig for å holde god oversikt over forvaltningspraksisen.

Andre saksopplysninger

Et utkast til nytt, revidert delegeringsreglementet ble lagt fram for gjennomgang og drøfting i AU sitt møte den 30.mai.

Hjemmelsgrunnlag – verneforskriften og naturmangfoldloven (NML)

Miljødirektoratet har delegert sin myndighet til nasjonalparkstyret for Forollhogna, og nasjonalparkstyret følgende myndighet etter naturmangfoldloven:

- Verneforskriftene for de respektive verneområdene i Forollhogna
- Naturmangfoldloven

De nye vedtektene angir hvilke sakstyper som styret *kan* delegere sin myndighet til forvaltere og/eller AU til å treffe vedtak og beslutninger på veggen av styret.

I tråd med gjeldene delegeringsreglementet, pkt. 4.2 bokstav j) skal reglementet revideres etter konstituering av nytt styre.

Vurderinger

Gjeldende delegeringsreglement for nasjonalparkstyret har over tid blitt noe komplekst og etter hvert mindre oversiktlig. Videre tar de nye vedtektene til nasjonalparkstyret også opp noen sakstyper som i løpet av den siste 4-årsperioden har kommet til. Det er derfor hensiktsmessig å foreta en forenkling av selve teksten i gjeldene reglement i tillegg til en revisjon.

Kort om endringene

Forvalterne har foretatt en grundig gjennomgang av gjeldende reglement opp mot de nye vedtektene. Reglementets kap. 2 om definisjoner i er i sin helhet tatt ut da det anses som overføldig her.

Kap. 3 om myndighetsrom er forenklet og beskrivelser er lagt inn i kap.1 om nasjonalparkstyrets myndighet og oppgaver i forslaget til nytt reglement.

Kapitel 4.1 om økonomi, drift og tiltaksmidler er i sin helhet tatt ut da dette ligger i styrets vedtakter pkt.6.6. Det foreslås to nye punkter mht. økonomi i det nye reglementet; pkt. 2.1.5 knyttet til forvalter og pkt. 2.3.1 knyttet til styreleder.

Budjettrammen for nasjonalparkstyret er bevilgninger fra Miljødirektoratet over hhv. kap.post 1420.21 driftsmidler for styret og kap.post 1420.31 tiltakmidler. Ellers gjelder statens regler for offentlig annskafelser.

Videre er også kap. 4.2 og 4.3 i gjeldene reglement tatt ut da også disse punktene anses å være i varetatt i de nye vedtektene.

Kap.4.7 om høringsuttalelser i gjeldene reglement er omfattende beskrevet, og her foreslås en forenkling i det nye reglementet.

Kommentarer til føringer gitt i gjeldene delegeringsreglement

Nasjonalparkstyret for styreperioden 2020-2023 har godkjent [retningslinjer for bruk av drone](#). Disse er publiserte til styret sine nettsider under informasjon [om søknader](#).

Foreløpig ligger denne myndigheten til nasjonalparkstyret. Forvaltningspraksisen har så langt vært knyttet til mer til haste-oppdrag for beitenæringen.

I forbindelse med tamrein som kommer utenfor eget beiteområde og inn i Forollhogna er det utarbeidet såkalte varslingsrutiner som både de ulike forvaltningsmyndighetene og næringen holder seg til. Varslingsrutinene ble utarbeidet i fellesskap med berørte aktører i løpet av årene 2019-2021, og ajurføres av [villreinutvalget for Forollhogna](#). I forhold til forebyggende arbeid tilhører det andre myndigheter enn nasjonalparkstyret. Når det er behov for bruk av motorkjøretøyer for henting av tamrein innenfor

nasjonalparken behandles det som hastesaker etter NML § 48, og omfanget er et par tillatelser pr. år.

Forvaltningspraksis for de forskjellige saksområdene kommer til uttrykk gjennom den løpende saksbehandlingen, og trekkes nå inn i arbeidet med revisjon av forvaltningsplanene. Det er derfor ikke hensiktsmessig for å utdype det videre i forbindelse med delegeringsreglementet her. Videre vil det også være kompleksiteten i den enkelte sak som avgjør om saken avgjøres av styret, AU eller forvalter.

Behandling i AU 30.mai 2024

Til møtet i AU ble det laget arbeidsdokument der endringene kom tydelig fram. Dette dokumentet ble lagt fram for AU, og forvalterne foretok en gjennomgang.

For dette dokumentet ble det benyttet Words korrektur-funksjon som medfører at dokumentet er noe krevende å lese med røde overstrekinger osv., og forvalter har derfor valgt ikke å legge dette ved som saksdokument, men vil kunne ta det fram i møtet i forbindelse med behandlingen dersom det er ønskelig.

AU kom med innspill og opprettinger av mer type korrektur, samt gjorde avklaringer av plassering av myndighet mellom forvaltere og AU for noen saksområder.

Forslaget til nytt delegeringsreglement er knyttet opp mot vedtektene for styret, og ellers forenklet og redusert i omfang fra 8 sider til 4 sider. Forvalterne er av den oppfatning av forslaget til nytt delegeringsreglement vil være både dekkende og entydig for styrets arbeid. Med dette som grunnlag, legges det fram *et forslag* til revidert delegeringsreglement.

Delegeringsreglement for nasjonalparkstyret for Forollhogna, vedtatt xx.06.2024

Delegeringsreglement for Nasjonalparkstyret for Forollhogna

Følgende ligger til grunn for delegeringsreglementet for nasjonalparkstyret for Forollhogna:

1. Delegering av forvaltningsmyndighet til nasjonalparkstyret for Forollhogna, brev 16.02.2011 fra Miljøverndepartementet, jf. vedlegg 1.
2. Vedtekter for nasjonalpark-/verneområdestyrer oppnevnt i medhold av naturmangfoldloven § 62, fastsatt den 19.01.2024 av Miljødirektoratet, jf. vedlegg 2.
3. Tidligere delegeringsreglementer i styresak 5/2017 og styresak 17/2020, og supplering i styresak 24/2023.

Nytt, revidert delegeringsreglementet for nasjonalparkstyret for Forollhogna er vedtatt den xx.06.2024 i styresak xx/2024

Vedlegg

1. Delegering av forvaltningsmyndighet til nasjonalparkstyret for Forollhogna, brev 16.02.2011 fra Miljøverndepartementet.
2. Vedtekter for nasjonalpark-/verneområdestyrer oppnevnt i medhold av naturmangfoldloven § 62, fastsatt den 19.01.2024 av Miljødirektoratet.

Delegeringsreglement for nasjonalparkstyret for Forollhogna, vedtatt xx.06.2024

1. Nasjonalparkstyrets myndighet og oppgaver

1.1 Nasjonalparkstyret for Forollhogna

Nasjonalparkstyret er oppnevnes av Miljødirektoratet etter innstilling fra de berørte kommunene og fylkeskommunene, jf. pkt. 2 i vedtektene.

Nasjonalparkstyret består av 9 representanter med personlig vara, en fra hver av de berørte kommunene (7) og fylkeskommunene (2). Berørte kommuner er Røros, Holtålen, Midtre Gauldal og Rennebu i Trøndelag fylke og Os, Tolga og Tynset i Innlandet fylke.

1.2. Arbeidsutvalg

Ved konstituering av nasjonalparkstyret nedsetter styret et arbeidsutvalg (AU) bestående av 3 medlemmer og ett varamedlem fra styret, jfr. vedtektenes pkt. 6.9.

1.3 Verneområder

Nasjonalparkstyret har forvaltningsmyndighet for følgende verneområder, jf. brev fra Miljøverndepartementet av 16.02.2011:

- Forollhogna nasjonalpark
- Budalen landskapsvernområde
- Endalen landskapsvernområde
- Forddalen landskapsvernområde
- Øyungen landskapsvernområde
- Ledalen landskapsvernområde med plantelivsfredning
- Vangrøftdalen og Kjurrudalen landskapsvernområde
- Magnildalen og Busjødalen landskapsvernområde
- Londalen – Ørvilldalen landskapsvernområde
- Grøntjønnan naturreservat

1.4 Myndighetsområde

I tråd med vedtektenes pkt. 3 har nasjonalparkstyret har myndighet etter følgende:

- Forskriftene for verneområder nevnt her i punkt 1.1.
- Naturmangfoldloven, § 48 dispensasjon fra vernevedtak
- Naturmangfoldloven § 47 Skjøtsel i verneområder
- Naturmangfoldloven §§ 69-72 og § 73 om håndheving og sanksjoner

Utøvelse av myndighet skal skje i samsvar med naturmangfoldloven, herunder alminnelige bestemmelser om bærekraftig bruk, kap. 2.

Nasjonalparkstyret er en juridisk person med myndighet til å inngå avtaler og påta seg forpliktelser innenfor de økonomiske rammene styret disponerer, jf. vedtektenes pkt. 3.

Delegeringsreglement for nasjonalparkstyret for Forollhogna, vedtatt xx.06.2024

1.5 Om møtene

I tillegg til vedtektenes pkt. 5, skal møteinnkallinger og godkjente møteprotokoller sendes ut til styremedlemmene, varamedlemmene, berørte kommuner og fylkeskommuner, samt respektive statsforvaltere, og så langt det lar seg gjøre publiseres på nasjonalparkstyrets egne nettsider.

2. Delegering av myndighet

Nasjonalparkstyret delegerer sin myndighet i tråd med vedtektenes punkt 6.3.

2.1 Delegering av myndighet til forvalter

Nasjonalparkstyret gir forvalter myndighet til å treffe vedtak og beslutninger i følgende sakstyper på vegne av styret:

- 2.1.1 Behandler søknader om motorferdsel etter Forskriften om Forollhogna nasjonalpark, § 3, punkt 5.3 i tråd med retningslinjer i forvaltningsplanen.
- 2.1.2 Behandle søknader etter verneforskriftenes dispensasjonsbestemmelser og etter naturmangfoldlovens § 48 når:
 - a) vedtaket innebærer fornying av tidligere dispensasjon som er gitt av nasjonalparkstyret eller arbeidsutvalget dersom forutsetningene for tillatelsen er tilnærmet uendret,
 - b) det foreligger en etablert forvaltningspraksis fra saker behandlet av nasjonalparkstyret eller arbeidsutvalget i tilsvarende saker,
 - c) forvaltningsplan gir entydige føringer for utfallet av søknadsbehandlingen.
- 2.1.3 Treffe vedtak i samråd med styreleder når en sak haster fordi det er fare for skade eller annen negativ påvirkning på verneverdiene, for eksempel stans av ulovlig forhold, pålegg om retting eller direkte gjennomføring.
- 2.1.4 Avgjørelse om utsettelse av klagefrist etter forvaltningsloven § 29 fjerde ledd, i samråd med styreleder.
- 2.1.5 Godkjenne avtaler om skjøtsels- og vedlikeholdstiltak som medfører økonomiske forpliktelser inntil kr 100.000 innfor tildelte budsjett.

2.2 Delegering av myndighet til arbeidsutvalget (AU)

Nasjonalparkstyret gir AU myndighet til å treffe vedtak og beslutninger i følgende sakstyper på vegne av styret:

- 2.2.1 Behandle søknader etter verneforskriftene og naturmangfoldlovens § 48 hvor myndighet som ikke er delegert til forvalter og hvor tillatelse ikke vil være av stor negativ påvirkning for verneverdiene. Vedtaket skal treffes innenfor rammen av prinsipper fastsatt av styret for de ulike saksområdene, og være enstemmig. Dersom vedtaket ikke er enstemmig, skal saken behandles av nasjonalparkstyret.

Delegeringsreglement for nasjonalparkstyret for Forollhogna, vedtatt xx.06.2024

- 2.2.2 Beslutte oversendelse av saker til Miljødirektoratet med anbefaling om å ilegge overtredelsesgebyr.
- 2.2.3 Behandle søknader om, eller på eget tiltak, endre frister som er fastsatt av nasjonalparkstyret.
- 2.2.4 Avgjørelse om utsatt iverksettelse etter forvaltningsloven § 42.

2.3 Delegering av myndighet til styreleder

Nasjonalparkstyret gir styreleder myndighet til å treffe vedtak og beslutninger i følgende sakstyper på vegne av styret:

- 2.3.1 Godkjenne avtaler om skjøtsels- og vedlikeholdstiltak som medfører økonomiske forpliktelser over kr 100.000 innfor tildelte budsjett.

2.4 Høringsuttalelser

Nasjonalparkstyret kan gi høringsuttalelser i tråd med naturmangfoldlovens § 49 om utenforliggende virksomhet som kan medføre skade inn i et verneområde.

Dette kan gjelde:

- Regionale planer, kommuneplaner, kommunedelplaner og kommunale temaplaner, samt planprogram for nevnte planer
- Høring av nasjonale og regionale handlingsplaner
- Høringer av lov, forskrifter, veiledere, rundskriv mv.
- Delings- og bruksendringssaker innenfor verneområdene

Forvaltere avklarer med styreleder om hvilke saker som skal prioriteres for høringsuttalelse. Nasjonalparkforvaltere kan gi innspill av *faglig karakter* til planer som er på høring, og saken refereres nasjonalparkstyret.

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2023/12660

Saksbehandler: Eli Grete Nisja

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Nasjonalparkstyret for Forollhogna	20/2024	14.06.2024

Ledalen landskapsvernområde - supplerende tildeling av tiltaksmidler kap.post 1420.31 - april 2024

Nasjonalparkforvalter sin innstilling:

Nasjonalparkstyret for Forollhogna tar supplerende tildeling av tiltaksmidler over kap.post 1420.31 til etterretning, og godkjenner fordelingen midlene slik:

Pri.	Tiltak	Søknads- beløp ved supplerende tildeling	Innvilget av Miljødirektoratet	Fordeling
1	Restaurering av myrområder og ferdselstraseen mellom Leset - Gaarevollan i Ledalen landskapsvernområde	Kr. 448.000	Kr. 448.00	Kr. 448.000

Dersom det viser seg at gjennomføringen av tiltak blir forsinket eller på annen måte ikke blir gjennomført etter plan slik at midler ikke blir benyttet som tildelt, må eventuelle en om-disponering av midlene avklares med Miljødirektoratet. Dette må gjøres før eventuell om-disponering til andre tiltak innen verneområdene i Forollhogna som gjøres i samråd med styreleder og/eller AU. Ved større endringer skal nasjonalparkstyret forelegges saken.

Saksdokumenter (følger saken)

Andre saksdokumenter:

1. Sak 8/2024, møteprotokoll for nasjonalparkstyret 19.04.2024.

Saksopplysninger

Nasjonalparkstyret behandlet fordeling av tildelte tiltaksmidler 2024 i sak 8/2024 sitt styremøte 19.04.2024 hvor følgende saksopplysninger ble gitt:

Skjøtsel og tilretteleggingstiltak knyttet til ATV-traseen i Ledalen – videreføring.

Det ble lagt inn behov om midler på posten «naturrestaurering» for videreføring av allerede pågående tiltak, men Miljødirektoratet ga avslag med begrunnelse for høgt beløp og uklar prosjektbeskrivelse med kostnadsberegninger. Det er nå laget er mer detaljert prosjektbeskrivelse med kostnadsberegninger spesifikt knyttet til restaurering av to myrområdene. Kort beskrevet vil omkring 640 m med grøftene langs kjøretraséen bli tettet, samt at det vil bli lagt klopping for bruk av ATV i traseen over myrene. Hele traseen mellom Leset og Gaarevollen/Fremmervollen er 6,5 km. Nasjonalparkforvalterne vil ved en senere anledning legge fram hele prosjektet for nasjonalparkstyret. Det forventes tilbakemelding fra Miljødirektoratet om supplerende tildeling i løpet av uke 16, og nasjonalparkstyret vil bli orientert på møtet om tilbakemeldingen. Vi forventer å få midler slik at vi kan starte opp det konkrete arbeidet med restaurering av de utsatt myrområdene.

Etter en ny og mer spesifikk prosjektbeskrivelse med tilhørende kostnadsberegning kunne **Miljødirektoratet bevilge kr. 448.000 fra kap.post 1420.31** i forbindelse med supplerende tildeling i april.

Andre saksopplysninger

Det er alt gjennomført befaring (24. mai) og møte (29. mai) med fjellstyret, entreprenør, bruksberettigede og Statskog som grunneier for planlegging av oppstart for gjennomføringa av tiltak sommeren 2024.

Det er Haltdalen fjellstyre som koordinerer arbeidet.

Vurderinger

Etter samtaler og veiledning fra Miljødirektoratet ble det gjort en ny prosjektering av tiltaket, som ble helt tydelig nå er rettet mot restaurering av myrområdene. I dette arbeidet inngår det lukking av grøfter for å gjenskape mest mulig den naturlige vannstrømmen i myra. For at det fortsatt skal være farbart over disse myrområdene, må det så kloppen for bruk av ATV. Dette er en riktig forståelse av utfordringene i området, og det er dette tilskuddet via supplerende tildeling er «øremerket» til.

Forvalterne vil ved anledning orientere nasjonalparkstyret nærmere om dette arbeidet og aller helst gjennomføre en befaring for styret når tiltaket er ferdig eller nærmer seg ferdigstilling,

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2024/7164

Saksbehandler: Sara Kristiane Kjærgård Eide

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Nasjonalparkstyret for Forollhogna	21/2024	14.06.2024

Ledalen landskapsvernområde - omlegging av trasé og uttak av masser i forbindelse med vedlikehold av ATV trasé mellom Leset og Gaarevollen - Statskog SF

Nasjonalparkforvalters innstilling:

Nasjonalparkstyret for Forollhogna gir Statskog v/Kai Børge Amdal dispensasjon fra forskrift om vern av Ledalen landskapsvernområde § 3 punkt 1, for forbedringstiltak på ATV-traséen mellom Leset og Gaarevollen innenfor Ledalen landskapsvernområde.

Dispensasjonen gjelder for hhv forsterkning av 100 m strekning av dagens ATV-trasé, og omlegging av 150 m strekning av dagens ATV-trasé.

Dispensasjonen er gitt med følgende vilkår:

1. Det er tillatt å legge ned geonett og duk på 100 m strekning av ATV-traséen for å holde massene på plass, jfr. tiltak 1 i saksfremlegg. Duk og geonett skal dekket med masser i etterkant slik at det ikke blir synlig i terrenget.
2. Det tillates å hente ut inntil 60 m³ grus fra område uthevet i blått, jfr. kart 1. Torv og vegetasjon skal løftes av og legges til side før det tas ut masser. Det skal kun tas et tynt lag med grus. Etter at grusen er hentet ut, skal torv og vegetasjon legges tilbake for å dekke til massetaket.
3. Det tillates å ta ut masser fra morenerygg, og planere dette ut i forbindelse med omlegging av trasé, jfr. tiltak 2 i saksfremlegg. Registrerte kulturminner i området skal ivaretas under tiltaket, jfr. kart 4.
4. Alle terrenginngrep ved uttak av masser og eventuelle terrengskader skal lukkes og være avsluttet i forbindelse med ferdigstilling av tiltaket, jfr. NML § 11.
5. Etter gjennomført tiltak skal det gjennomføres en sluttbefaring med bruksberettigede, entreprenør, fjellstyret, Statskog, kommune og nasjonalparkstyret.
6. Tillatelsen fra verneforskrift gjelder i 3 år fra vedtaksdato.

Hjemmel:

Dispensasjonen er hjemlet i naturmangfoldlovens § 48- første ledd, første alternativ.

Begrunnelse:

Nasjonalparkstyret legger vekt på at ATV-prosjektet i Ledalen vil bidra med å fremme verneformålet med å verne om flora, vegetasjon og kulturminner. Forbedringer og omlegging av dagens ATV trasé vil gjøre traséen mindre synlig i landskapet, samtidig som den også blir forsterket og bedre rustet for dagens bruk. Herunder å sikre en skånsom adkomst til setervollen for nødvendig skjøtsel av kulturlandskapet ved Gaarevollen slik at gammel kulturmark og setervoll holdes i hevd.

Omsøkte tiltak anses ikke å stride mot vernevedtakets formål og heller ikke å påvirke verneverdiene nevneverdig. En tillatelse vil ikke medføre negativ presedens for Ledalen landskapsvernområde eller andre verneområder med lignende bestemmelser.

Saksdokumenter (følger saken)

- 1 Kart - situasjonsplan.pdf
- 2 Prosjektbeskrivelse - restaurering av myrer og klopping av trase i Ledalen landskapsvernområde

Andre saksdokumenter:

[Forskrift om vern av Ledalen landskapsvernområde](#)

[Forvaltningsplan for Øyungen og Ledalen](#)

Saksopplysninger

Søknaden

Viser til søknad av 03.06.2024, hvor Statskog SF v/ Kai Børge Amdal søker om å utføre tiltak i forbindelse med arbeid med kjøretraséen i Ledalen landskapsvernområde.

Tiltakene det her søkes om er i forbindelse med et samarbeidsprosjekt, hvor Statskog SF som grunneier står som søker. Det er Haltdalen fjellstyre som er tiltakshaver på prosjektet.

Det ble 24.05.2024 gjennomført befarings langs traseen, hvor både nasjonalparkforvaltere, Holtålen kommune, Haltdalen fjellstyre, rettighetshavere, Statskog SF og entreprenør var til stede. Her ble det vurdert hvilke tiltak som er best for å sikre at det kan kjøres på traseen uten at den og vegetasjonen blir ytterligere ødelagt. I tillegg til at det ble funnet gode løsninger for restaureringen og kloppleggingen, ble det også avdekket behov for forsterkning av en strekning på ca. 100 meter, og omlegging av ca. 150 meter av traseen.

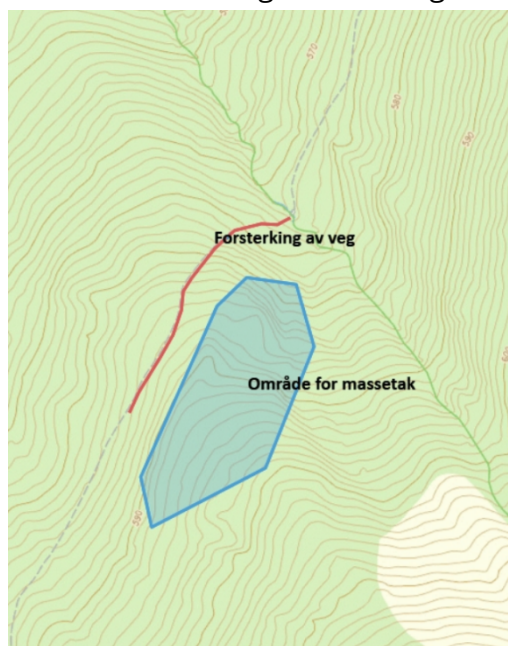
Statskog SF søker derfor om tillatelse til utførelse av:

1. forsterking av ca. 100 meter av traséen med duk og grus, samt uttak av ca. 60 m³ grus i massetak nær vegen.
2. omlegging av ca. 150 meter av kjøretraséen.

Tiltak 1: Forsterkning av trasé

Grunnet dårlige masser i traséen er det behov for å forsterke en strekning på ca. 100, jfr. vedlegg 1 kart over situasjonsplan. Det ble foreslått å legge duk, og eventuelt geonett, med nye grusmasser som en forsterkning. Grusen skal tas i et massetak i nærheten av vegen. Dette ble vurdert av til å være den mest skånsomme og varige løsningen for denne strekningen.

Uttaket av masse skal gjøres på en så skånsom måte som mulig. Torva og vegetasjonen skal legges til side, og det skal tas kun et tynt lag med grus. Etter at grusen er hentet ut skal torv og vegetasjon legges tilbake for å dekke til massetaket. Ved å gjøre dette på et større areal, der en henter ut kun et tynt lag grus, vil dette bli mindre synlig som et inngrep. Massetaket vil ikke bli så stort som det er markert i kartet, jfr. kart 1, men markeringen angir området hvor det vil være aktuelt å hente ut grus. Det vil være behov for ca. 60 m³ med grus som vil gi et areal på massetaket på ca. 2- 300m².

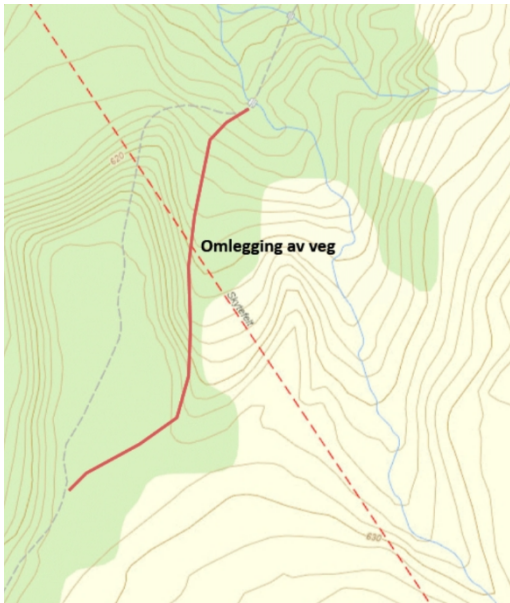

Kart 1: Rød linje viser veistrekning på ca. 100 m som skal forsterkes. Blått område markerer område for masseuttak.

Tiltak 2: Omlegging av trasé

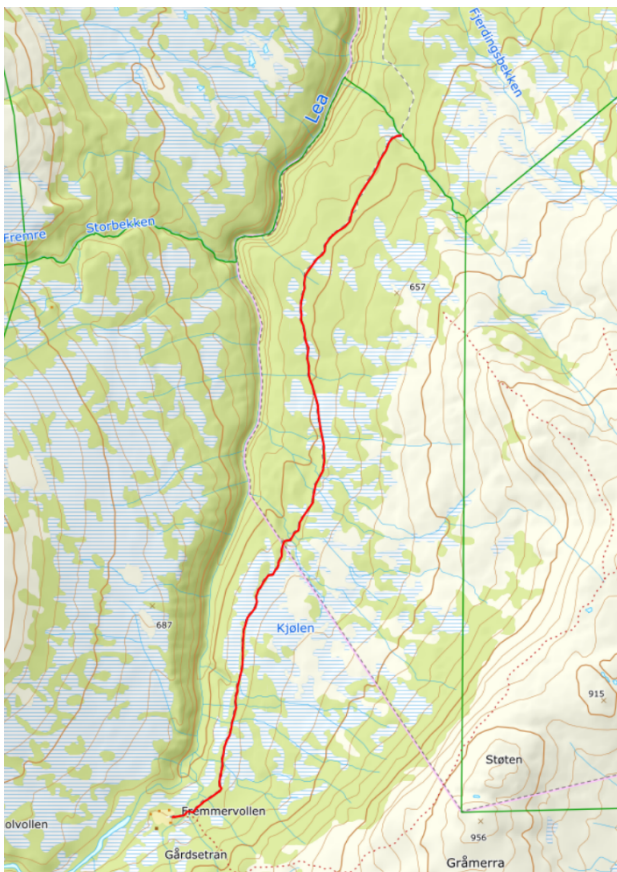
På grunn av veldig stor stigning på traséen, er det av sikkerhetsmessige årsaker behov for å legge om traséen på en strekning på ca. 150 meter, jfr. vedlegg 1 kart over situasjonsplan. Traséen vil legges i kanten på en myr, og legges delvis inn i en morenergygg, jfr. kart 2. Ny trasé bygges ved at en legger masser fra morenergyggen på en duk i kanten av myra. På denne måten blir skjæringene lavere og myra holdes intakt. Dette gir en sterk og lite synlig trasé, som bygges skånsomt i terrenget.

Den gamle traséen blir liggende slik at den på sikt kan gro igjen. Det er ikke planlagt å gjøre noe med den, men det kan være behov for å pusse deler av den slik at vannet ikke fører til erosjon i hjulsporene.

Kart 2: viser omsøkte omlegging av trasé (rød linje), samt dagens trasé til venstre (grå-stiplet linje).

Første del av traséen (ca. 2 km) går gjennom Ledalen naturreservat hvor Statsforvalteren i Trøndelag er forvaltningsmyndighet. De resterende 4 km av traséen ligger innenfor Ledalen landskapsvernområde, jfr. kart 3.

Kart 3: oversikt over ATV trasé innenfor Ledalen landskapsvernområdet.

Søknaden er også sendt til Holtålen kommune for behandling etter landbruksveiforskriften.

Andre saksopplysninger

- I 2020 søkte Haltdalen fjellstyre om tillatelse til vedlikehold av ATV-traséen. Dette ble svart ut i brev av 06.07.2020 at ikke var søknadspliktig etter forskrift.
- Nasjonalparkstyret har fått tildelt midler for å restaurere myrdragene langs ATV-traséen, jfr. sak 20/2024. Dette er beskrevet i egen prosjektbeskrivelse, jfr. vedlegg 2. Tiltak nr. 1 er ett av disse myrdragene.
- For mer informasjon om bakgrunnen for tiltaket, se vedlagt prosjektbeskrivelse, jfr. vedlegg 2.

Hjemmelsgrunnlag – verneforskriften og naturmangfoldloven (NML)

Formålet med opprettelsen av Ledalen landskapsvernområde er:

- å verne om flora og vegetasjon med spesiell vekt på høgstaude-fjellbjørkeskog og de ulike utforminger av gammel kontinuitetsskog av gran og furu.
- å ta vare på et særpreget kulturlandskap der seterbebyggelse, setervoller og kulturminner er sentrale elementer i landskapsbildet.

I verneforskriften for Ledalen landskapsvernområde § 3 punkt 1 er området vernet mot *alle inngrep eller tiltak som vesentlig kan endre eller virke inn på landskapets art eller karakter, slik som for eksempel: anlegg og faste innretninger, vegbygging, ..., drenering og annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling, planering og lagring av masse, ...* Det er derimot et generelt unntak med vedlikehold av eksisterende anlegg og veg, jfr. verneforskriftens § 4 punkt 1.

Omsøkte tiltak om forsterking av ATV-trasé, uttak av masser og omlegging av trasé er søknadspliktige tiltak etter forskrift. Restaurering av myrdrag og klopplegging trenger ikke behandling etter forskrift, da dette skjer i forvaltningsøyemed, samt at resten av arbeidet vurderes som vedlikehold av ATV-trasé.

Da det ikke er hjemmel i verneforskrift for omsøkte tiltak, må tiltakene vurderes etter naturmangfoldlovens § 48 – første ledd, første alternativ, hvor forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og kan ikke påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.

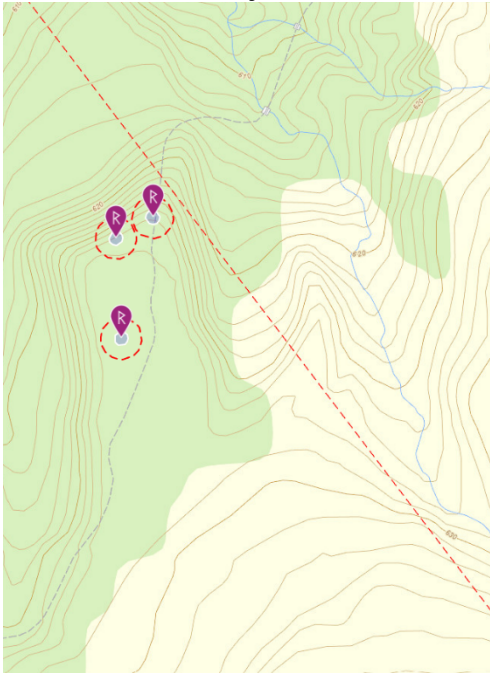
Søknaden legges frem for nasjonalparkstyret til behandling da omsøkte tiltak anses å kunne påvirke verneverdiene og dermed må behandles etter NML § 48.

Vurderinger etter naturmangfoldloven

Kunnskapsgrunnlaget er hentet fra befaringer, søknad og prosjektbeskrivelse, artskart, kulturminnesøk, Naturbase og etablert forvaltningspraksis, jfr. NML § 8. Omsøkte områder for masseuttak kommer ikke i direkte konflikt med verken verdifulle naturtyper og/eller sensitive arter i området, jfr. Naturbase.

Søk i kulturminnesøk viser spesielt tre dokumenterte kulturminner: dyregraver og jernfremstillingsanlegg, som ligger helt inntil dagens trasé, jfr. kart 4. Å få flyttet traséen

ned fra denne toppen anses som positivt for ivaretagelse av kulturminnene. Det er viktig at det ikke foretas inngrep for å lukke den gamle traséen av hensyn til kulturminnene, samt at man hensyntar disse når man drar ut masse fra morenergyggen.

Kart 4: viser tre registrerte kulturminnefunn på bakketopp der dagens trasé går.

Kunnskapsgrunnlaget vurderes tilstrekkelig for å kunne behandle søknaden. Føre-var-prinsippet (NML § 9) kommer derfor ikke til anvendelse.

Ledalen er en veiløs Sæterdal, men det er etter hvert blitt mer behovet for noe motorisert ferdsel i forbindelse med nyttetransport i beitenæring, henting av felt elg, samt i forbindelse med skjøtselsoppdrag inne på Gaarevollen/Fremmervollen som startet i 2022. Videre har det ved noen anledninger vært behov for ATV-kjøring i forbindelse med oppdrag i regi av politi og redningstjenesten, jfr. NML § 10.

Det er nødvendig med tilrettelegging og vedlikehold på ATV-traséen inn til Gaarevollen. Traséen som går der i dag gir utfordrende adkomst og er ødeleggende for vegetasjonen rundt, spesielt over myrområdene. Det er derfor ønskelig å restaurere myrstrekningene og forsterke traséen der dette er hensiktsmessig for å ivareta verneverdiene og bruken. Omlegging av trasé der dette er nødvendig, jfr. tiltak 2, anses også som positivt mtp. bevaring av kulturminnene i området. Tiltakene anses ikke å ville bidra til økt belastning i området, men er tiltak for å holde dagens trasé i hevd.

Ledalen er et landskapsvernområde med plantelivsfredning, og omsøkte tiltak vil bidra med å fremme verneformålet med å verne om flora, vegetasjon og kulturminner. Herunder å sikre en skånsom adkomst til setervollen for nødvendig skjøtsel av kulturlandskapet ved Gaarevollen slik at gammel kulturmark og setervoll holdes i hevd. Omsøkte tiltak anses derfor ikke å stride mot vernevedtakets formål og heller ikke å påvirke verneverdiene nevneverdig, jfr. NML § 48.

Skulle omsøkte tiltak føre til skade på vegetasjonen eller miljøet for øvrig, skal kostnadene ved retting dekkes av tiltakshaver, jfr. NML § 11.

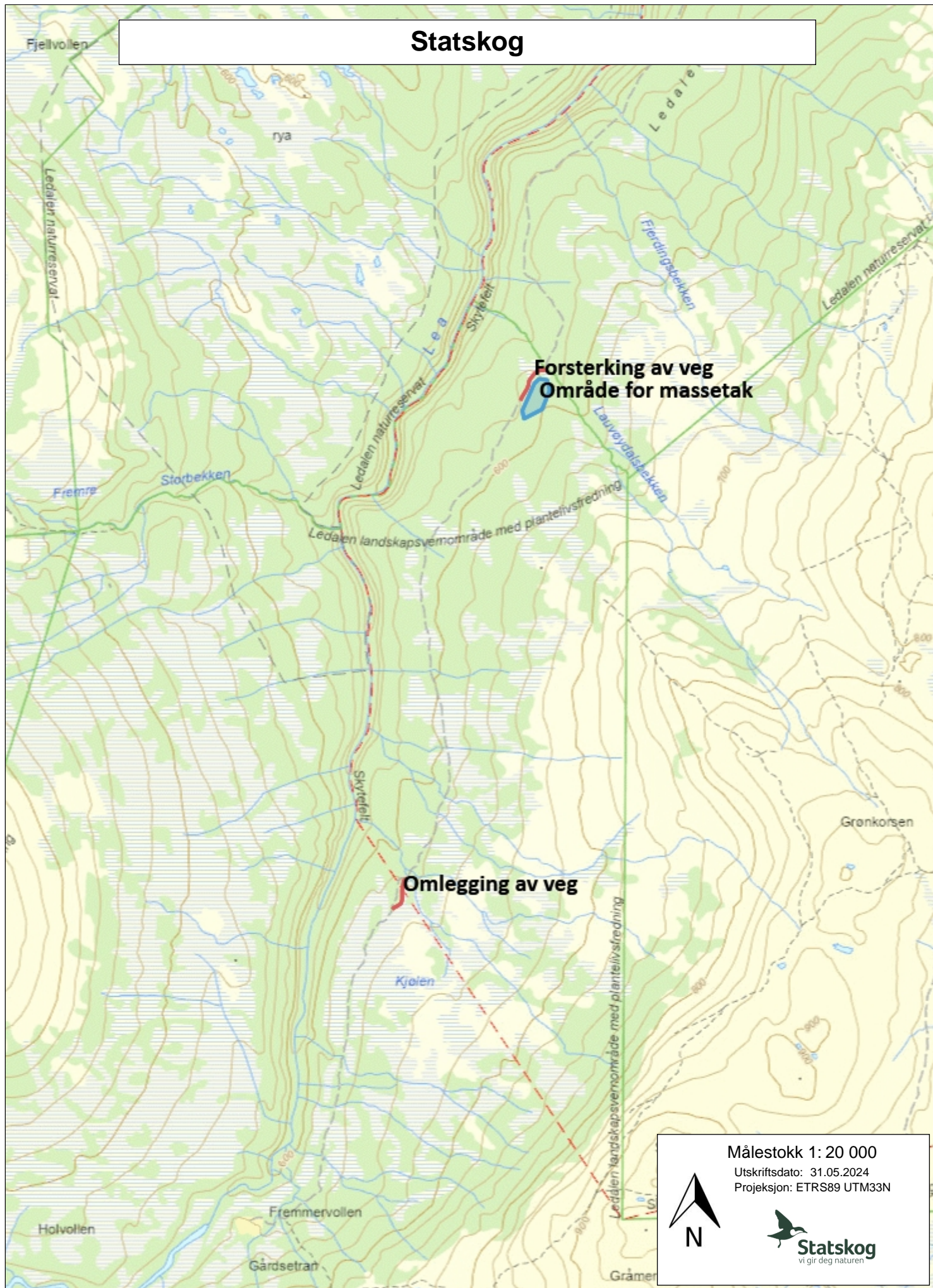
Uttak og flytting av masser skal skje på en skånsom måte, og målet med tiltakene er å forbedre tilstanden til naturmiljøet rund dagens trasé. Uttak av grusmasser skal derfor skje fra et større område for å unngå dype skjæringer i terrenget, samt at toppdekket skal legges over igjen etter uttak. I perioden når tiltakene utføres vil det være behov for motorisert ferdsel. Det vil bli brukt beltegående minigraver for utførelse av arbeidet og ATV med tilhenger for transport av mannskap og utstyr. NML § 12 *Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder* anses som ivaretatt.

Samlet vurdering

Nasjonalparkstyret legger vekt på at ATV-prosjektet i Ledalen vil bidra med å fremme verneformålet med å verne om flora, vegetasjon og kulturminner. Forbedringer og omlegging av dagens ATV trasé vil gjøre traséen mindre synlig i landskapet, samtidig som den også blir forsterket og bedre rustet for dagens bruk. Herunder å sikre en skånsom adkomst til setervollen for nødvendig skjøtsel av kulturlandskapet ved Gaarevollen slik at gammel kulturmark og setervoll holdes i hevd.

Omsøkte tiltak anses ikke å stride mot vernevedtakets formål og heller ikke å påvirke verneverdiene nevneverdig. En tillatelse vil ikke medføre negativ presedens for Ledalen landskapsvernområde eller andre verneområder med lignende bestemmelser.

Statskog

Målestokk 1: 20 000

Utskriftsdato: 31.05.2024

Projeksjon: ETRS89 UTM33N

**Nasjonalparkstyret
for Forollhogna**

Prosjektbeskrivelse

Restaurering av myrer og klopping av ferdselstrase i Ledalen landskapsvernområde

Søknad om finansiering av tiltak – kap. post 1420.31

2024

Forsidebilde: øvre deler av myra som søkes restaureres

Foto: nasjonalparkforvalter for Forollhogna, Eli Grete Nisja

Innhold

Ledalen landskapsvernområdet med plantelivsfredning	4
Beliggenhet.....	4
Bakgrunn	4
Grunneier og bruksberettigede.....	7
Drenering og påvirkning:.....	7
Hensyn	7
Metode for restaurering.....	8
Strekning I, 70,84 meter	8
Strekning II, 571,50 meter	8
Strekning III, 327,13 meter	9
Generelt til metodikken	9
Framdriftsplan	10
Påvirkning utenfor restaureringsområdet.....	10
Motorferdsel	10
Mål og måloppnåelse	10
Potensiell måloppnåelse ut fra plan for restaurering av våtmark i Norge (2021-2025)	10
Bedring av økologisk status	10
Reduserte klimagassutslipp.....	10
Klimatilpasning	11
Kostnader	12
Kriterier for tilfredsstillende utført arbeid:	12
Vedlegg.....	13

Denne prosjektbeskrivelsen følger delvis en mal fra Statsforvalteren i Innlandet, og er skrevet av SNO Forollhogna, Berit Broen og nasjonalparkforvalter for Forollhogna, Eli Grete Nisja.

Opplysninger og bakgrunnsstoff er hentet fra tidligere kartlegginger, beskrivelser og rapporter som er gjort gjennom årene 2021-2023, hvor også fjelloppsyn i Haltdalen fjellstyre er sentral som samarbeidspart i dette arbeidet.

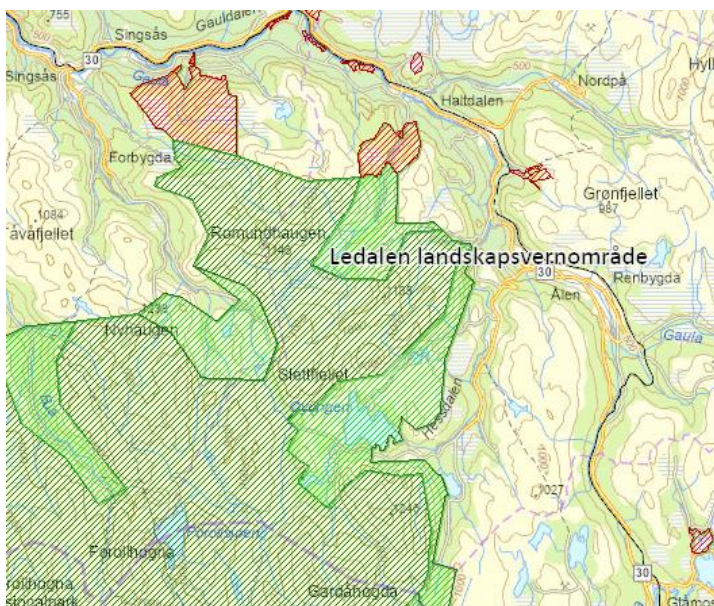
Ledalen landskapsvernområdet med plantelivsfredning

Ledalen landskapsvernområdet med plantelivsfredning (VV00000742) ble opprettet igjennom verneplanprosessen for verneområdene i Forollhogna, og vernevedtaket ble gjort i 21.12.2001.

Det er nasjonalparkstyret for Forollhogna som er forvaltningsmyndighet for Ledalen landskapsvernområde, mens det er Statsforvalteren i Trøndelag som er forvaltningsmyndighet for Ledalen naturreservat (vernevedtak 19.12.2008) som ligger ved inngangen til Ledalen og dermed ytterst for landskapsvernområdet.

Beliggenhet

Landskapsvernområdet ligger i Holtålen kommune og strekker seg over 26 km².

Formålet med opprettelsen av landskapsvernområdet er:

Å verne om flora og vegetasjon med spesiell vekt på høgstaude-fjellbjørkeskog og de ulike utforminger av gammel kontinuitetsskog av gran og furu. Samt å ta vare på et særpreget kulturlandskap der seterbebyggelse, setervoller og kulturminner er sentrale elementer i landskapsbildet.

Bakgrunn

Ledalen er fra gammel av en seterdal, men den tradisjonelle seterdriften med kyr og melkeproduksjon opphørte for flere 10-år siden. Utmarka og fjellet brukes i dag til beite for sau, og de gjenværende setervollene som på Gaarevollen/Fremmervollen brukes i forbindelse med beiteslipp, tilsyn og sanking av sau.

Ledalen er et godt område for både småviltjakt og elgjakt, og ellers et flott turområde som helst benyttes av lokalbefolkningen.

Ledalen er en veiløs seterdal, men det er etter hvert blitt mer behovet for noe motorisert ferdsel i forbindelse med nyttetransport og henting av felt elg også her. Videre har det ved noen anledninger vært behov for ATV-kjøring i forbindelse med oppdrag i regi av politi og redningstjenesten.

Like etter at Ledalen ble vernet som landskapsvernområde, ble det anlagt en kjøretrase for ATV inn til Gaarevollen/Fremmervollen; en strekning på 6,5 km. Det var Haldalen fjellstyre som var tiltakshaver, og Fylkesmannen i Sør-Trøndelag, som forvaltningsmyndighet for landskapsvernområdet, ga i 2002 dispensasjon til etablering av kjøretraséen.

Starte av traseen, som går gjennom naturreservatet er en tidligere traktorveg, og i store trekk ble deler av traseen videre lagt på fast skogsmark med kryssinger av bekker. Innimellom og mest i områdene lengre innover ble det en del kryssing av myrdrag/-områder, og her ble det gitt tillatelse til å ta opp *grøfter* for å lede vannet bort og få en tørrere kjøretrase, og det ble lagt ned stikkrenner.

Etter noen år og med flere sommersesonger med store nedbørsmengder viser det seg at deler av denne traséen har dårlig framkommelighet for ferdsel.

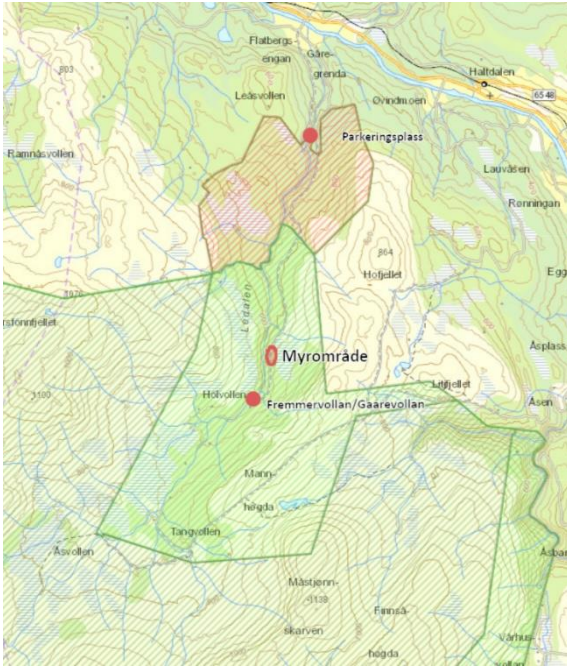
Fjellopsynet i Haltdalen fjellstyre og SNO Forollhogna gjennomført en kartlegging av hele traseen med hensyn til behov for oppretting, jf. vedlegg 1.

I løpet av 2022 ble tilnærmet alle kloppene over bekker byttet ut fra kreosot impregnerte materialer til klopper i malmfuru, jr. vedlegg 2 med bilder.

I 2023 ble det gjennomført befarings med den hensikt å kunne legge om traseen tilbake til den opprinnelige «setervegen» som gikk i mer skogsmark. Den gamle kløvstien vist seg å være en litt mer kronglete og det ville kreve nye inngrep som den skulle tas i bruk som en trase for dagens behov. Det er derfor blitt gått bort ifra en omlegging av traseen. Forholdene på den eksisterende trase må uansett restaureres.

Myrområdene slik de nå framstår må restaureres både for at dette er skjemmende i landskapet, men også for at dreneringen av vannet i myra vil på sikt kunne endre vegetasjonen og dermed være i strid med verneformålet.

Setervollen ved Gaarevollen/Fremmervollen var i ferd med å gro igjen. Sommeren 2022 ble det gjennomført en befarings med Tom Johansen, SNO med sin spisskompetanse på skjøtsel som ga klare råd hvordan setervollen skulle restaureres med tanke på å få tilbake den opprinnelige setervollfloraen. Nasjonalparkstyret fikk supplerende tiltaksmidler høsten 2022 for å gjennomføre rydding, og setervollen ble ryddet samme høst. Det er nå klart for noe stubbrydding og videre slått. Dette er arbeider som vil bli utført av den bruksberettigede på setervollen, og vi er avhengig av en «rasjonell» adkomst for at vi skal få gjennomført skjøtselen.

Nå er det særlig 2 myrområder som ligger langt inne og som framstår i svært dårlig tilstand, og da i en tilstand som vil kunne ha en negativ påvirkning på nedenforliggende deler av disse myrpartiene.

Det er i løpet av årene 2021-2023 blitt gjennomført flere befaring av fjelloppsynet, SNO, nasjonalparkforvalterne, saksbehandlere ved KLMI, bruksberettigede i statsallmenning og med deltakelse fra medlemmer i både fjellstyret og nasjonalparkstyret.

Det er gjort mange gode vurderinger for forbedringer av forholdene som ligger som grunnlag for det videre restaureringsarbeidet.

Bildet viser «strekning I» og er fra en befaring i 2022 med SNO sin fagansvarlige på myrrestaurering, Erlend Skutberg, sammen med bl.a. fjelloppsynet i Holtålen; Geir Morten Granmo og Petter Almås.

Grunneier og bruksberettigede

Statskog er grunneier og det er Haltdalen fjellstyre som er forvaltere av statsallmenningen, og deltar derfor inn i arbeidet. Fjellstyret har god dialog med de bruksberettigede, storviltjegere og andre brukere av området.

Drenering og påvirkning:

Myrdragene nedstrøm traseen vil etter hvert få tørrere grunnforhold som gir vekstforhold for annen vegetasjon – vi kan seg at det begynner å bli noe oppsalg av små furutre. Siden det her kun er en grøft langs traseen med stikkrenner, så vil effekten av dreneringen være noe mer begrenset og det vil kunne ta lengre tid før endringene skjer.

Grøft som skal tettes	70 + 570 meter
Demninger som skal lages	Ikke regnet ut
Torvtak	ingen
Brytningsdemninger som skal lages	12 + 20
Reprofilering som skal gjøres	70 + 500
Forventet restaurert areal	daa
Myras totale areal	daa

Hensyn

Rødlistede arter

Ingen registrerte.

Kulturminner

Ingen registrerte på myrene.

Informasjon

Det må settes opp informasjonsplakater om arbeidet ved parkeringsplassen på Leset ved anleggsstart. Dette utføres av nasjonalparkstyret i samarbeid med Haltdalen fjellstyre og SNO.

Friluftsliv

Traseen fra Leset til Gaarevollen/Fremmervollen benyttes for ferdsel for utøvelse av beitenæring, storviltjakt og friluftsliv.

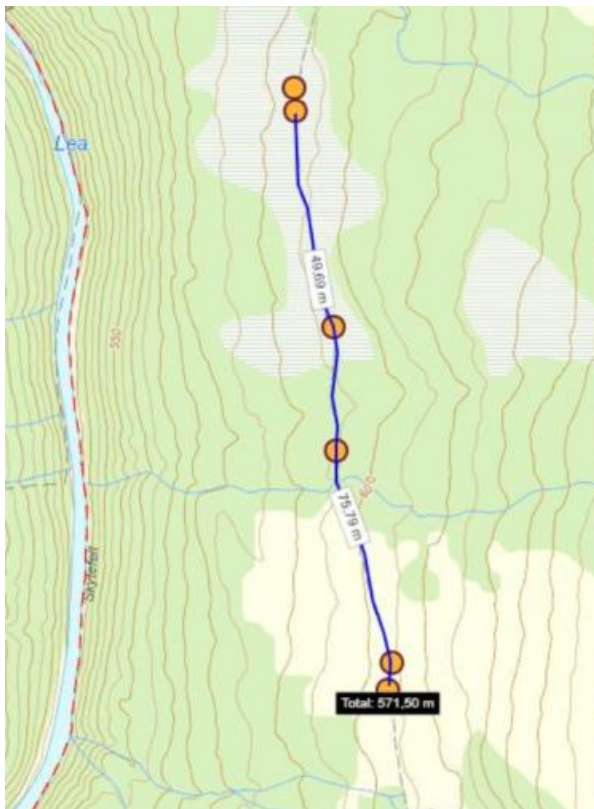
Metode for restaurering

Strekning I

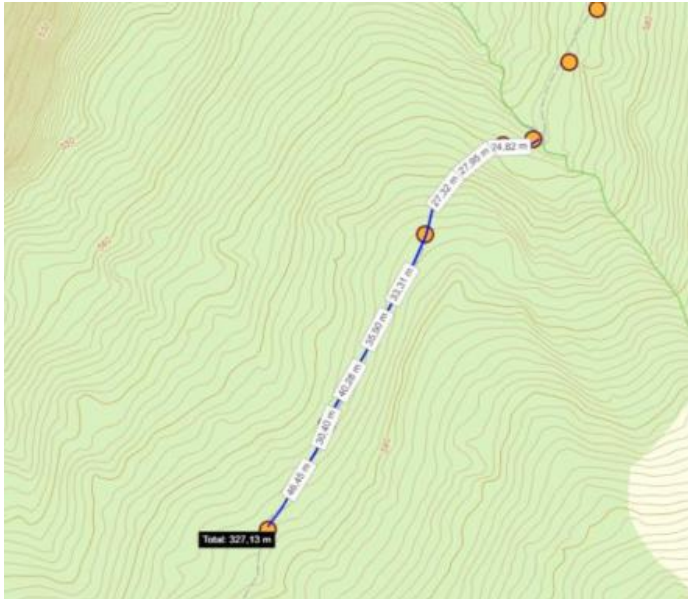
Dette er ei bakkemyr som heller mot nordvest, og her er det 70 m grøft i øvre kant av traséen. Grøftemassene er lagt i traséen. Her må det først settes ned brytningsdemninger for å stoppe vannstrømmen i grøfta. Det er i starten og slutten av grøfta som har fall og synlig vannsig. Inntil 10 brytningsdemninger bør være tilstrekkelig. Toppvegetasjon som har etablert seg legges til side før masse fra kjøretraséen legges i grøfta. Der kanten på grøfta mot myra i overkant er for skarp, legges masse derfra ned i grøfta. Toppvegetasjon prioriteres til å dekke gjenfylt grøft. Det skal legges bambusnett før det legges klopper av malmfuru til ATV-trasé. Bambusnett benyttes for at vegetasjonen skal etablerer seg raskere.

Strekning II

Denne strekningen er vel 570 m og har innslag av fast grunn og noe stor stein. Metode for restaurering blir i hovedsak lik som strekning 1, men lengre mellom brytningsdemningene da grøfta naturlig stopper mot stein og fast grunn flere plasser. Etter tetting av grøfta skal det også her legges bambusnett under den klopplagte traseen. Her blir den fastlagte klopplingen på myr avbrutt av noen 3-10 meters strekninger på fast grunn.

Strekning III

Denne strekningen er like i starten av landskapsvernområdet, og utgjør til sammen nærmere 330 m. Den er ikke grøftet, men traseen fremstår med fuktig og bæresvake markslaget. De første 80 meterne er en bratt bakke, og noe bærende for både å gå og å kjøre på må på plass for å komme videre innover. Her er traseen til dels «svart» og fri for vegetasjon, og det bør legges bambusnett for å binde marka og få gjenvekst av vegetasjon.

Generelt til metodikken

Ved restaurering av myrer får vi ofte underskudd av toppvegetasjon. Det er derfor viktig å ta vare på denne under arbeidet, ved å legge den til siden framfor å grave den ned. Dette gjelder også vegetasjonen som vokser nede i grøftene. Det skal under restaureringen ikke etterlates store felt med bar torvjord. Denne skal dekket til med topplag.

Myroverflatene skal etter restaurering se mest mulig ut som en naturlig myroverflate. Det skal tilstrebes å ødelegge minst mulig av intakte torvmasser når en gjennomfører restaureringen.

For at traseen fortsatt skal være brukbar for ferdsel for både gående og lettere kjøretøyer som ATV, må den kloppes som vise på bildet ved siden av. Bamusnett brukes for bedre forhold for gjenvekst av vegetasjonsdekket. Kloppene må bindes sammen slik at de ikke sklir fra hverandre, og det må være sammenhengende over de våte myrdragene/-områdene.

Her skal det fortsatt brukes malmfuru for lokale område utenfor verneområdene.

Videre skal alle stikkrenner, som ligger i traseene som går over myrene, fjernes.

Gjennomføring av alt arbeid må vurderes under vegs og i forhold til «vær- og føreforholdene».

Framdriftsplan

Det er alt gjort mye forberedende arbeider og det er gjennomført tiltak med nye kloppet over bekker samt at det også er lagt ut en del klopping i traseen, jf. vedlegg 2.

2024: Det må gjennomføres tetting av grøfter for strekningene I og II, samt at det må gjøres tiltak på strekning III for å kunne komme seg innover dalen. Samtidig som disse strekingene blir kloplagt for ferdsel. Dette er tiltak som bør bli gjennomført i løpet av barmarkssesongen 2024.

2025 - 2026: oppfølging av arbeide som ble gjort i 2024, samt ytterligere tiltak på traseen ved klopping og vedlikehold tettingen av grøfter og drenering av vann som renner i traseen.

Påvirkning utenfor restaureringsområdet

Det antas at områder utenfor ikke vil bli negativt påvirket av tiltaket.

Motorferdsel

For gjennomføring av tiltaket må det benyttes en minigravemaskin. Det må også påberegnes noe transport av materialer ved bruk av ATV med tilhenger. Arbeidet er å betrakte som skjøtseltiltak i regi av forvaltningsmyndigheten/SNO og tillatelse til tiltaket er direkte hjemlet i verneforskriften. Det må innhentes en tillatelse for bruk av minigravemaskin og transport med ATV hvor Holtålen kommune er myndighet etter motorferdselsforskriften.

Mål og måloppnåelse

Ifølge forskriften for Ledalen landskapsvernområdet, § 2 er formålet:

Å verne om flora og vegetasjon med spesiell vekt på høgstaude-fjellbjørkeskog og de ulike utforminger av gammel kontinuitetsskog av gran og furu. Samt å ta vare på et særpreget kulturlandskap der seterbebyggelse, setervoller og kulturminner er sentrale elementer i landskapsbildet.

Ledalen er et landskapsvernområde med plantelivsfredning, og restaurering av myrene vil fremme verneformålet med å verne om flora og vegetasjon. Herunder å sikre en skånsom adkomst til setervollen for nødvendig skjøtsel av kulturlandskapet ved Gaarevollen slik at gammel kulturmark og setervoll holdes i hevd.

Potensiell måloppnåelse ut fra plan for restaurering av våtmark i Norge (2021-2025)

Bedring av økologisk status: Det forventes at en restaurering av myr vil gjenskap/opprettholde den naturlige dreneringen i de delene av myra som er påvirket og at en hinder at myrene endrer tilstand. Dette vil fremme arter som er knyttet til myr og det forventes derfor at det biologisk mangfold ivaretas.

Reduserte klimagassutslipp: Vellykket restaurering av myr vil øke vannstanden og bedre vekstvilkårene for torvdannende artsgrupper i områdene påvirket av dreneringen. Økt vannstand vil også bremse og reversere uttørkingen av de påvirkede delene av myra og føre til mindre omdanning av torv og økt torvdannelse. På kort sikt kan imidlertid utslippene av metan øke.

Klimatilpasning: En tetting av grøfter i myr vil føre til at nedbør som faller på myr vil renne gjennom vegetasjonen i stedet for via stikkrenner og grøfter. Dette vil føre til lengre oppholdstid for vannet på myr og dertil økt fordamping og lokalt lavere flomtopper nedstrøms myr. For disse myrområdene som det er gjelder, så det vil nok ikke dette med flomdempende effekt være særlig gjeldene.

De siste årene har dette øvre deler av Gauldalen vært utsatt for mer ekstremnedbør, og intakte naturmiljøet vil være viktige for å kunne være flomdempende.

Kostnader

Det er her beregnet kostander knyttet til restaurering av strekningene I og II, samt bruk av bambusnett på stekning III. Videre er det beregnet klipping for å gi adgang for bruk av ATV.

Det er *antall meter* gjenlegging av grøfter som er utgangspunktet for beregningene for både bambusnett og klippingen med malmfuru

Bambusnett – antall m gjenlegging av grøfter på strekning I og II (70 m + 570 m) + 80 m på strekning III og det blir 720 m og 15 ruller bambusnett.

Antall m klippingen med malmfuru: strekning I og II (70 m + 570 m) x 2 = 1.280 m + materialer til «tverr-forbindelse» - har avrundet til 1600 m

Beregning av timer med minigravemaskin er gjort med bakgrunn i opplysninger fra Statsforvalterne i Trøndelag som angir ca. 15 m gjenlegging av grøft pr time (med en større gravemaskin) ved myrrestaurering. Videre er det satt en rund sum for inntransport og materialtransport.

Det er lagt inn oppdrag for SNO i **Naturoppdrag** også for 2024.

KOSTNADER

Beskrivelse	Sats	timer/meter/stk	Budsjett
Kostnader materiale			
- Malmfuru	125	1600	kr 200 000
- Bambusnett (2x50m) rull	8500	15	kr 127 500
- Skruer RS			kr 8 000
Minigravemaskin	2500	45	kr 112 500
- inntransport av maskin og materialetransport RS			kr 10 000
Sum kostnader uten MVA			<u>kr 448 000</u>

Budsjettet er basert på materialpriser fra 2022 og kan avvike etter prisjustering.

Kriterier for tilfredsstillende utført arbeid:

1. Metodikk beskrevet i dette dokumentet er fulgt, og tiltak som beskrevet i kart og i dette dokumentet er gjennomført. Endringer underveis skal skje i samråd med oppdragsgiver/SNO og utføres i henhold til revidert metodikk.
2. Området er ryddet for søppel og eventuelle skjemmende spor, etter dialog med Oppdragsgiver/SNO.
3. Det forventes at prosjektet blir gjennomført sammenhengende, fra oppstartsdato, til prosjektets ferdigstilling.

Vedlegg

1. Kartlegging av punkter/strekninger for utbedringer av ATV-trase mellom Leset og Gaarevollene i Haltdalen Søndre Statsallmenning, Haltdalen fjellstyre, 09.11.2022, 15 s.
2. Delrapport 1. Haltdalen Søndre Statsallmenning: Istandsetting av ATV-trase mellom Leset og Gaarevollene i Ledalen, Haltdalen fjellstyre, 14.11.2022, 9 s.
3. Haltdalen Søndre Statsallmenning: Videreføring av utbedringsarbeider med ATV-trase i Ledalen, 20.12.2023, Haltdalen fjellstyre, 8 s.
4. Kart – traseen i Ledalen

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2020/4738

Saksbehandler: Eli Grete Nisja

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Nasjonalparkstyret for Forollhogna	22/2024	14.06.2024

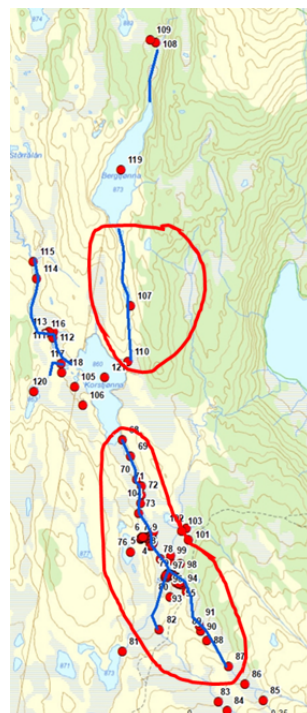
Forollhogna nasjonalpark - søknad om bruk av rotenon i innløpsbekkene til Korstjønna for oppfølging av tiltak for fjerning av ørekyte

Nasjonalparkforvalter sin innstilling:

Nasjonalparkstyret for Forollhogna gir Veterinærinstituttet dispensasjons fra Forskrift om Forollhogna nasjonalpark, § 3 punkt 6 Forurensning til bruk av rotenon i forbindelse med oppfølging av tiltak for fjerning av ørekyte i vassdraget Korstjønna-Bergstjønna innenfor Forollhogna nasjonalpark.

Vilkår

1. I forkant av bruk av CFT-Legumin (rotenon) skal det benyttes el-fiskeapparat i de aktuelle lokalitetene for eventuelt å påvise ørekyte.
2. Det gis tillatelse til bruk av få liter CFT-Legumin (rotenon) i innløpsbekkene til Korstjønna og i de lokaliteten som er marker på kartutsnittet.
3. Tillatelsen gjelder for én dag i løpet av uke 35 og 36 i 2024.
4. Død fisk skal plukkes opp og fjernes, slik at ikke den blir spist av dyr og fugler i området.
5. Før tiltaket gjennomføres, skal det informeres om tiltaket på en slik måte at det er godt kjent for brukere av området.
6. Når tiltaket er gjennomført og resultater foreligger, skal det gis en tilbakemelding til nasjonalparkstyret om status.

Hjemmel

Vedtaket er gjort med hjemmel i Naturmangfoldloven § 48 - dispensasjon fra vernevedtak.

Begrunnelse

Det er i avgjørelsen lagt vekt på at tiltaket med fjerning av ørekyte i Korstjønna og Bergtjønna, som sidevassdrag til Forda-vassdraget, igangsatt i 2020, fortsatt er et viktig og nødvendig tiltak for å hindre videre spredning av ørekyte til Elgsjøen og Hesjavassdraget. Det er fortsatt viktig å bekjempe videre spredning av ørekyte.

Bruken av rotenon denne gangen er av mindre mengde, og betraktes som en etterkontroll av tiltaket i 2020. Tiltaket vil også gi mulighet til kartlegging av ørekyten i vassdraget, og gi svar på om ørekyten er blitt utryddet eller om det fortsatt er forekomst av ørekyte i nedbørsfeltet til Korstjønna-Bergtjønna.

Det er fare for spredning til Elgsjøen og dermed til Hesjavassdraget som har vært og fortsatt er hovedgrunnen til at tiltaket med å fjerne ørekyten fortsatt tillates.

Det vises ellers til vedtaket med begrunnelse gjort i styresak 18/2020.

Vilkårene etter NML § 48 vurderes å være i varetatt. En tillatelse til dette tiltaket vurderes heller ikke å skape en negativ presedensvirkning.

Saksdokumenter (følger saken)

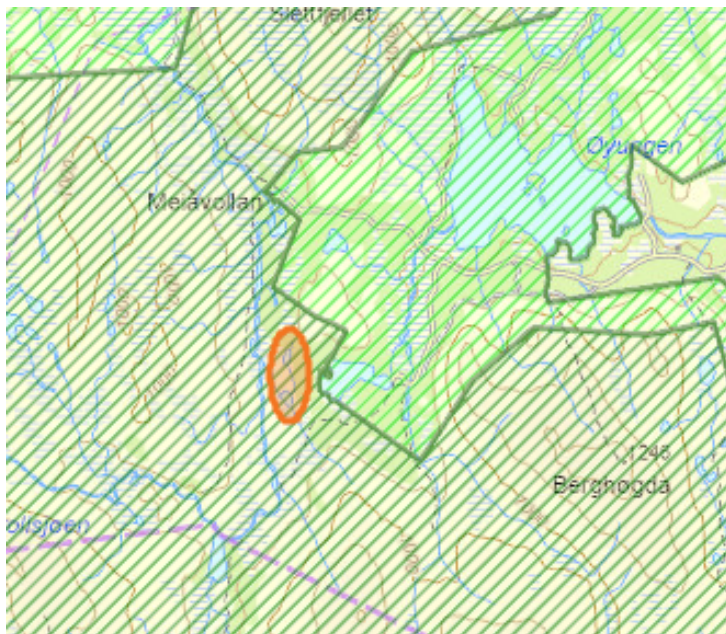
- 1 Søknad - Forollhogna nasjonalpark - forlengelse av tiltalelse for bruk av rotenon i innløpsbekkene til Korstjønna
- 2 Tilleggsopplysninger - Forollhogna nasjonalpark - søknad om bruk av rotenon i innløpsbekker til Korstjønna for oppfølging av tiltak for fjerning av ørekyte
- 3 Kart - søknad - behandling av innsløpsbekker 2024
- 4 Særutskrift Forollhogna nasjonalpark - søknad om dispensasjon for tiltak i forbindelse med fjerning av ørekyte i øvre deler av Forda-vassdraget

Andre saksdokumenter:

1. Forvaltningsplan for Forollhogna nasjonalpark, 2004.

Saksopplysninger

I 2020 ble nedbørsfeltet til Korstjønna og Bergtjønna, som er et mindre sidevassdrag i øvre deler av Forda, rotenonbehandlet for å fjerne ørekyte. Dette er innenfor Forollhogna nasjonalpark i Holtålen kommune.

Beliggenheten for Korstjønna og Bergtjønna innenfor Forollhogna nasjonalpark er markert på kartutsnittet.

Saken om bygging av en fiskesperre i utløpebekken for Korstjønna, bruk av både båt og helikopter og behandlingen av vassdraget ble i 2020 behandlet av nasjonalparkstyret, Holtålen kommune og Miljødirektoratet, og det ble gitt tillatelse til tiltaket som ble gjennomført i løpet av sommeren 2020. Selve rotenonbehandlingen foregikk i august 2020.

Det viser seg nå at det er noe usikkert om ørekyten er blitt helt fjernet, og Veterinærinstituttet har derfor sendt en søknad om bruk av en mindre mengde rotene for en kartlegging av situasjonen.

Søknaden

Veterinærinstituttet, avdeling Miljø- og smittetilak ved biolog og forsker Helge Bardal har etter telefonsamtale med nasjonalparkforvalter, sendt en søknad om bruk av en mindre mengde rotenon, 26.04.2024:

Det er fremdeles uavklart om ørekyt er til stede i nedbørfeltet til Korstjønna og Bergtjønna etter rotenonbehandlingen i 2020. I samtale med Jarle Steinkjer ved Miljødirektoratet får jeg opplyst om at tillatelsen til rotenonbehandling fremdeles er gyldig, det er ikke behov for å søke på nytt. Planene til Statsforvalteren i Trøndelag og Veterinærinstituttet er å sjekke for ørekyte ved å rotenonbehandle innløpsbekkene til Korstjønna. Dette kan gi et svar på om ørekyt er til stede, og samtidig fjerne eventuell ørekyt på den bekkestrekningen som er mest kritisk i forhold til at ørekyt kan komme over vannskillet mot Elgsjøen og Hesjavassdraget. En slik rotenonbehandling vil bruke noen få liter CFT-Legumin (rotenon), og vil kun ha dødelig virkning på fisk i bekken og der bekkene går inn i Korstjønna før dosen blir fortennet.

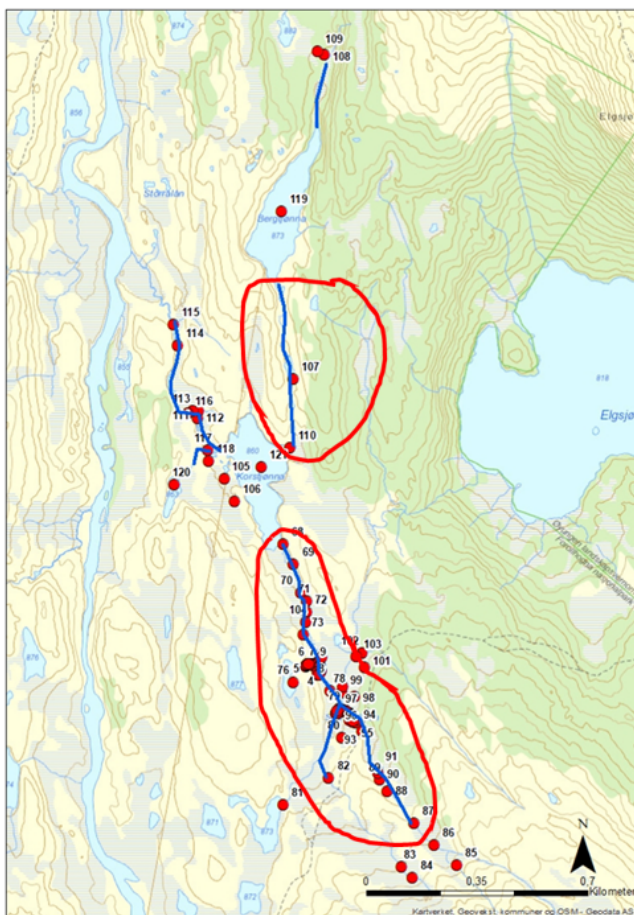
Tidspunkt vil være en dag i siste uke i august eller første uke i september. Ber med dette om Nasjonalparkstyrets og Fjellstyrets godkjenning til at dette kan gjennomføres.

Og supplerende opplysninger den 11.05.slik:

Mer spesifikt hva som er ment med behandling av innløpsbekker.

Det er snakk om de to bekkene ringet rundt på kartet. Innløpsbekken fra sør er den som er farlig nær vannskillet til bekken som går ned mot Elgsjøen. Det ble funnet noen få ørekyt i bekken under rotenonbehandling, men det ble funnet ørekyt langt opp, også i bekkegreinene etter at den deler seg i to. Den andre bekken vi ønsker å behandle er den mellom Korstjønna og Bergtjønna. Dette fordi det var på strekningen rett nedstrøms Bergtjønna, og mot en større lone der, at det ble funnet årsyngel/gyting av ørekyt. Hvis det er et attraktivt gyteområde er det sannsynlig at den vil finnes der igjen hvis den har kommet seg opp dit.

Bruk av el-fiskeapparat i forkant for å eventuelt påvise ørekyt kan være nyttig, om f.eks. fjellstyret har muligheten til det. Uansett er det viktig å få tatt tilløpsbekken fra sør mot vannskillet med rotenon. Hvis det finnes ørekyt «overalt», så kan vi kanskje spare oss for rotenon i bekken mellom tjønnene i og med at vi ikke får fjernet alt likevel. Noe vi kan diskutere med Statsforvalteren også.

Figur 14: Utbredelse av ørekyt i bekjempelsesområdet. De røde punktene er kartleggingspunkter for rotenondosering, og de blå strekene er strekninger der det ble funnet død ørekyt under bekjempelsen.

Det er bekkene som er ringet rundt som det nå søkes om bruk av rotenon for ny behandling i 2024.

Andre saksopplysninger

I forbindelse med rotenonbehandlingen i 2020 som ble utført av Veterinærinstituttet, var både SNO Forollhogna og nasjonalparkforvalter til stede sammen med fjelloppsynet ved fjellstyret for Ålen, representant ved Klima- og miljøavdelingen hos Statsforvalteren i Trøndelag.

Hjemmelsgrunnlag – verneforskriften og naturmangfoldloven (NML)

Verneforskrift

Formålet med opprettelsen av Forollhogna nasjonalpark er, jf. § 2 i verneforskriften:

- å bevare et stort, sammenhengende og i det vesentlige urørt fjellområde,
- å bevare i naturlig tilstand landskapsformer og det biologiske mangfoldet med en variert vegetasjon med stort innslag av kravfulle plantearter og et rikt dyreliv med en høyproduktiv villreinstamme,
- å verne om kulturminner og kulturlandskapsinnslag.

I vernebestemmelsene, § 3, punkt 6 Forurensning heter det at «*Forurensning og forsøpling er forbudt. ... Det må ikke brukes kjemiske midler som kan påvirke naturmiljøet.*

§ 6 om generelle unntak fra vernebestemmelsene angir ikke de omsøkte forholdene, og søknaden om bruk av rotenon må behandles som en dispensasjon etter den generelle dispensasjonshjemmelen dvs. med hjemmel i naturmangfoldlovens § 48.

I tillegg skal søknaden vurderes etter NML §§ 4-5 (forvaltningsmål for naturtyper og økosystemer, og forvaltningsmål for arter) og §§ 8-12 (miljørett prinsippene).

Naturmangfoldloven (NML)

I NML § 48 heter det at «forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig».

Videre heter det i § 48, 4. ledd at «søknad om dispensasjon etter første ledd skal inneholde nødvendig dokumentasjon om tiltakets virkning på verneverdiene. I dispensasjon etter første ledd skal begrunnelsen for vedtaket vise hvordan forvaltningsmyndigheten har vurdert virkningene som dispensasjonen kan få for verneverdiene, og hvilken vekt det er lagt på dette».

En dispensasjon fra vernebestemmelser er utøvelse av offentlig myndighet i henhold til naturmangfoldloven § 7, slik at også de miljørettslige prinsippene i NML §§ 8 – 12 må vurderes ved en dispensasjon.

Forvaltningsplan

Forvaltningsplanen for nasjonalparken er fra 2004, og i kap. 4.6 er forholdet omkring spredningen av ørekyte nærmere beskrevet. Det vises her til at det ble gjort funn av ørekyte i Dalbusjøen i 2000-01, og at den har spredd seg derfra langs elva Forda både oppover og nedover fra Dalbusjøen. Her er det beskrevet at «spredning av ørekyte anses å være en trussel for norsk innlandsfiske». Og videre heter det at «det kan være

aktuelt å tillate enkle terrenginngrep i nasjonalparken for å hindre videre spredning av ørekyte». I retningslinjen i forvaltningsplanen heter det at «Tiltak for å hindre videre spredning av ørekyte kan etter søknad tillates».

Vurderinger

Søknaden i denne omgangen er mer å betrakte som en etterkontroll og eventuell kartlegging i forhold til at det fortsatt knytter seg usikkerhet omkring om ørekyten er blitt utryddet eller om det fortsatt er forekomst av ørekyte i nedbørsfeltet til Korstjønna-Bergtjønna. Det søkes derfor å bruk av mindre mengde rotenon i innløpsbekkene til Korstjønna, dvs. to bekker med utpekte lokaliteter som er markert på kartet fra Veterinærinstituttet.

Det er faren for spredning til Elgsjøen og dermed til Hesjavassdraget som har vært og fortsatt er hovedgrunnen til at det nå forsøkes å fjerne ørekyten her.

I forbindelse med behandlingen av vassdraget i 2020 ble saken forberedt for nasjonalparkstyret. Her er bakgrunn for tiltaket i sin helhet nærmere beskrevet, og det ble gjort vurderinger etter naturmangfoldloven mht. bruk av rotenon.

Nå er det snakk om vesentlig mindre mengder rotenon og i mer begrensede del av vassdraget, og tiltaket er like mye en kartlegging av om ørekyten fortsatt forekommer i vassdraget. I tillegg vil selvfølgelig eventuell forekomst av ørekyte bli fjernet av rotenonen.

Forvalter viser likevel til de vurderingene som ble gjort i styresaken av 16.06.2020, og gjengir her den samlede vurderingen i forhold til rotenonebruken fra styresak 18/2020, jf. saksvedlegg nr 4.

Samlet vurdering, fra sak 18/2020

«Bruk av rotenon vil føre til at fisk og bunndyrfaunaen dør i den dele av vassdraget som utsettes for behandlingen, og det er klart at naturmiljøet blir påført dramatiske skader. Dette skjer imidlertid under kontrollerte forhold i et svært avgrenset område, og vitenskapelige undersøkelser viser at naturmiljøet vil i løpet av et par år bli «reparert» ved at arter fra andre deler av vassdraget sprer seg og etablerer seg i det behandlede området. Oppgraderingen av fiskesperre skal hindre at ørekyta kommer tilbake til Korstjønna og Bergtjønna med side bekker.

Forvaltningen av nasjonalparken må ha et langsiktig perspektiv, og det legges avgjørende vekt på at tiltaket med rotenonbehandlingen og oppgraderingen av fiskesperre på lengre sikt vil ivareta verneformålet med å bevare det biologiske mangfoldet. I dette perspektivet vil heller ikke rotenonbehandlingen kunne påvirke verneverdiene nevneverdig i denne delen av Forollhogna nasjonalpark.

Videre er det svært viktig å hindre spredning av ørekyte til sidevassdraget Hersja som er fri for ørekyte. Dersom ørekyte får etablere seg i Korstjønna og Bergtjønna med side bekker øker risikoen for videre spredning til Hesja-vassdraget som vil ha store negative konsekvenser for det biologiske mangfoldet. Øvre deler av Hersja-vassdraget med Elgsjøen og Øyungen ligger i Øyungen landskapsvernområde.

Gjennomføring av tiltak for å hindre spredning av ørekyte er også i tråd med tiltak i forvaltningsplanen for nasjonalparken.»

Fra: Bardal, Helge[helge.bardal@vetinst.no]

Sendt: 26.04.2024 11:19:27

Til: Nisja, Eli Grete;alen@fjellstyrene.no[eli.nisja@statsforvalteren.no;alen@fjellstyrene.no]

Kopi: Julien, Kristian[kristian.julien@statsforvalteren.no];

Tittel: ørekyt Korstjønnna

Hei

Det er fremdeles uavklart om ørekyt er til stede i nedbørfeltet til Korstjønnna og Bergtjønnna etter rotenonbehandlingen i 2020. I samtale med Jarle Steinkjer ved Miljødirektoratet får jeg opplyst om at tillatelsen til rotenonbehandling fremdeles er gyldig, det er ikke behov for å søke på nytt. Planene til Statsforvalteren i Trøndelag og Veterinærinstituttet er å sjekke for ørekyte ved å rotenonbehandle innløpsbekkene til Korstjønnna. Dette kan gi et svar på om ørekyt er til stede, og samtidig fjerne eventuell ørekyt på den bekkestrekningen som er mest kritisk i forhold til at ørekyt kan komme over vannskillet mot Elgsjøen og Hesjavassdraget. En slik rotenonbehandling vil bruke noen få liter CFT-Legumin (rotenon), og vil kun ha dødelig virkning på fisk i bekken og der bekkene går inn i Korstjønnna før dosen blir fortynnet. Tidspunkt vil være en dag i siste uke i august eller første uke i september. Ber med dette om Nasjonalparkstyrets og Fjellstyrets godkjenning til at dette kan gjennomføres.

Helge Bardal
Biolog/Forsker

Veterinærinstituttet, Miljø- og smittetiltak
Pb 4024 Angelltrøa, 7457 Trondheim

Tlf.: 99 47 45 67
e-post: helge.bardal@vetinst.no

Fra: Nisja, Eli Grete[eli.nisja@statsforvalteren.no]
Sendt: 13.05.2024 08:07:14
Til: Nisja, Eli Grete[eli.nisja@statsforvalteren.no]
Tittel: VS: ørekyt Korstjønna

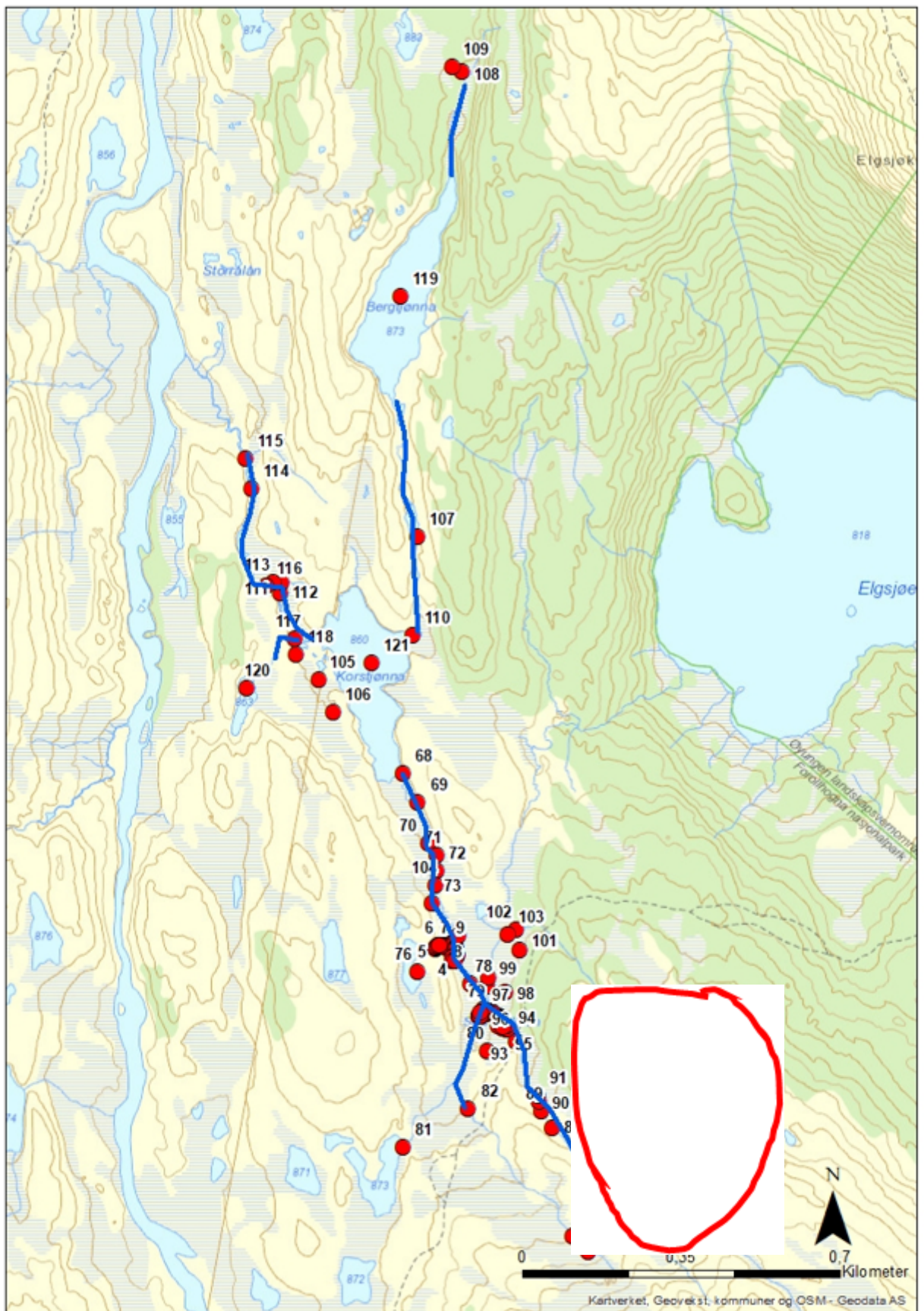
Fra: Bardal, Helge <helge.bardal@vetinst.no>
Sendt: lørdag 11. mai 2024 14:38
Til: Nisja, Eli Grete <eli.nisja@statsforvalteren.no>; alen@fjellstyrene.no
Kopi: Julien, Kristian <kristian.julien@statsforvalteren.no>
Emne: SV: ørekyt Korstjønna

Hei

Mer spesifikt hva som er ment med behandling av innløpsbekker.

Det er snakk om de to bekkene ringet rundt på kartet. Innløpsbekken fra sør er den som er farlig nær vannskillet til bekken som går ned mot Elgsjøen. Det ble funnet noen få ørekyt i bekken under rotenonbehandling, men det ble funnet ørekyt langt opp, også i bekkegreinene etter at den deler seg i to. Den andre bekken vi ønsker å behandle er den mellom Korstjønna og Bergtjønna. Dette fordi det var på strekningen rett nedstrøms Bergtjønna, og mot en større lone der, at det ble funnet årsyngel/gyting av ørekyt. Hvis det er et attraktivt gyteområde er det sannsynlig at den vil finnes der igjen hvis den har kommet seg opp dit.

Bruk av el-fiskeapparat i forkant for å eventuelt påvise ørekyt kan være nyttig, om f.eks. fjellstyret har muligheten til det. Uansett er det viktig å få tatt tilløpsbekken fra sør mot vannskillet med rotenon. Hvis det finnes ørekyt «overalt», så kan vi kanskje spare oss for rotenon i bekken mellom tjønnene i og med at vi ikke får fjernet alt likevel. Noe vi kan diskutere med Statsforvalteren også.

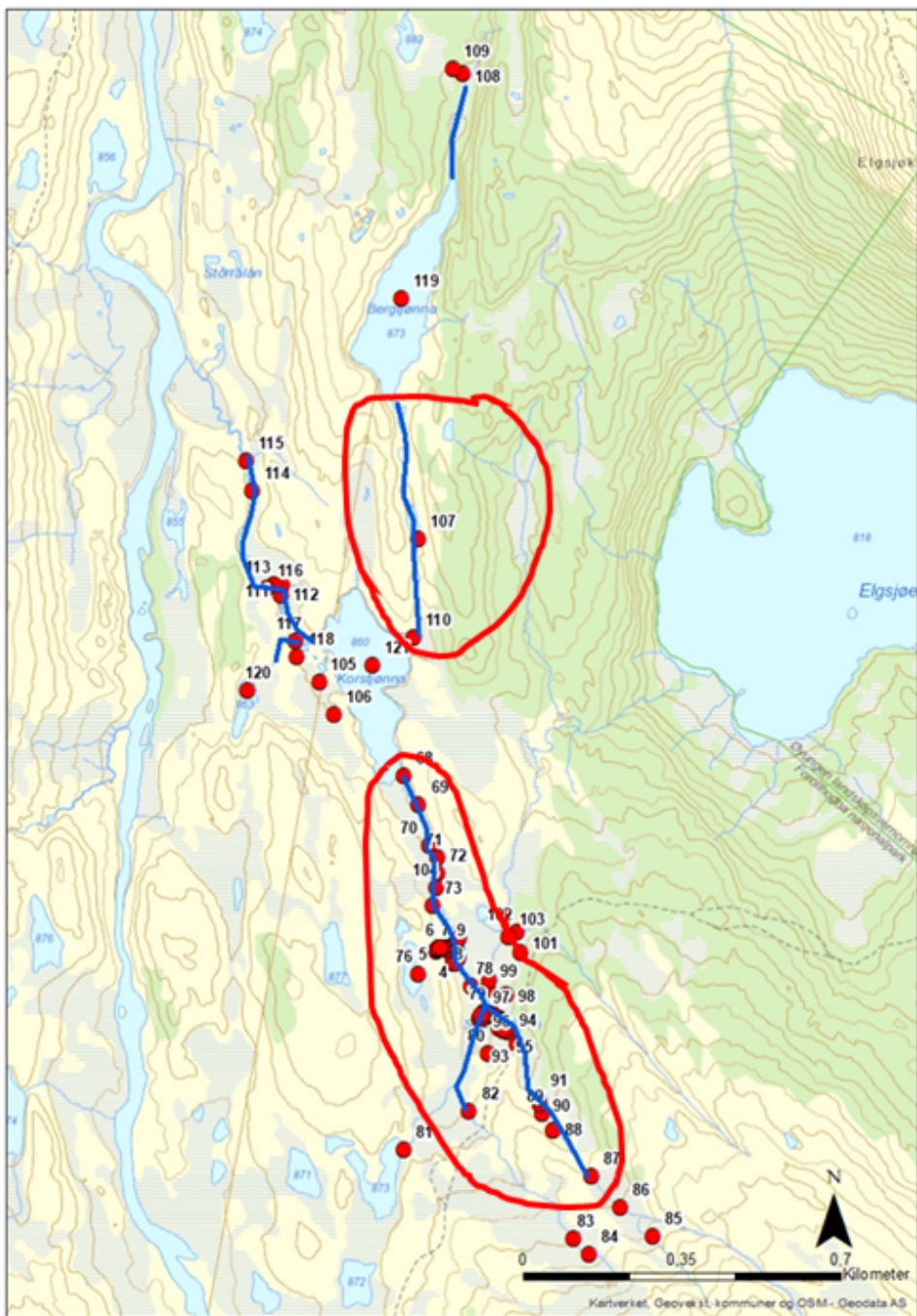
Figur 14: Utbredelse av ørrekt i bekjempelsesområdet. De røde punktene er kartleggingspunkter for rotenondosering, og de blå strekene er strekninger der det ble funnet død ørrekt under bekjempelsen.

Helge Bardal
Biolog/Forsker

Veterinærinstituttet, Miljø- og smittetiltak
Pb 4024 Angelltrøa, 7457 Trondheim

Tlf.: 99 47 45 67

e-post: helge.bardal@vetinst.no

Figur 14: Utbredelse av ørekyt i bekjempelsesområdet. De røde punktene er kartleggingspunkter for rotenondosering, og de blå strekene er strekninger der det ble funnet død ørekyt under bekjempelsen.

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2020/4738

Saksbehandler: Eli Grete Nisja

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Nasjonalparkstyret for Forollhogna	18/2020	15.06.2020

Forollhogna nasjonalpark - søknad om dispensasjon for tiltak i forbindelse med fjerning av ørekyte i øvre deler av Forda-vassdraget.

Saksdokumenter (følger saken)

- 1 Søknad om tillatelse til utviding av fiskesperre nedstrøm Korstjønnna og bruk av rotenon i Korstjønnna og Bergtjønnna.
- 2 Vedlegg til søknad - fiskesperre og rotenon
- 3 Notat - fiskesperre
- 4 Søknad om dispensasjon for motorferdsel.

Andre saksdokumenter:

1. Forvaltningsplan for Forollhogna nasjonalpark, 2004.
2. Notat etter befarings ved Korstjønnna i Hesjedalen statsallmenning 15.08.2019, fjelloppsyn Terje Borgos, Ålen fjellstyre.
3. Kort notat etter befarings ved Korstjønnna/Elgsjøen 13.09.2019, fjelloppsyn Terje Borgos, Ålen fjellstyre.

Saksopplysninger

Bakgrunn

I august 2019 fikk fjelloppsynet i Ålen fjellstyre melding om mulig ørekyte i bekker oppstrøms Korstjønnna i Forda-vassdraget innenfor Forollhogna nasjonalpark, og det ble raskt gjennomført en undersøkelse som viste at dette stemte. Ålen fjellstyre varslet aktuelle myndigheter og inviterte til en befarings sammen med Fylkesmannen i Trøndelag, Veterinærinstituttet, Trøndelag fylkeskommune og nasjonalparkforvalter. Det ble ved bruk av el-fiskeutstyr dokumentert forekomst av ørekyte i side-bekkene, samt at det ble sett nærmere på sperren nedstrøms Korstjønnna. Det viste seg at sperren som ble bygget i 2002, hadde forfalt såpass at ørekyta lett kunne passerer. Med bakgrunn i risikoen for videre spredning til sidevassdraget Hersja ble det enighet om å starte opp

en prosess for å vurdere situasjonen nærmere og muligheten for å få iverksette tiltak for å bekjempe spredningen av ørekyte. Ålen fjellstyre gjorde en nærmere beskrivelse av dette.

Oppfølgingen av dette arbeidet ble organisert som et prosjekt der Fylkesmannen i Trøndelag, Holtålen kommune, Ålen fjellstyre og Veterinærinstituttet inngår i en arbeidsgruppe. Fylkesmannen som tiltakshaver har ledet arbeidsprosessen. Veterinærinstituttet er kompetansesenter for bruk av CFT-Legumin/rotenon og har derfor en sentral rolle i planlegging og gjennomføring av slike behandlinger med relaterte arbeidsoppgaver.

Ålen fjellstyre har deltatt med sin erfaring og lokale kunnskap om området. Nasjonalparkforvalter har deltatt på nettmøtene og fulgt prosessen.

Nasjonalparkstyret fikk i sitt møte 4. mars 2020 i Trondheim en orientering av Veterinærinstituttet og Fylkesmannen i Trøndelag om bakgrunnen for prosjektet og planene for bekjempelse av ørekyte i øvre deler av Forda-vassdraget.

Søknaden

Søknaden er 2-delt og Fylkesmannen i Trøndelag er søker for tiltaket. Det søkes 1) Forollhogna nasjonalparkstyre om tillatelse til utviding av fiskesperre og 2) Miljødirektoratet om kortvarig og steds spesifikk bruk av CFT-Legumin til å fjerne ørekyte i Korstjønnå og Bergtjønnå i Holtålen kommune jf. saksdokument 1.

1. Søknaden om *tillatelse* til utviding av fiskesperre skal behandles av nasjonalparkstyret i Forollhogna nasjonalpark. I tillegg er den søknaden også sendt til Trøndelag fylkeskommune, Holtålen kommune og NVE.
2. Søknaden om rotenonbehandling av området oppstrøms fiskesperra er sendt til Miljødirektoratet, som er myndigheten her. Søknaden er i tillegg sendt til nasjonalparkstyret for Forollhogna, Trøndelag fylkeskommune, Holtålen kommune, Midtre Gauldal kommune og NVE for *høringsuttalelse*.

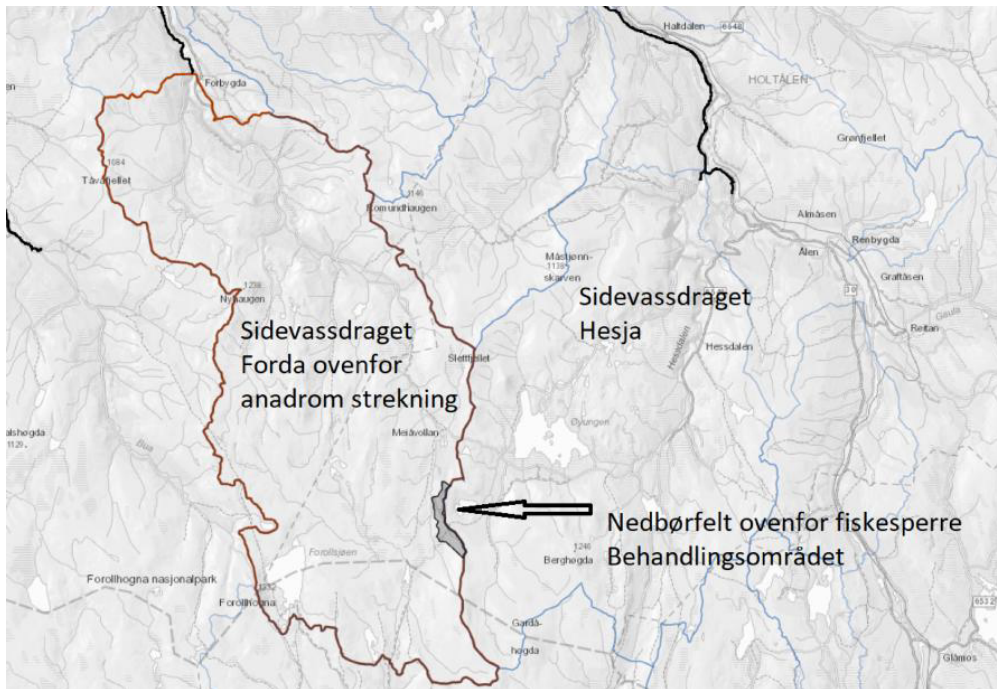
Fordi disse to tiltakene henger så tett sammen og er avhengig av hverandre, er det laget et felles dokument, jf. saksdokument 2.

Veterinærinstituttet har gjort den hydrologiske kartleggingen av Korstjønnå og Bergtjønnå i sept. 2019. Vitenskapsmuseet, NTNU gjennomført en kartlegging av bunndyrfauna i løpet av høsten 2019, og kommer til å gjennomføre ytterligere kartlegging sommer 2020.

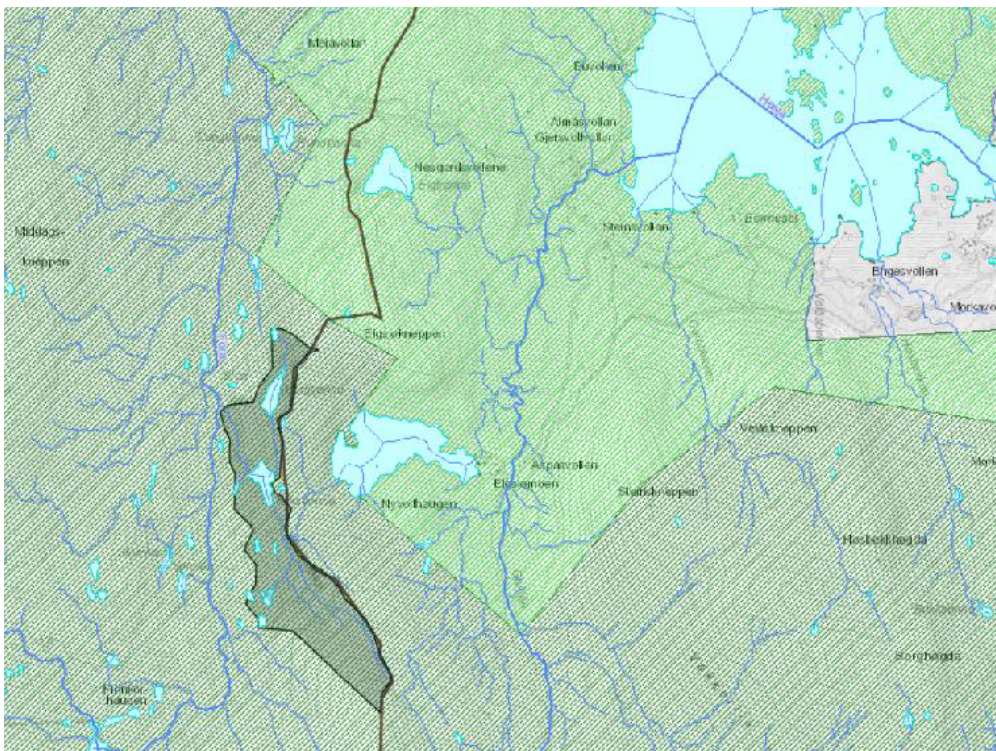
Miljødirektoratet har den 5.6.2020 lagt ut søknaden om bruk av rotenon i Korstjønnå og Bergtjønnå på høring med frist innen 29.6.2020.

Søknaden gir en oversiktlig beskrivelse av tiltaket og det er gjort faglige vurderinger av hvordan rotenonbehandlingen vil påvirke naturmiljøet inkl. vurderinger etter naturmangfoldloven. Det gis noen korte utdrag fra søknaden, men det vises i sin helhet til søknaden med vedlegg for å få en god bakgrunn for saken, jf. søknaden

Øvre deler av Forda-vassdraget

Figur 1. I rødbrunt: Sidevassdraget Forda med kjente forekomster av ørekyte. I blått: Sidevassdraget Hesja med Elgsjøen, Øyungen og elver uten ørekyte. I grått: Sidevassdraget oppstrøms fiskesperra. Svarte elver er anadrom strekning i Gaula-vassdraget.

Figur 2. Hele behandlingsområdet ligger i Forollhogna nasjonalpark (Mørkegrønt) I tillegg vil det bli aktivitet i Øyungen landskapsvernområde med frakt av utstyr og undersøkelser. (Kilde naturbasen)

Figur 3.

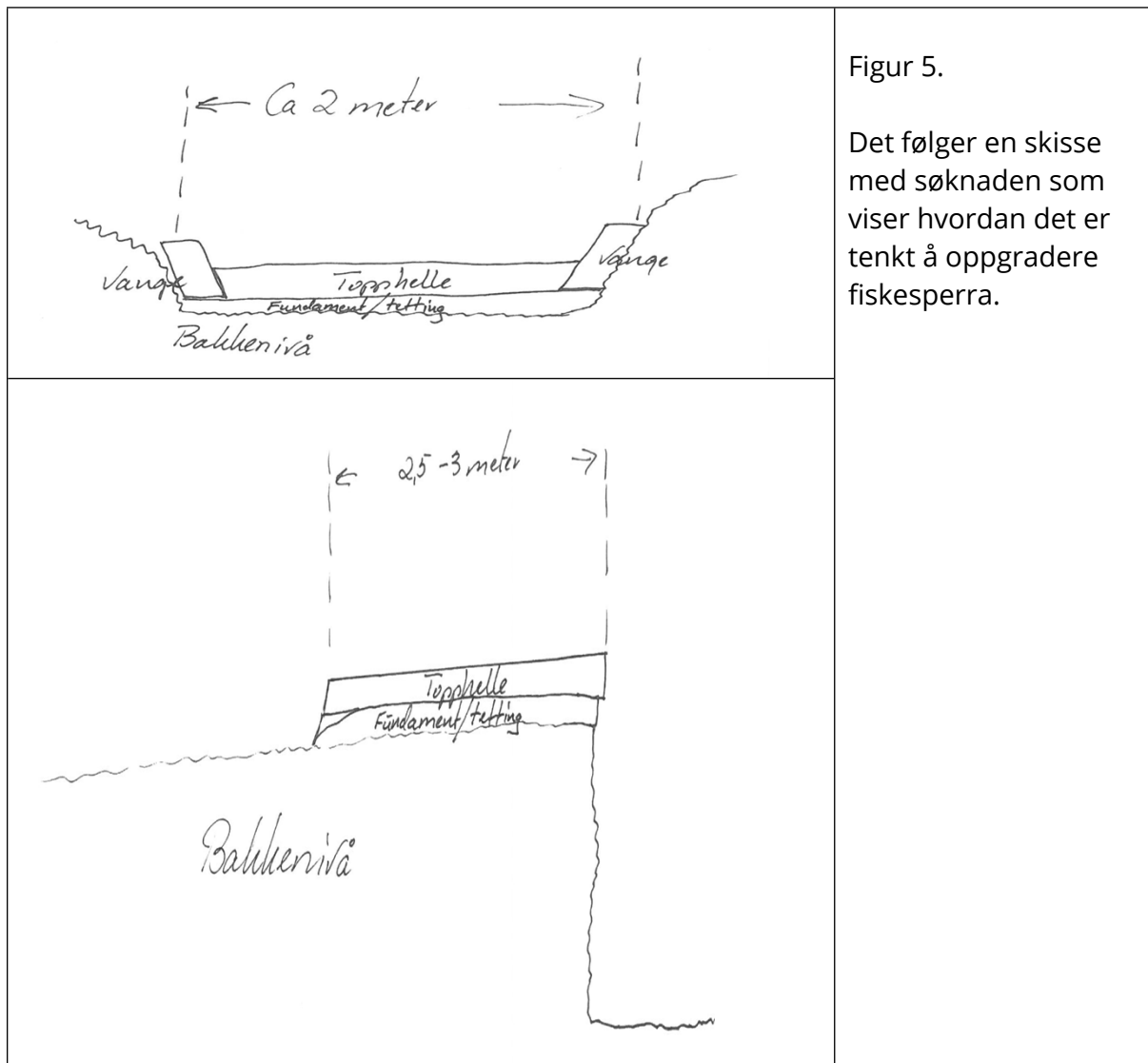
Viser hvor fiskesperra ligger, og hvor det er påvist ørekyte i 2019.

Figur 4.

Bilde av fiskesperra i bekkeløpet nedstrøms Korstjønnå fra befaringen dato 13.9.2019.

Foto: Eli Grete Nisja

Figur 5.

Det følger en skisse med søknaden som viser hvordan det er tenkt å oppgradere fiskesperra.

Det søkes om å få oppgradere/ombygge dagens fiskesperre til en permanent fiskesperre for å hindre at ørekyte sprer seg opp i dette sidevassdraget igjen.

Rotenon (saksdokument 2) er en lett nedbrytbar gift som blir framstilt fra røttene av tropiske vekster av erteplantefamilien. Blandingen med rotenon er ustabil og brytes raskt ned i naturen når det utsettes for lys og oksygen, og rotenon eller tilsetningsstoffene i løsningen vil derfor ikke akkumuleres i næringskjeden.

Det søkes om rotenonbehandling av Korstjønna og Bergtjønna med sidebekker, samt Storbekken, bekken ned til Elgsjøen, i tilfelle det skulle være mistanke om nylig spredning ved behandlingstidspunktet.

I tillegg foreligger det en søknad om bruk av motorisert ferdsel i tilknytning til forarbeider, bygging av fiskesperra og gjennomføring av behandlingen, jf. saksdokument 4.

Dette er et omfattende tiltak med flere forhold som er gjensidig avhengig av flere tillatelser fra flere myndigheter.

Først og fremst er tiltaket avhengig av at Miljødirektoratet gir utslippstillatelse for bruk av rotenon. Miljødirektoratet har ennå ikke sendt saken på høring, men det forventes nært forestående.

Tiltaket avhengig av at nasjonalparkstyret både er positive til selve rotenon-behandlingen og gir tillatelse til byggingen/oppgraderingen av fiskesperra. Dette inkluderer en tillatelse til nødvendig motorisert ferdsel.

Hjemmelsgrunnlag – verneforskriften og naturmangfoldloven (NML)

Verneforskrift

Formålet med opprettelsen av Forollhogna nasjonalpark er, jf. § 2 i verneforskriften:

- å bevare et stort, sammenhengende og i det vesentlige urørt fjellområde,
- å bevare i naturlig tilstand landskapsformer og det biologiske mangfoldet med en variert vegetasjon med stort innslag av kravfulle plantearter og et rikt dyreliv med en høyproduktiv villreinstamme,
- å verne om kulturminner og kulturlandskapsinnslag.

I vernebestemmelsene, § 3, punkt 1.1 heter det at «landskapet er vernet mot tekniske inngrep av enhver art, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg og faste innretninger, vegbygging, vassdragsregulering, oppdemming, ..., sprenging, boring, flytting og fjerning av steiner og blokker, ...» osv. Listen er ikke uttømmende.

Videre i vernebestemmelsene §3, punkt 5.1 heter det at «motorisert ferdsel til lands og til vanns, herunder bruk av luftfartøy lavere enn 300 meter er forbudt. Forbudet mot motorferdsel gjelder også bruk av modellfly, modellbåt o.l.».

Unntaksbestemmelsene i verneforskriften angir ikke de omsøkte forholdene, og både søknaden om byggingen av fiskesperra og bruken av båt med påhengsmotor og helikopter må behandles som en dispensasjon etter den generelle dispensasjonshjemmelen dvs. med hjemmel i naturmangfoldlovens § 48.

I tillegg skal søknaden vurderes etter NML §§ 4-5 (forvaltningsmål for naturtyper og økosystemer, og forvaltningsmål for arter) og §§ 8-12 (miljørett prinsippene).

Naturmangfoldloven (NML)

I NML § 48 heter det at «forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig».

Videre heter det i § 48, 4. ledd at «søknad om dispensasjon etter første ledd skal inneholde nødvendig dokumentasjon om tiltakets virkning på verneverdiene. I dispensasjon etter første ledd skal begrunnelsen for vedtaket vise hvordan forvaltningsmyndigheten har vurdert virkningene som dispensasjonen kan få for verneverdiene, og hvilken vekt det er lagt på dette».

En dispensasjon fra vernebestemmelser er utøvelse av offentlig myndighet i henhold til naturmangfoldloven § 7, slik at også de miljørettslige prinsippene i NML §§ 8 – 12 må vurderes ved en dispensasjon.

Forvaltningsplan

Forvaltningsplanen for nasjonalparken er fra 2004, og i kap. 4.6 er forholdet omkring spredningen av ørekyte nærmere beskrevet. Det vises her til at det ble gjort funn av ørekyte i Dalbusjøen i 2000-01, og at den har spredd seg derfra langs elva Forda både oppover og nedover fra Dalbusjøen. Her er det beskrevet at «spredning av ørekyte anses å være en trussel for norsk innlandsfiske». Og videre at «det kan være aktuelt å tillate enkle terrenginngrep i nasjonalparken for å hindre videre spredning av ørekyte». I retningslinjen i forvaltningsplanen heter det at «Tiltak for å hindre videre spredning av ørekyte kan etter søknad tillates».

Vurderinger

Problemstillingen om spredning av ørekyte var alt kjent da forvaltningsplanen for nasjonalparken ble utarbeidet, og nasjonalparkforvalter forholder seg til føringene i forvaltningsplanen i forbindelse med behandling av denne saken.

Dette er en kompleks sak hvor gjennomføring av tiltaket er avhengig av flere tillatelser fra flere forvaltningsmyndigheter. Nasjonalparkforvalter velger å legge fram en samlet sak for hele tiltaket hvor høringen av rotenonbruken inngår i vedtaket.

Naturmangfoldloven (NML)

Kunnskapsgrunnlaget om både fiske og bunndyrfauna, og konsekvensene for naturmiljøet må være kjent før det kan gis en tillatelse til rotenonbehandling av denne delen av vassdraget.

Den raske reaksjonen fra fjelloppsynet i Ålen fjellstyre førte til at det alt i løpet av tidlig høst 2019 ble bestemt at her måtte det iverksettes tiltak for å hindre videre spredning av ørekyte, og det ble gjennomført forundersøkelser av både biologisk - og hydrologisk karakter. Ytterligere biologiske undersøkelser vil bli gjennomført så snart forholdene ligger til rette for det nå i 2020.

Så langt er det ikke påvist trua og sjeldne arter i bunndyrfaunaen. Når det gjelder fisk har Fylkesmannen vurdert at ørretbestanden i Korstjønna og Bergtjønna ikke har behov for bevaringstiltak i forkant og under behandlingen av tjønnene. Dersom ikke ørret kommer tilbake etter behandlingen – ikke kommer seg over sperren, er det mulig å finne lokal ørret andre plasser i vassdraget som kan flyttes til lokaliteten. Dette vil bli vurdert på et senere tidspunkt.

I tilfellet Korstjønna og Bergtjønna vil rotenonholdig avrenning bli betydelig fortynnet etter samløp med hovedløpet i Forda. Upåvirket strekning oppstrøms samløp vil fungere som et reservoar for rask reetablering av arter i påvirket strekning av bekken. Vurderingen er at dersom det ikke gjøres tiltak vil det være en reell fare for spredning til sidevassdraget Hesja.

Det er gjennomført bruk av rotenon i behandling av vassdrag med uønska fremmede arter i andre nasjonalparker. I 2004 ble vassdrag på Hardangervidda rotenonbehandlet

for å fjerne ørekyte. Her ble det også bygget sperrevoller. I 2015 ble det gitt tillatelse til rotenonbehandling i forbindelse med bekjemping av kanadarør i Klokkartjønna som ligger innenfor Blåfjella/Skjækerfjella nasjonalpark.

Del 2 (s. 11- 16) i søknaden inneholder en utfyllende redegjørelse for forholdene omkring konsekvenser for naturmangfoldet og behandlingsmetodikk ved bruk av rotenon, og det vises i sin helhet til denne utredningen.

Her er det gjennomført vurderinger av kunnskapsgrunnlaget og konsekvensene på naturmiljøet ved bruk av rotenon slik det stilles som vilkår i NML § 48.

Vurderingene etter NML §§ 8-12 vurderes å være i varetatt i de utredningene om bruken av rotenon som ligger i søknaden.

Oppgraderingen av fiskesperra er en vesentlig del av prosjektet og er helt avgjørende for om det er hensiktsmessig med rotenonbehandlingen, og motsatt! Det foreligger forholdvis enkle skisser med cirka mål og beskrivelse for hvordan oppgraderingen av fiskesperra er planlagt. Det ville ha vært ønskelig med mer konkrete tegninger, men det er forståelse for at dette ikke har latt seg gjøre mht. både årstid og tidsperspektiv for å innhente de nødvendige tillatelsene slik at tiltaket kan iverksettes i løpet av sommeren 2020.

Søknaden om motorisert ferdsel

For å kunne gjennomføre tiltaket på en effektiv måte er man her avhengig av både bruk av båt med påhengsmotor for å komme godt nok til på tjønnene og helikopter for å frakte inn/ut utstyr, kjemikalier mm. Feltmannskapet vil måtte gå til fots fram til behandlingsstedet. Bruk av helikopter vil være det mest skånsomme for naturmiljøet framfor transport på barmark, og bruk av båt med påhengsmotor på tjønnene vil heller ikke sette varige spor i naturen.

Videre er omfanget av den motorisert ferdselen her begrenset til noen dager i forbindelse med oppgraderingen av fiskesperre og gjennomføringen av behandlingen. På dette tidspunktet er det imidlertid ikke mulig for prosjektet å angi nærmere hvilke dager søknaden gjelder for, og derfor settes det som et vilkår at det skal gis nærmere tilbakemelding om akkurat dette.

Samlet vurdering

Bruk av rotenon vil føre til at fisk og bunndyrfaunaen dør i den dele av vassdraget som utsettes for behandlingen, og det er klart at naturmiljøet blir påført dramatiske skader. Dette skjer imidlertid under kontrollerte forhold i et svært avgrenset område, og vitenskapelige undersøkelser viser at naturmiljøet vil i løpet av et par år bli «reparert» ved at arter fra andre deler av vassdraget sprer seg og etablerer seg i det behandlede området. Oppgraderingen av fiskesperra skal hindre at ørekyta kommer tilbake til Korstjønna og Bergtjønna med side bekker.

Forvaltningen av nasjonalparken må ha et langsiktig perspektiv, og det legges avgjørende vekt på at tiltaket med rotenonbehandlingen og oppgraderingen av fiskesperre på lengre sikt vil ivareta verneformålet med å bevare det biologiske mangfoldet. I dette perspektivet vil heller ikke rotenonbehandlingen kunne påvirke verneverdiene nevneverdig i denne delen av Forollhogna nasjonalpark.

Videre er det svært viktig å hindre spredning av ørekyte til sidevassdraget Hersja som er fri for ørekyte. Dersom ørekyte får etablere seg i Korstjønna og Bergtjønna med sidebekker øker risikoen for videre spredning til Hesja-vassdraget som vil ha store negative konsekvenser for det biologiske mangfoldet. Øvre deler av Hersja-vassdraget med Elgsjøen og Øyungen ligger i Øyungen landskapsvernområde.

Gjennomføring av tiltak for å hindre spredning av ørekyte er også i tråd med tiltak i forvaltningsplanen for nasjonalparken.

Bruk av både båt med påhengsmotor og helikopter er vurderes å være den mest skånsomme transportmåten i forbindelse med både tiltaket på fiskesperre og selve rotenonbehandlingen. For at nasjonalparkstyret skal være kjent med omfanget av den motoriserte ferdselen settes det vilkår om at det gis tilbakemelding om bruken når det er klart.

Innstilling til vedtak:

Nasjonalparkstyret for Forollhogna gir Fylkesmannen i Trøndelag, som tiltakshaver, dispensasjon fra Verneforskrift for Forollhogna nasjonalpark, § 3, punkt 1.1 og punkt 5.1 for tiltak i forbindelse med fjerning av ørekyte i sidevassdrag i øvre deler av Fordavassdraget innenfor Forollhogna nasjonalpark.

Nasjonalparkstyret har ingen merknader til Veterinærinstituttet sin plan og beskrivelse for bruken av rotenon for å bekjempe spredningen av ørekyte slik det er beskrevet i del 2 i vedlegg som følger søknad datert 27.02.2020, jf. begrunnelsen av vedtaket.

Dispensasjonen gjelder for:

- Oppgradering av dagens fiskesperre til en permanent fiskesperre i vassdraget nedstrøms Korstjønna, jf. kartutsnitt, under forutsetning at Miljødirektoratet gir tillatelse til bruk av rotenon til bekjempelse av ørekyte i Korstjønna og Bergtjønna med side-bekker.
- Bruk av hhv *båt med påhengsmotor* og *helikopter* i forbindelse med forarbeider, bygging av sperra og gjennomføring av behandlingen i vassdraget.
- Perioden medio juni t.o.m. august 2020

Vilkår for dispensasjonen:

- Byggingen av fiskesperra skal utføres så skånsomt som mulig mht. både vassdraget og omkringliggende terreng, og eventuelle terrengskader skal utbedres.
- Selve fiskesperra må gis en utforming og tilpassing slik at den fremstår som mest mulig naturlig i vassdragsnaturen.
- Rotenonbehandlingen av vassdraget skal skje under ledelse av Veterinærinstituttet.
- I forkant av gjennomføringen av selve rotenonbehandlingen skal det varsles i god tid og på en slik måte at brukere av området er kjent med tiltaket i vassdraget.
- Det skal gis en nærmere oversikt over hvilke dager det blir behov for bruk av helikopter.

Dersom det oppstår uforutsette forhold i løpet av tiden fram til gjennomføring av tiltak som krever avklaringer hos vernemyndigheten, gis styreleder og Arbeidsutvalg myndighet til videre avklaringer.

Hjemmel: Vedtaket om dispensasjon er gjort med hjemmel i § 48 i naturmangfoldloven.

Begrunnelse:

Formålet med opprettelsen av nasjonalparken er bl.a. å verne om naturkvalitetene i et vesentlig urørt fjellområde, og å bevare det biologiske mangfoldet. Nasjonalparken må forvaltes etter føre-var-prinsippet og i et nasjonalt og internasjonalt helhetlig og langsiktig perspektiv.

Rotenonbehandling vil ha en kortsiktig negativ påvirkning på både bunndyrfaunaen og ørretbestanden, og dermed også ha en negativ påvirkning på verneverdiene.

Forvaltningen av nasjonalparken har imidlertid et langsiktig perspektiv, og tiltaket med behandling av Korstjønna og Bergtjønna med sidebekker må derfor vurderes i dette perspektivet.

Det forventes at etter kun få år vil både bunndyrfaunaen og ørretbestanden ha tatt seg opp igjen. Det legges derfor avgjørende vekt på at tiltaket med rotenonbehandling og oppgraderingen av fiskesperre på lengre sikt vil ivareta verneformålet med å bevare det biologiske mangfoldet, og i dette perspektivet vil heller ikke rotenonbehandlingen kunne påvirke verneverdiene nevneverdig i denne delen av Forollhogna nasjonalpark.

Videre er det også svært viktig å hindre spredning av ørekyte til sidevassdraget Hersja som er fri for ørekyte. Dersom ørekyte får etablere seg i Korstjønna og Bergtjønna med side bekker øker risikoen for videre spredning til Hesja-vassdraget som vil ha store negative konsekvenser for det biologiske mangfoldet. Øvre deler av Hersja-vassdraget ligger i Øyungen landskapsvernområde.

Gjennomføring av tiltak for å hindre spredning av ørekyte er også i tråd med tiltak i forvaltningsplanen for nasjonalparken.

Bruk av både båt med påhengsmotor og helikopter er vurderes å være den mest skånsomme transportmåten i forbindelse med både tiltaket på fiskesperra og selve rotenonbehandlingen.

Vilkårene etter NML § 48 vurderes å være i varetatt. En tillatelse til dette tiltaket vurderes heller ikke å skape en negativ presedensvirkning.

Saksprotokoll i Nasjonalparkstyret for Forollhogna - 15.06.2020

Behandling:

Innstilling til vedtak ble enstemmig vedtatt (9-0).

Vedtak

Nasjonalparkstyret for Forollhogna gir Fylkesmannen i Trøndelag, som tiltakshaver, dispensasjon fra Verneforskrift for Forollhogna nasjonalpark, § 3, punkt 1.1 og punkt 5.1 for tiltak i forbindelse med fjerning av ørekyte i sidevassdrag i øvre deler av Fordavassdraget innenfor Forollhogna nasjonalpark.

Nasjonalparkstyret har ingen merknader til Veterinærinstituttet sin plan og beskrivelse for bruken av rotenon for å bekjempe spredningen av ørekyte slik det er beskrevet i del 2 i vedlegg som følger søknad datert 27.02.2020, jf. begrunnelsen av vedtaket.

Dispensasjonen gjelder for:

- Oppgradering av dagens fiskesperre til en permanent fiskesperre i vassdraget nedstrøms Korstjønna, jf. kartutsnitt, under forutsetning at Miljødirektoratet gir tillatelse til bruk av rotenon til bekjempelse av ørekyte i Korstjønna og Bergtjønna med side-bekker.
- Bruk av hhv *båt med påhengsmotor* og *helikopter* i forbindelse med forarbeider, bygging av sperra og gjennomføring av behandlingen i vassdraget.
- Perioden medio juni t.o.m. august 2020

Vilkår for dispensasjonen:

- Byggingen av fiskesperra skal utføres så skånsomt som mulig mht. både vassdraget og omkringliggende terreng, og eventuelle terrengskader skal utbedres.
- Selve fiskesperra må gis en utforming og tilpassing slik at den fremstår som mest mulig naturlig i vassdragsnaturen.
- Rotenonbehandlingen av vassdraget skal skje under ledelse av Veterinærinstituttet.
- I forkant av gjennomføringen av selve rotenonbehandlingen skal det varsles i god tid og på en slik måte at brukere av området er kjent med tiltaket i vassdraget.
- Det skal gis en nærmere oversikt over hvilke dager det blir behov for bruk av helikopter.

Dersom det oppstår uforutsette forhold i løpet av tiden fram til gjennomføring av tiltak som krever avklaringer hos vernemyndigheten, gis styreleder og Arbeidsutvalg myndighet til videre avklaringer.

Hjemmel: Vedtaket om dispensasjon er gjort med hjemmel i § 48 i naturmangfoldloven.

Begrunnelse:

Formålet med opprettelsen av nasjonalparken er bl.a. å verne om naturkvalitetene i et vesentlig urørt fjellområde, og å bevare det biologiske mangfoldet. Nasjonalparken må forvaltes etter føre-var-prinsippet og i et nasjonalt og internasjonalt helhetlig og langsiktig perspektiv.

Rotenonbehandling vil ha en kortsiktig negativ påvirkning på både bunndyrfaunaen og ørretbestanden, og dermed også ha en negativ påvirkning på verneverdiene.

Forvaltningen av nasjonalparken har imidlertid et langsiktig perspektiv, og tiltaket med behandling av Korstjønna og Bergtjønna med sidebekker må derfor vurderes i dette perspektivet.

Det forventes at etter kun få år vil både bunndyrfaunaen og ørretbestanden ha tatt seg opp igjen. Det legges derfor avgjørende vekt på at tiltaket med rotenonbehandling og oppgraderingen av fiskesperre på lengre sikt vil ivareta verneformålet med å bevare det biologiske mangfoldet, og i dette perspektivet vil heller ikke rotenonbehandlingen kunne påvirke verneverdiene nevneverdig i denne delen av Forollhogna nasjonalpark.

Videre er det også svært viktig å hindre spredning av ørekyte til sidevassdraget Hersja som er fri for ørekyte. Dersom ørekyte får etablere seg i Korstjønna og Bergtjønna med side bekker øker risikoen for videre spredning til Hesja-vassdraget som vil ha store negative konsekvenser for det biologiske mangfoldet. Øvre deler av Hersja-vassdraget ligger i Øyungen landskapsvernområde.

Gjennomføring av tiltak for å hindre spredning av ørekyte er også i tråd med tiltak i forvaltningsplanen for nasjonalparken.

Bruk av både båt med påhengsmotor og helikopter er vurderes å være den mest skånsomme transportmåten i forbindelse med både tiltaket på fiskesperra og selve rotenonbehandlingen.

Vilkårene etter NML § 48 vurderes å være i varetatt. En tillatelse til dette tiltaket vurderes heller ikke å skape en negativ presedensvirkning.

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2024/3347

Saksbehandler: Sara Kristiane Kjærgård
Eide

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Nasjonalparkstyret for Forollhogna	23/2024	14.06.2024

Forollhogna nasjonalpark - søknad om bruk av drone for oppsyn og sanking av sau i Såttåhaugen beiteområde - Os 180/3/0 - Knut Simensen

Forslag til vedtak:

Nasjonalparkstyret for Forollhogna gir Os sauhamnelag v/ Knut Simensen dispensasjon fra forskrift om vern av Forollhogna nasjonalpark § 3, punkt 5.1 for bruk av drone i en begrenset periode i forbindelse med leiting etter savnede beitedyr etter hovedsanking innenfor Forollhogna nasjonalpark.

Det gis avslag på søknad om bruk av drone i en sammenhengende periode fra juni-oktober for oppsyn og leiting etter savnede beitedyr i egent beiteområde innenfor Forollhogna nasjonalpark.

Dispensasjonen er gitt med følgende vilkår:

1. Tillatelsen gjelder for bruk av drone for ettersanking av beitedyr som et ekstraordinært tiltak.
2. Tidsrom og sted skal avklares nærmere med nasjonalparkforvalter dersom behov for ekstraordinært tiltak oppstår.
3. Perioden for bruk av drone skal, så langt det lar seg gjøre, unngå sårbare perioder for villrein.
4. Oppdragstaker skal gjøre dronepiloten kjent med at oppdraget foregår innenfor villreinområdet for Forollhogna, og at det skal utøves med aktsomhet slik at villrein ikke blir unødig forstyrret.
5. Tillatelsen skal være tilgjengelig i forbindelse med oppdraget og vise frem til oppsyn, politi ved forespørsel.
6. Det skal sendes en kort rapport til nasjonalparkstyret etter gjennomført tiltak.

Hjemmel:

Vedtaket er gjort med hjemmel i naturmangfoldlovens § 48 – første ledd, første alternativ. Avslaget er hjemlet i motorferdselsforbudet i forskrift om vern av Forollhogna nasjonalpark § 3, punkt 5.1.

Saken legges frem til behandling for nasjonalparkstyret, da søknaden inneholder nye momenter for droneflygning som ikke har vært behandlet av styret tidligere.

Begrunnelse:

Nasjonalparkstyret legger vekt på at en åpen tillatelse for bruk av drone innenfor nasjonalparken vil kunne skape en uheldig presedens for saker av lignende karakter. Det har ikke vært forvaltningspraksis å gi dispensasjon for bruk av drone for vanlig tilsyn. I 2023 ble det gitt tillatelse for bruk av drone for ettersanking som et ekstraordinært tiltak for å finne de siste beitedyrene som fortsatt var igjen i fjellet forårsaket av tidlig snøfall.

Omsøkte tiltak er knyttet til et akseptert nytteformål i beitenæring, samt hensynet til dyrevelferd, da det er ønskelig å unngå at det fortsatt er savnede dyr igjen etter at det er kommet snø i fjellet. Bruken av drone skal likevel ikke påføre dyre- og fuglelivet unødig forstyrrelser i sårbare perioder. Omsøkte periode for bruk av drone vil kunne komme i konflikt med hekketid, kalvingstid, villreinjakten og brunsttid. Det vises derfor til etablert praksis, om at dronebruk er tillatt som et ekstraordinært tiltak i en begrenset periode i forbindelse med ettersanking av dyr på beite.

Med gitte vilkår som ivaretar viltet i en sårbar periode, da spesielt villrein, anses tiltak om dronebruk i en begrenset periode ikke å være i strid med verneformålet og heller ikke påvirke verneverdiene nevneverdig. En dispensasjon vurderes heller ikke å skape en uheldig presedens for Forollhogna nasjonalpark for øvrig, eller andre verneområder med lignende bestemmelser.

Saksdokumenter (følger saken)

- 1 Søknad dronebruk forollhogna nasjonalpark.docx

Andre saksdokumenter:

1. [Forskrift om vern av Forollhogna nasjonalpark](#)
2. [Forvaltningsplan for Forollhogna nasjonalpark vedtatt 2005](#)
3. [Retningslinjer for bruk av drone \(NP-sak 34/2022\)](#)

Saksopplysninger

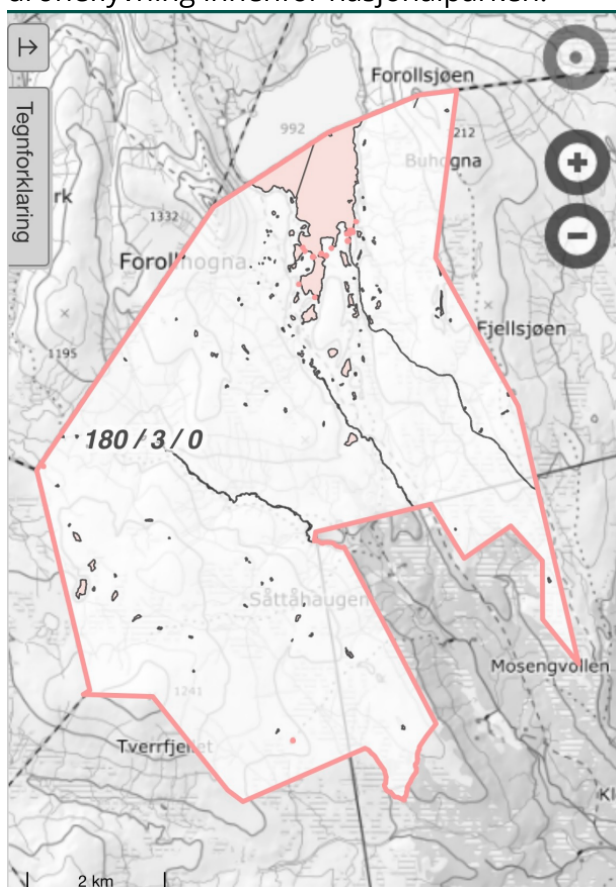
Søknaden

Viser til søknad av 14.02.2024, mottatt 03.03.2024, hvor Knut Simensen søker om å fly drone i Forollhogna Nasjonalpark. Det søkes om å fly med drone for oppsyn i perioden etter beiteslipp, som regel er dette andre uken i juni, og til hovedsankingen som Os sauhamnelag har i siste uken på august, samt at den kan brukes under enkelt turer på ettersanking. Hovedsankingen foregår som regel fra torsdag til lørdag siste uken i august.

Dronen som skal nyttes til oppdraget en DJI mavic 3 som veier 895 g og har en 60 db ved vanlig flyving.

Søker er medlem i Os sauhamnelag som består av 5 brukere. De slipper rundt 1100 dyr på beite i området rundt Tverrfjellet på grunnen til Sättåhaugen grunneierlag, jfr. kart 1. Beitelaget sliter med å kunne stille nok mannskap for å dekke opp store områder på få dager, som forårsaker at det blir igjen en del dyr i området etter hovedsankingen. Målet med bruk av drone er å kunne fange opp dyr som trekker utenfor ønskelig beiteområdet og ned i Seterdalen der det blir konflikt med seterbrukere i løpet av sommeren. Med drone så vil det effektivisere sankingen med å kunne få en bedre oversikt og fange opp dyr som ikke blir med under sankingen.

Omsøkte område for bruk av drone omfatter Forollhogna nasjonalpark og Vangrøftdalen-Kjurrudalen landskapsvernområde. Det er kun søknadspliktig med droneflyvning innenfor nasjonalparken.

Kart 1: kartskisse over omsøkte område for bruk av drone.

Andre saksopplysninger

Nasjonalparkstyret har høsten 2023 gitt dispensjon til beitelag på både nord- og sørsiden av fjellet for bruk av drone i forbindelse med at flere beitedyr ikke ble funnet ved vanlig sanking med mannskap i terrenget, jfr. delegerte saker 16-18/2023 og 14/2023. Disse søknadene har i praksis blitt behandlet delegert. Etablert praksis er at det kan gis tillatelse til bruk av drone for leting av savnede dyr etter hovedsanking, da som et ekstraordinære tiltak. Dronebruken skal ikke kommer i direkte konflikt med brunsten for villrein.

Dispensasjoner fra 2023 er gitt i tidsrommet 14.10 – 7.11. Dette var et spesielt år med tidlig snøfall i fjellet.

Hjemmelsgrunnlag – verneforskriften og naturmangfoldloven (NML)

I Forskriften for Forollhogna nasjonalpark heter det i § 2:

Formålet med opprettelsen av Forollhogna nasjonalpark er:

- å bevare et stort, sammenhengende og i det vesentlige urørt fjellområde
- å bevare i naturlig tilstand landskapsformer og det biologiske mangfoldet med en variert vegetasjon med stort innslag av kravfulle plantearter og et rikt dyreliv med en høyproduktiv villreinstamme
- å verne om kulturminner og kulturlandskapsinnslag

I verneforskriften for Forollhogna nasjonalpark § 3, punkt 5.1 er «*motorisert ferdsel til lands og til vanns, herunder bruk av luftfartøy lavere enn 300 meter forbudt. Forbudet mot motorferdsel gjelder også bruk av modellfly, modellbåt o.l.*» Miljødirektoratet har definert droner som modellfly.

Da det ikke er hjemmel i verneforskrift for omsøkte tiltak, må tiltaket vurderes etter naturmangfoldlovens § 48 – første ledd, første alternativ, hvor forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og kan ikke påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.

Søknad om dispensasjon etter første ledd skal inneholde nødvendig dokumentasjon om tiltakets virkning på verneverdiene. I dispensasjon etter første ledd skal begrunnelsen for vedtaket vise hvordan forvaltningsmyndigheten har vurdert virkningene som dispensasjonen kan få for verneverdiene, og hvilken vekt det er lagt på dette.

Etablert forvaltningspraksis

Nasjonalparkstyret har lagt seg på en streng praksis på søknader om bruk av drone innenfor nasjonalparken. Prinsippet om likebehandling gjør at det kan bli vanskelig å sortere mellom de mange aktørene som kan komme til ønske å bruke drone.

Nasjonalparkstyret for Forollhogna har derfor utarbeidet egne retningslinjer for søknader om dronebruk i Forollhogna nasjonalpark (**ST-34/2022**). I retningslinjene vurderes det at dispensasjon til bruk av drone kan gis i forbindelse med næring, så fremt sårbare områder og perioder unngås. Det gis ikke dispensasjon for bruk av drone i en ubegrenset tidsperiode. Med næring menes beitenæring, landbruksformål, oppsynsvirksomhet o.l. Oversiktsbilder/film fra lufta vurderes å ha stor nytteverdi slik at

drone vil være et godt tekniske hjelpemiddel til omsøkt formål i beitenæring dersom kriterier for å gi dispensasjon er til stede.

Kriterier for dispensasjonspraksis skal ta hensyn til perioder som sårbare for dyre- og fugleliv der hekke- og yngleområder skal unngås. Det forutsettes at ved bruk av droner skal det tas særligskilt hensyn til villrein slik at risiko for forstyrrelser unngås. Bruk av drone må, dersom mulig, utøves utenom kalvingstid, brunsttid og villreinjakt.

Vurderinger etter naturmangfoldloven

Kunnskapsgrunnlaget er hentet fra søknad og tidligere dispensasjoner, Naturbase, sensitive artskart, NINAs kalvingsprosjekt for villrein i Forollhogna, føringer fra Miljødirektoratet og etablert forvaltningspraksis, jfr. NML § 8. Stillhet og fravær av motordur og motoriserte kjøretøy er et av karaktertrekkene ved urørt natur. Motorisert ferdsel utgjør et støy- forurensnings-problem, og står i motsetning til opplevelsen av naturens egne lyder. Det er å forvente at drone vil avgi lyd, samt virke forstyrrende på fugle- og dyrelivet, da det er et unaturlig objekt i naturen. Det er derfor viktig å begrense forstyrrelsen til det strengt nødvendige.

Det er funn av spesielt en sensitiv art som kan ta skade av omsøkte dronedeflyvning. Det er derfor viktig å sette vilkår som forhindrer unødige forstyrrelser.

Omsøkte område for dronedeflyving ligger innenfor leveområde for villrein, som er kvalifisert som kalvings- og oppvekstområde, samt trekkområde, jfr. Naturbase kart og kvalitetsnorm. Kalvingsperioden for villreinen i Forollhogna starter i midten av april og varer til midten av juni, jfr. kalvingsprosjektet i regi av NINA. Videre er bukkene typisk i brunst månedene september-oktober, samt at villreinjakten starter 20. august og varer ut 20. september. Periodene med barmark etter brunsten er også avgjørende uker for villreinen mtp. vinteroverlevelse. Dyrene bruker mye energi under brunsten, og trenger de påfølgende ukene på å spise seg opp igjen før vinteren slår til for fullt.

Kunnskapsgrunnlaget vurderes tilstrekkelig til å kunne behandle saken, og det er derfor ikke nødvendig å ta NML § 9 «*føre-var-prinsippet*» til anvendelse.

Omsøkte periode fra juni-oktober faller i konflikt med sårbare perioder for fugle- og dyrelivet. Det vurderes at det kan åpnes for bruk av drone for sen ettersanking, så fremt dette er nødvendig og ikke kommer i direkte konflikt med tilhold av villrein. Tidsrom og sted for flyving må derimot vurderes når dette er nødvendig, da dette vil variere fra år til år hvor beitedyrene befinner seg på beite. Dette vil derfor ikke bli behandlet i denne saken, men søker får mulighet til å sende inn tid og sted hvis dette er nødvendig til høsten, jfr. NML § 10.

Skulle det oppstå skader som må rettes, skal kostnadene bæres av tiltakshaver, jf. NML § 11. Bruk av drone anses å være en miljøforsvarlig metode i den forstand at det ikke gir klimautslipp og er mindre forstyrrende i form av lyd sammenlignet med bil, snøscooter og helikopter. Med gitte vilkår som hensyntar dyre- og fuglelivet, anses NML § 12 «*miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder*», å være hensyntatt.

Naturmangfoldlovens § 48

Det er viktig at bruken av drone ikke påfører dyre- og fuglelivet unødig forstyrrelser i sårbare perioder. Det er derfor et forbehold om at droneflyvingen skjer utenom særskilte sårbare periodene som påvirker hekke- og yngletidspunkt, kalvingstid, villreinjakt og brunst. Deler av omsøkte periode for bruk av drone vil kunne komme i konflikt med kalvingsperiode, villreinjakt og brunst for villrein, samt hekkeperiode for enkelte fuglearter.

Fra et klimaperspektiv anses bruk av drone som positivt, da drone ikke bidrar med klimagass utslipp eller er like forstyrrende i form av lyd sammenlignet med snøscooter, helikopter og bil. Drone er likevel et unaturlig objekt i naturen, samt at dronebruken skal behandles på lik linje som annen motorferdsel innenfor nasjonalparken. Da det er en nasjonal målsetting om å minimere motorferdsel innenfor nasjonalparken, må tidsrom og område for dronebruk være mer begrenset for at det skal kunne gis en dispensasjon.

Formålet med bruk av drone er knyttet til et akseptert nytteformål i beitenæring, da det er ønskelig å unngå at det fortsatt er savnede beitedyr etter at det kommet snø i fjellet. Det legges derimot vekt på at en åpen tillatelse for bruk av drone innenfor nasjonalparken vil kunne skape en uheldig presedens for saker av lignende karakter, både for Forollhogna nasjonalpark og andre verneområder med lignende bestemmelse.

Samlet vurdering

Nasjonalparkstyret legger vekt på at en åpen tillatelse for bruk av drone innenfor nasjonalparken vil kunne skape en uheldig presedens for saker av lignende karakter. Det har ikke vært forvaltningspraksis å gi dispensasjon for bruk av drone for vanlig tilsyn. I 2023 ble det gitt tillatelse for bruk av drone for ettersanking som et ekstraordinært tiltak for å finne de siste beitedyrene som fortsatt var igjen i fjellet forårsaket av tidlig snøfall.

Omsøkte tiltak er knyttet til et akseptert nytteformål i beitenæring, samt hensynet til dyrevelferd, da det er ønskelig å unngå at det fortsatt er savnede dyr igjen etter at det er kommet snø i fjellet. Bruken av drone skal likevel ikke påføre dyre- og fuglelivet unødig forstyrrelser i sårbare perioder. Omsøkte periode for bruk av drone vil kunne komme i konflikt med hekketid, kalvingstid, villreinjakten og brunsttid. Det vises derfor til etablert praksis, om at dronebruk er tillatt som et ekstraordinært tiltak i en begrenset periode i forbindelse med ettersanking av dyr på beite.

Med gitte vilkår som ivaretar viltet i en sårbar periode, da spesielt villrein, anses tiltak om dronebruk i en begrenset periode ikke å være i strid med verneformålet og heller ikke påvirke verneverdiene nevneverdig. En dispensasjon vurderes heller ikke å skape en uheldig presedens for Forollhogna nasjonalpark for øvrig, eller andre verneområder med lignende bestemmelser.

Knut Simensen
Korbakken 70
2550 Os i Østerdalen
Mob:91353115

Nasjonalparkstyre for Forollhogna
Postboks 2600
7734 Steinkjer

14.02.2024

Søknad om å fly drone i området i Forollhogna Nasjonalpark

Jeg Knut Simensen søker om å fly drone i Forollhogna Nasjonalpark. Jeg er medlem i Os sauhamnelag som består av 5 brukere. Vi slipper totalt rundt 1100 dyr på beite i området rundt Tverrfjellet på grunnen til Såttåhaugen grunneierlag. Jeg slipper ca 600 dyr som beiter i hovedsakelig mellom Tverrfjellet og Rundfloen. Hovedsankinga foregår som regel fra torsdag til lørdag siste uke august. Vi sliter med å kunne stille med nok mannskap for å kunne dekke opp store områder på få dager, som forårsaker at det blir igjen en del dyr i området etter sankingen.

Målet med å bruke drone er å kunne fange opp dyr som trekker utenfor ønskelig beiteområdet og ned i Seterdalen der det blir konflikt med seterbrukere i løpet av sommeren. Med drone så vil det effektivisere sankingen med å kunne få en bedre oversikt og fange opp dyr som ikke blir med under sankingen.

Jeg har ganske mange turer til fjells i løpet av høsten for å sanke sau som blir observert etter sankingen som ofte resulterer i at jeg ikke finner noen dyr på grunn av at dem har rukket å forflytte seg. Der vil ei drone kunne fort fange opp hvilken retting dyrene har forflyttet seg.

Droneflyvingen vil hovedsakelig foregå under oppsyn i perioden etter beite slipp som regel er andre uka i juni og til hovedsanking som Os sauhamnelag har i siste uka på august og under enkelt turer på ettersanking.

Bruken av drone vil vurderes nøye før hver tur særskilt i forhold om der villrein i området så det ikke blir forstyrrelser og jeg vil komme til å fly på rundt 100 meters høyde for å forstyrre minst mulig dyrelivet.

Jeg kommer til å skaffe meg en liten drone som heter DJI mavic 3 som veier 895 g og har en 60 db ved vanlig flyving som gir 30 db på 50 meters avstand.

Sender med vedlegg på:

- Svar på grunneier tillatelse fra Såttåhaugen grunneierlag
- kart over området.
- Sertifikat på A1/A3 dronekurs gjennom Luftfartstilsynet
- Tegnet ansvarsforsikring gjennom Gjensidige forsikring

Knut Simensen

Knut Simensen
Os i Østerdalen

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2024/6398

Saksbehandler: Sara Kristiane Kjærgård
Eide

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Nasjonalparkstyret for Forollhogna	24/2024	14.06.2024

Forollhogna nasjonalpark - søknad om bruk av drone for å filme sauesanking i Såttåhaugen - Os - Heliks AS

Nasjonalparkforvalters innstilling:

Nasjonalparkstyret for Forollhogna gir Heliks AS v/ Eirik Bækken avslag på søknad om bruk av drone for filming av sauehold og beiting på Såttåhaugen innenfor Forollhogna nasjonalpark.

Hjemmel:

Avslaget er hjemlet i motorferdselsforbudet i forskrift om vern av Forollhogna nasjonalpark § 3, punkt 5.1 og naturmangfoldlovens § 48 – første ledd, første alternativ.

Begrunnelse:

Nasjonalparkstyret legger vekt på at dronebruken innenfor nasjonalparken skal begrenses så langt det lar seg gjøre av hensyn til fugle- og dyreliv og det allmenne friluftslivet. Det er derfor et forbehold om at dronedykingen skjer utenom særskilte sårbare perioder for dyrelivet som påvirker hekke- og yngletidspunkt, kalvingstid, villreinjakt og brunsttid. Omsøkte periode for bruk av drone vil kunne komme i konflikt med hekketid, kalvingstid, og eventuelt villreinjakt på høsten.

Bruken av drone bør fortrinnsvis styres til randsonen utenfor nasjonalparken når dette er mulig. I dette tilfellet er det mulig å oppnå samme formål med filmen ved å filme utenfor nasjonalparken og ved å filme uten drone.

Saksdokumenter (følger saken)

- 1 Søknad drone nasjonalpark.docx

Andre saksdokumenter:

1. [Forskrift om vern av Forollhogna nasjonalpark](#)
2. [Forvaltningsplan for Forollhogna nasjonalpark vedtatt 2005](#)
3. [Retningslinjer for bruk av drone \(NP-sak 34/2022\)](#)

Saksopplysninger

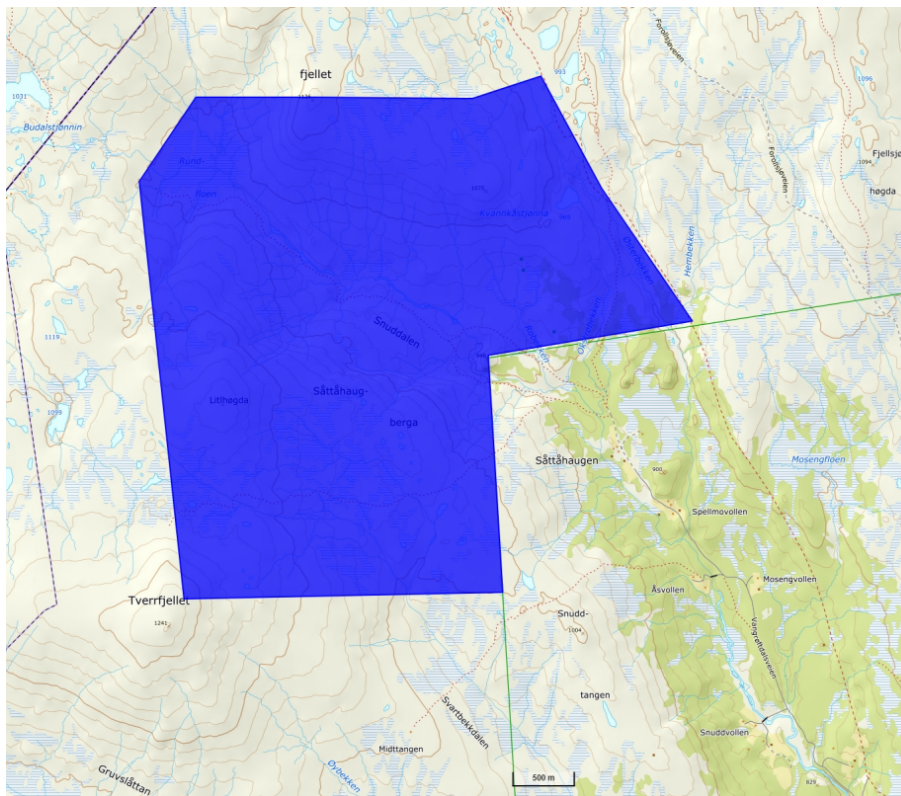
Søknaden

Viser til søknad av 15.05.2024, hvor Heliks AS v/ Eirik Bækken søker om tillatelse til å bruke drone i Forollhogna nasjonalpark i forbindelse med sauesanking årene 2024 og 2025. Dronebruken vil være konsentrert over en periode på inntil fem dager på juni og høsten årene 2024 og 2025, totalt inntil ti dager per år. Det søkes for periodene i forbindelse med slipp av sauer på juni, og i forbindelse med sanking på sensommer/høst. Grunnet at filmingen vil skje i forbindelse med slipp og sanking av sau, gjør at søker ikke kan søke om konkrete dager.

Mesteparten av droneflyvningen vil ikke foregå innenfor Nasjonalparken, men være innenfor landskapsvernområdet, område Såttåhaugen. I kartet nedenfor er det skissert område innenfor nasjonalparken hvor det ønskes å fly, jfr. kart 1.

Formålet med dronebruken er å lage en tilsvarende video om sauehold og beiting i Såttåhaugen som ble laget i 2019 for Vekst i Os, se video her: <https://fb.watch/s1G6kFfGZJ/>. Denne gangen ønsker søker å legge større fokus på beiting som en ressurs for å opprettholde økosystemet og landskapet. Videoen i 2019 ble laget med svært enkelt utstyr og på et svært begrenset budsjett. Nå har søker betydelig bedre utstyr, bedre kompetanse, større team og ønsker derfor å filme på nytt for et bedre resultat.

Prosjektet er enda under planlegging, og søker planlegger å søke nasjonalparkstyret om finansiering av prosjektet i etterkant, da søker mener prosjektet vil treffe under styrets formidlingsansvar. Som følge av dette så er søker også positiv til innspill fra styret til hvordan den ferdige videoen skal se ut. Se mer om prosjektet og søknad under vedlegg 1.

Kart 1: viser oversikt over hvor det er tenkt å bruke drone.

Andre saksopplysninger

- Det ble gitt dispensasjon for samme formål i 2018, jfr. AU-sak 3/2018. Se lenke til video i vedlagt søknad, jfr. vedlegg 1.
- Det er gitt dispensasjon for bruk av drone for filmopptak i forbindelse med Kappestriden, jfr. sak 5/2022. Dette var begrenset til to dager og utenfor en sensitiv periode for viltet.

Hjemmelsgrunnlag – verneforskriften og naturmangfoldloven (NML)

I Forskriften for Forollhogna nasjonalpark heter det i § 2:

Formålet med opprettelsen av Forollhogna nasjonalpark er:

- å bevare et stort, sammenhengende og i det vesentlige urørt fjellområde
- å bevare i naturlig tilstand landskapsformer og det biologiske mangfoldet med en variert vegetasjon med stort innslag av kravfulle plantearter og et rikt dyreliv med en høyproduktiv villreinstamme
- å verne om kulturminner og kulturlandskapsinnslag

I verneforskriften for Forollhogna nasjonalpark § 3, punkt 5.1 er «*motorisert ferdsel til lands og til vanns, herunder bruk av luftfartøy lavere enn 300 meter forbudt. Forbudet mot motorferdsel gjelder også bruk av modellfly, modellbåt o.l.*» Miljødirektoratet har definert droner som modellfly.

Da det ikke er hjemmel i verneforskrift for omsøkte tiltak, må tiltaket vurderes etter naturmangfoldlovens § 48 – første ledd, første alternativ, hvor forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og kan ikke påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.

Søknad om dispensasjon etter første ledd skal inneholde nødvendig dokumentasjon om tiltakets virkning på verneverdiene. I dispensasjon etter første ledd skal begrunnelsen for vedtaket vise hvordan forvaltningsmyndigheten har vurdert virkningene som dispensasjonen kan få for verneverdiene, og hvilken vekt det er lagt på dette.

Etablert forvaltningspraksis

Nasjonalparkstyret har lagt seg på en streng praksis på søknader om bruk av drone innenfor nasjonalparken. Prinsippet om likebehandling gjør at det kan bli vanskelig å sortere mellom de mange aktørene som kan komme til ønske å bruke drone.

Nasjonalparkstyret for Forollhogna har derfor utarbeidet egne retningslinjer for søknader om dronebruk i Forollhogna nasjonalpark (**ST-34/2022**). I retningslinjene vurderes det at dispensasjon til bruk av drone kan gis i forbindelse med markedsføring for lokal verdiskapning, men da i områder som tåler slik bruk. Det gis ikke dispensasjon for bruk av drone i en ubegrenset tidsperiode.

Formålet med filmen anses å være markedsføring for lokal verdiskapning, da den er ment for allmenn bruk og vil formidle kunnskap om en betydelig og viktig næring i området. Den vil derimot ikke formidle et tema som fremmer formålet med Forollhogna nasjonalpark.

Kriterier for dispensasjonspraksis skal ta hensyn til perioder som sårbare for dyre- og fugleliv der hekke- og yngleområder skal unngås. Det forutsettes at ved bruk av droner skal det tas særligskilt hensyn til villrein slik at risiko for forstyrrelser unngås. Bruk av drone må, dersom mulig, utøves utenom kalvingstid, brunsttid og villreinjakt.

Vurderinger etter naturmangfoldloven

Kunnskapsgrunnlaget er hentet fra søknad og tidligere dispensasjoner, Naturbase, sensitive artskart, NINAs kalvingsprosjekt for villrein i Forollhogna, føringer fra Miljødirektoratet og etablert forvaltningspraksis, jfr. NML § 8. Stillhet og fravær av motordur og motoriserte kjøretøy er et av karaktertrekkene ved urørt natur. Motorisert ferdsel utgjør et støy- forurensnings-problem, og står i motsetning til opplevelsen av naturens egne lyder. Det er å forvente at drone vil avgi lyd, samt virke forstyrrende på fugle- og dyrelivet, da det er et unaturlig objekt i naturen. Det er derfor viktig å begrense forstyrrelsen til det strengt nødvendige.

Det er funn av sensitive arter som kan ta skade av omsøkte dronedeflyvning. Det er derfor viktig å sette vilkår som forhindrer unødige forstyrrelser.

Omsøkte område for dronedeflyvning ligger innenfor leveområde for villrein, som er kvalifisert som kalvings- og oppvekstområde, samt trekkområde, jfr. Naturbase kart og kvalitetsnorm. Kalvingsperioden for villreinen i Forollhogna starter i midten av april og varer til midten av juni, jfr. kalvingsprosjektet i regi av NINA. Videre er bukkene typisk i brunst månedene september-oktober, samt at villreinjakten starter 20. august og varer ut 20. september.

Kunnskapsgrunnlaget vurderes tilstrekkelig til å kunne behandle saken, og det er derfor ikke nødvendig å ta NML § 9 «*føre-var-prinsippet*» til anvendelse.

Bruk av droner bør håndheves strengt, da vi ser en stor vekst i bruk og popularitet, jfr. NML § 10. Det er ikke ønskelig med utstrakt bruk av droner i nasjonalparken, på grunn av risiko for forstyrrelse av dyreliv og mennesker. En streng praksis må også ses på bakgrunn av at det er forbud mot bruk av modellfly o.l. i nasjonalparken. Omsøkte flygeperioder faller i konflikt med sårbare perioder for fugle- og dyrelivet, og en åpning for bruk av drone for omsøkte formål vil kunne skape en negativ presedens for Forollhogna nasjonalpark og andre verneområder med lignende bestemmelser, jfr. NML § 48.

Prinsippene §§ 11 «*kostnader ved miljøforringelse*» og 12 «*miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder*», anses å ikke være relevant for denne saken.

Samlet vurdering

Nasjonalparkstyret legger vekt på at dronebruken innenfor nasjonalparken skal begrenses så langt det lar seg gjøre av hensyn til fugle- og dyreliv og det allmenne friluftslivet. Det er derfor et forbehold om at droneflyvingen skjer utenom særskilte sårbare perioder for dyrelivet som påvirker hekke- og yngletidspunkt, kalvingstid, villreinjakt og brunsttid. Omsøkte periode for bruk av drone vil kunne komme i konflikt med hekketid, kalvingstid, og eventuelt villreinjakt på høsten.

Bruken av drone bør fortrinnsvis styres til randsonen utenfor nasjonalparken når dette er mulig. I dette tilfellet er det mulig å oppnå samme formål med filmen ved å filme utenfor nasjonalparken og ved å filme uten drone.

Nasjonalparkstyret for Forollhogna

Postboks 2600

7734, Steinkjer

Os, 13.05.2024

Søknad om tillatelse til bruk av drone i Forollhogna nasjonalpark.

Heliks AS søker herved om tillatelse til å bruke drone i Forollhogna nasjonalpark, hovedsakelig i forbindelse med sauesanking i 2024 og 2025. Hensikten med vår droneoperasjon er å lage en mye bedre og mer omfattende video om sauehold og beiting i Såttåhaugen enn den vi lagde i 2019 for Vekst i Os. Denne gangen ønsker vi å legge større fokus på beiting som en ressurs for å opprettholde økosystemet og landskapet. Vi har ved flere anledninger filmet og brukt Yngve Rekdal, og gjennom det fått en større forståelse for viktigheten av beiting, og ønsker å bruke han eller tilsvarende kompetanse for å løfte det faglige nivået på videoen. Videoen i 2019 ble laget med svært enkelt utstyr på svært begrenset budsjett. Nå har vi betydelig bedre utstyr, betydelig bedre kompetanse, større team og ønsker å gjøre det på nytt, bedre!

Her finner dere den «gamle» videoen: <https://fb.watch/s1G6kFfGZJ/>

Vi ønsker å beholde mye av elementene fra den forrige videoen, blant annet å trekke frem de lokale bøndene og den verdiskapningen de er med å skape gjennom sitt virke.

Prosjektet er fortsatt i planleggingsfasen for vår del, men vi ser det som hensiktsmessig å innhente tillatelse fra dere først, ettersom storslåtte dronevideoer av saueflokker i solnedgang var en av høydepunktene og suksessoppskriften fra den forrige videoen.

Vi kommer også til å søke om finansiering fra/gjennom dere på prosjektet i etterkant, da prosjektet skal treffe veldig godt under deres formidlingsansvar. Som følge av dette så er vi også positive til innspill til hvordan den ferdige videoen skal se ut. Om dere ønsker at videoen produseres og finansieres i samarbeid med dere, er vi også positive til det.

Vårt planlagte dronearbeid vil være konsentrert over en periode på inntil fem dager på juni og høsten hvert av disse årene, totalt inntil ti dager. Vi ønsker å ha mulighet til å fly i forbindelse med slipp av sauer på juni, men dette er ikke avgjørende. Det viktigste er tillatelse i forbindelse med sanking på sensommer/høst. Mesteparten av droneflyvningen vil ikke foregå innenfor Nasjonalparken, men være innenfor landskapsverneområdet, område Såttåhaugen. Vi har for øvrig laget et forslag til grenser/område for flyvning innenfor nasjonalparken, se vedlegg 1. Vi er positive til innskrenkninger av dette området hvis det er nødvendig for å få godkjent søknaden, området vi har skravert inn er betydelig større enn det vi strengt talt må ha, men dette

gir oss noe mer handlingsrom. Ønsket om å gjenskape de flotte klippene vi fikk forrige gang, men med bedre utstyr er årsaken til at vi ønsker tillatelse over flere dager over to år. Vi forventer rett og slett ikke at vi får gode forhold på første forsøk. At filmingen vil skje i forbindelse med slipp og sinking av sau gjør at vi ikke kan søke om konkrete dager.

Det er viktig for oss å understreke at Heliks AS består av kompetente dronepiloter som innehar nødvendige tillatelser og sertifiseringer fra Luftfartstilsynet. Videre har vårt selskap tidligere utført lignende operasjoner og har erfaring med å samarbeide med nasjonale myndigheter for å sikre at våre aktiviteter er i tråd med gjeldende retningslinjer og forskrifter.

Vi forstår at vi er forpliktet til å søke råd og veiledning fra Forollhogna Nasjonalparkstyre i forkant og underveis i prosessen for å sikre at vår droneoperasjon ikke kommer i konflikt med villreinstammen.

Vi forstår også at det å fly gi ut tillatelse til å fly drone i Nasjonalparken sitter langt inne, vi er derfor positive til at vi samarbeid med Nasjonalparkstyret ser på eventuelt gjenbruk og annen bruk av dronematerialet som vi filmer, hvis det er ønskelig fra deres side.

Vi håper derfor på en positiv vurdering av vår søknad og ser frem til et konstruktivt samarbeid med Forollhogna Nasjonalparkstyre for å formidle bærekraftig forvaltning av vår felles ressurs, Forollhogna Nasjonalpark.

Med vennlig hilsen,

Eirik Bækken

Daglig leder

Heliks AS

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2024/6682

Saksbehandler: Sara Kristiane Kjærgård
Eide

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Nasjonalparkstyret for Forollhogna	25/2024	14.06.2024

Forollhogna nasjonalpark - høringsuttalelse - felles handlingsplan for fjellrev i 2024-2028

Nasjonalparkforvalters innstilling:

Nasjonalparkstyret for Forollhogna gir følgende høringsinnspill til felles handlingsplan for fjellrev i Norge, Sverige og Finland i 2024-2028:

1. Nasjonalparkstyret for Forollhogna støtter målsetting og tiltak i felles handlingsplan for fjellrev 2024-2028.
2. Nasjonalparkstyret er positive til å beholde tiltak med foringsautomater innenfor nasjonalparken, da Forollhogna er et viktig mellomområde for fjellrevpopulasjonen som vandrer mellom Dovrefjell og Sylan. Det er også et ønske om å få reintrodusert fjellreven til Forollhogna igjen, slik at høyfjellsøkosystemet blir komplett med de artene som hører hjemme her. Nasjonalparkstyret er derfor positive for tiltak med utsetting av individer for reateblering av fjellrev i Forollhogna.
3. For å kunne ta nødvendige hensyn ved behandling av saker innenfor nasjonalparkstyret ansvars- og myndighetsområde, er nasjonalparkforvaltningen avhengig av tilgang til oppdatert kunnskap om sensitive arter og status for hilokaliteter for fjellrev. Det er viktig at våre innsynsbaser er og blir oppdaterte.
4. Overføring av forvaltningsrelevant kunnskap mellom forskning og verneområdeforvaltning kan forbedre vedtak, samt sikre god vilkårssetting basert på fjellrevens tålegrenser.
5. Klargjøring av ansvar, myndighet, virkemidler og handlingsrom for ulike forvaltningsmyndigheter og på ulike forvaltningsnivå, vil kunne bidra til større samlet innsats for å styrke fjellreven.
6. Mer kunnskap om og aktiv bruk av eksisterende juridiske rammer i forskrift om fjellrev, naturmangfoldloven, verneforskrifter, plan- og bygningsloven, viltlov m.m. vil være nyttig for å klargjøre myndighets- og handlingsrom for ulike

forvaltningsmyndigheter. Slik tydeliggjøring kan bidra positivt ved å gi økt effekt av foreslåtte tiltak og større sannsynlighet for måloppnåelse.

7. Sikring av produktive hi, gamle hi og framtidige hilokaliteter, sett i lys av fjellrevens preferanser og klimaendringer, vil være viktig for å oppnå ønsket måloppnåelse om økt bestandsstørrelse.
8. Ved kontroll av hilokaliteter bør det gjøres en tilstandsvurdering med hensyn til ulike påvirkninger fra motorferdsel, fysiske tiltak og menneskelig ferdsel m.m. slik at nødvendige tiltak og veiledning kan vurderes og iverksettes ihht. § 4 i forskrift om fjellrev.
9. Kommunikasjons- og informasjonstiltak rettet mot myndigheter og ulike brukergrupper er viktig og ønskelig for å øke felles kunnskap og forståelse for forvaltningstiltak rettet mot fjellrev. Her er det viktig at kommunikasjonen er tilrettelagt den enkelte brukergruppe.
10. Det er viktig å stimulere til tiltak som kan få ned rødrevbestanden i fjellrevområder.

Saksdokumenter (følger saken)

- 1 Høring - Forollhogna - felles handlingsplan for fjellrev for Norge - Sverige og Finland i 2024 - 2028

Andre saksdokumenter:

1. [Felles handlingsplan for fjellrev for Norge, Sverige og Finland i 2024-2028](#)
2. [NINA rapport 2344 - Fjellrev i Norge 2023](#)

Saksopplysninger

Sakens bakgrunn

Viser til høringsbrev av 13.05.2024 fra Miljødirektoratet for felles handlingsplan for fjellrev for Norge, Sverige og Finland i 2024-2028. Handlingsplanene har høringsfrist 15. juni 2024.

Det er et mål i Norge at ingen arter skal utryddes, og utviklingen til truede arter skal bedres. I 2023 ble det estimert cirka 560 voksne fjellrev i Norge, Sverige og Finland. Av disse var cirka 300 i Norge. På grunn av tiltak som har gitt økt bestandsstørrelse, har fjellreven blitt flyttet fra kritisk truet (CR) til sterkt truet (EN) på den norske rødlisten (2021).

Bestanden av fjellrev er fortsatt liten og fragmentert. Det er behov for videre innsats for å øke bestanden og forbedre artens status på rødlisten. Handlingsplanen skal bidra til dette.

Handlingsplanene har kortsiktige og langsiktige mål for bestandsutvikling og yngling:

- *Senest i 2028 skal det være cirka 750 voksne individer, og det skal fødes minst 200 kull i gode lemenår.*
- *Senest i 2035 skal det være cirka 1000 voksne individer, og det skal fødes minst 250 kull i gode lemenår.*

For å nå disse målene har handlingsplanens en rekke forslag til tiltak:

- *Støtteforing*
- *Avl og utsetting av valper*
- *Uttak av rødrev*

Det foreslås også tiltak rettet mot informasjon, utdanning og rådgiving.

For å måle effekten av tiltakene videreføres årlig overvåkning i utvikling i antall og individer og antall ynglinger.

Tiltakene motvirker de tre viktigste truslene mot fjellrev som i handlingsplanen vurderes å være matmangel på grunn av at smånagertoppene uteblir, konkurranse med rødrev og lav bestandsstørrelse (utsatt for plutselige hendelser/innavlsdepresjon).

Forollhogna som fjellrevområde

Fjellreven har historisk vært utbredt i Forollhogna området, med årlige observasjoner av arten frem til 1992. Det var derimot ikke før i 2012 at fjellreven dukket opp igjen i disse trakter. Siste registrerte yngling av fjellrev i Forollhogna var sommeren 2015. Dette var da 48 år siden fjellreven ynglet her sist, i 1967, jfr. NINA rapport 2344. Nå utgjør Forollhogna et mellomområde for fjellrev som vandrer mellom Sylan og Dovrefjell.

I 2012 ble det satt opp forautomater ved to hilokaliteter, i øst og vest av nasjonalparken. Forollhogna blir nå i nyere tid mer brukt sporadisk av fjellrev, men arten ser ikke ut til å etablere seg i området. Det er et ønske om å få reintrodusert fjellreven til Forollhogna, slik at høyfjellsøkosystemet blir komplett med de artene som hører hjemme her.

Vurderinger

Nasjonalparkstyret vurderer det som positivt at Norge, Sverige og Finland utarbeider en felles handlingsplan for fjellrev. Samarbeid på tvers av landegrenser for å ivareta fjellreven og fjellrevens funksjons- og leveområder er viktig for å sikre en livskraftig fjellrevbestand.

Handlingsplanen for fjellrev har klare visjoner og mål for å sikre en god fremtidig forvaltning av den Fennoskandiske fjellrevstammen. Nasjonalparkstyret støtter seg til visjonen om at den Fennoskandiske fjellrevstammen i fremtiden skal bli en livskraftig fjellrevstamme uten behov for ytterligere bevaringstiltak.

Innspill

Dialog og samarbeid

Informasjonskampanjer og materiell er viktig for å øke kunnskap og skape felles forståelse for hvordan vi sammen kan gjøre tiltak for å øke fjellrevbestanden. Her kan både forvaltningsmyndigheten, aktører og organisasjoner spre målrettet informasjon til ulike målgrupper.

Nasjonalparkstyret vil trekke frem at det er et særs viktig poeng at informasjon om fjellrevens geografiske utbredelse og forekomster gjøres tilgjengelig for de ulike

forvaltningsmyndighetene. For at vi skal kunne forvalte arten på en god måte, er vi avhengig av god informasjon om hvor fjellrev er observert og status på hilokaliteter.

Det er derfor nødvendig med oppdatert kunnskap om sensitive arter for at forvaltningsmyndigheten skal kunne ta hensyn til fjellrev og stille vilkår ved saksbehandling etter ulike lovverk. Overføring av forvaltningsrelevant kunnskap mellom forskning og forvaltning kan forbedre vedtak og sikre god vilkårssetting basert på fjellrevens tålegrenser. Her er det blant annet viktig at data fra overvåkingsprogrammet for fjellrev blir gjort tilgjengelig for forvaltningsmyndigheten, herunder nasjonalparkforvaltere.

Klargjøring av ansvar, myndighet, virkemidler og handlingsrom for ulike forvaltningsmyndigheter og på ulike forvaltningsnivå, vil kunne bidra til mer og større samlet innsats for å styrke fjellreven. Seminarserie rettet mot myndigheter og kommuner vurderes som positivt.

Populasjonsforsterkende tiltak

Nasjonalparkstyret er positive til de populasjonsforsterkende tiltakene som er listet i handlingsplanen. Det er positivt med arbeid mot å gjøre leveområdene for fjellrev til et sammenhengende geografisk område, også over landegrenser.

Er Forollhogna et område som bør styrkes med tanke på genetisk utveksling mellom fjellrevpopulasjoner og er det et område det er ønsket spredning/etablering av fjellrev?

Nasjonalparkstyret er positive til å beholde tiltak med foringsautomater innenfor nasjonalparken, da Forollhogna er et viktig mellomområde for fjellrevpopulasjonen som vandrer mellom Dovrefjell og Sylan. Det er også et ønske om å få reintrodusert fjellreven til Forollhogna igjen, slik at høyfjellsøkosystemet blir komplett med de artene som hører hjemme her. Nasjonalparkstyret er derfor positive for tiltak med utsetting av individer for reateblering av fjellrev i Forollhogna.

Ivaretagelse av hi-lokaliteter

Fjellrevhi er spesielt viktige å ta vare på og skjerme for negativ påvirkning og forstyrrelser. Dette gjelder både hi hvor det i dag er yngling, samt eldre hi som kan tas i bruk når bestandsstørrelsen av fjellrev øker.

Det er et ønske fra forvaltningens side å få en bedre oversikt over plasseringen av gamle hilokaliteter for fjellrev. Dette er helt nødvendig for at hilokalitetene skal ivaretas på best mulig vis, og for å unngå unødig negativ påvirkning og forstyrrelser.

Juridiske rammer bør oppdateres i takt med teknologisk utvikling, slik at digitale trimposter og turforslag (gps-spor) kan reguleres på lik linje med fysiske trimposter og turstier. Dette vil sikre at man unngår tilfeldig og uheldig påvirkning/forstyrrelser av fjellrevhi i yngleperioden, som følge av mangel på kunnskap og juridiske virkemidler.

Tiltak på rødrev

Nasjonalparkstyret er positive til tiltak for å få ned rødrevbestanden i fjellrevområder. Her er det viktig å få stimulert lokalbefolkningen i bygdene rundt til rødrevjakt. For at tiltaket med rødrevuttak skal ha mest gevinst, er det viktig at det settes et fokus rundt uttak av rødrev som er i områder som kommer i konflikt med fjellrev (primært høyfjellet) og ikke bare rødrev nede i daler og bygdene. Det er derfor positivt at det også er lagt inn forslag om informasjonskampanje rundt dette.

I forhold til rødrevproblematikken, er det positivt at det trekkes frem konkrete punkter som belyser noen miljøutfordringer som har ført til at rødrev har ekspandert i fjellområdene. Her vil det også være viktig med informasjon ang. slakteavfall for de som driver med jakt og fiske i fjellområdene, samt matavfall og søppel etter turgåere, som nevnt under dialog og samarbeid.

STATSFORVALTEREN I TRØNDELAG
Postboks 2600
7734 STEINKJER

Trondheim, 13.05.2024

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2024/4930

Saksbehandler:
Bjørn Rangbru

Høring på felles handlingsplan for fjellrev for Norge, Sverige og Finland i 2024-2028

Miljødirektoratet sender på høring forslag til felles handlingsplan for fjellrev for Norge, Sverige og Finland for årene 2024 til 2028. Frist for høring er 15. juni 2024.

Det er et mål i Norge at ingen arter skal utryddes, og utviklingen til truede arter skal bedres. Til tross for tidlig fredning både i Norge (1930), Sverige og Finland hadde fjellreven en langvarig tilbakegang på den fennoskandiske halvøya frem til starten på 2000 tallet. Da var det kanskje så få som 40-60 individer. Etter år 2000 ble det satt i gang større tiltak for å redde fjellreven. Disse tiltakene har hatt positiv effekt på bestanden av fjellrev, og i 2023 ble det estimert cirka 560 voksne individer i Fennoskandia. Av disse var cirka 300 i Norge. Som et resultat av økt bestandsstørrelse ble fjellreven i 2021 flyttet fra kritisk truet (CR) til sterkt truet (EN) på den norske rødlisten.

Bestanden av fjellrev er fortsatt liten og fragmentert. Det er behov for videre innsats for å øke bestanden og forbedre artens status på rødlisten, og det er et mål at handlingsplanen bidrar til dette.

Den Fennoskandiske planen har både kortsiktige (2028) og langsiktige (2035) mål. For bestandsutvikling og ynglinger er målene:

- Senest i år 2028 er det cirka 750 voksne individer og det fødes minst 200 kull i gode lemenår.
- Senest i år 2035 er det cirka 1000 voksne individer og det fødes minst 250 kull i gode lemenår.

For å nå disse målene foreslår planen en kombinasjon av tiltak:

- Støttefôring.
- Avl og utsetting av valper.
- Uttak av rødrev.

Dette er i stor grad en videreføring av tiltakene fra tidligere handlingsplaner for fjellrev.

For å måle effekten av tiltakene foreslås det å videreføre årlig overvåking i utvikling i antall individer og antall ynglinger.

Direktoratet ønsker høringsinstansenes kommentarer til både mål og tiltak.

Planen er utarbeidet av og gjelder for Norge, Sverige og Finland. Den erstatter planen fra 2017. Det gjennomføres tilsvarende høringer i Sverige og Finland. Høringsutkastet er på svensk. Planen skal oversettes til norsk når den er vedtatt. Handlingsplanen er veiledende, og planlegges i første omgang å gjelde fra 2024 – 2028.

Vi ber statsforvalterne å videreformidle høringen til forvaltningsmyndighetene i Varangerhalvøya nasjonalpark, Øvre Dividal nasjonalpark, Saltfjellet – Svartisen nasjonalpark, Børgefjell nasjonalpark, Hestkjølen – Lierne nasjonalpark, Blåfjella – Skjækerfjella nasjonalpark, Sylan, Skardsfjella og Hyllingsdalen landskapsvernområder, Forollhogna nasjonalpark, Dovrefjell – Sunndalsjella nasjonalpark, Reinheimen nasjonalpark, Hallingskarvet nasjonalpark, og Hardangervidda nasjonalpark.

Vedlagt er utkast til handlingsplan. Høringsutkastet kan i tillegg leses på <https://www.miljodirektoratet.no/hoeringer/> Eventuelle uttalelser skal leveres til Miljødirektoratet sin høringside, og ikke til Miljødirektoratet sitt postmottak. Kontaktperson: Bjørn Rangbru

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Aina Holst
seksjonsleder

Bjørn Rangbru
seniorrådgiver

Kopi til:

KLIMA- OG MILJØDEPARTEMENTET

Postboks 8013 DEP

0030

OSLO

Vedlegg

1 Remissversion_Uppdaterad_åtgärdstabell_fjällräv 02.05.2024

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2024/5364

Saksbehandler: Sara Kristiane Kjærgård
Eide

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Nasjonalparkstyret for Forollhogna	26/2024	14.06.2024

Landskapsvernområder i Forollhogna - kriterier for søknad om inngjerding i tilknytning fritidseiendom

Forslag til vedtak:

Kriterier for dispensasjonspraksis til inngjerding av utmark i tilknytning fritidseiendom innenfor landskapsvernområder i Forollhogna

1. All inngjerding i forbindelse med fritidsbebyggelse er søknadspliktig. Det kan søkes om oppføring av gjerde der dette er nødvendig for å holde beitedyr unna fortrinnsvis inngangsdør/trammer.
2. Søknaden skal inneholde navn på søker, festenummer, målsatt skisse som viser bebyggelsen, hvor gjerdet er tenkt satt, og gjerdes utforming etter kriteriene nedenfor. Søknaden skal også inneholde formålet med gjerdet.
3. Gjerdet skal være i tilknytning fritidsbebyggelsen på eiendommen. Uthus/annekser vil ikke tillates å gjæres inne.
4. Sum av inngjerdet areal skal begrenses så mye som mulig, og vil vurderes opp mot størrelsen på hytten. Inngjerdet areal vil uansett ikke tillates over 50 m².
5. Det kan tillates å bruke gjerde av treverk med utforming som vist til i byggeskikkveilederen for Forollhogna. Gjerdet utforming skal stå til eksisterende bygg på eiendommen.
6. Gjerde skal være mellom 90 og 110 cm høyt.
7. Gjerde skal være forankret i to hyttehjørner/vegger.
8. Det skal sikres fri ferdsel for dyr og folk etter faste stier. Grunder og le skal slå utover og stå åpne i vinterhalvåret.
9. Tiltakshaver er ansvarlig for at utforming og vedlikehold av gjerdet, og at det ikke utgjør en felle eller fare for beitedyr eller vilt. Gjerder som ikke blir vedlikeholdt og som kan være farlig for folk og dyr, kan kreves fjernet.

10. Tiltaket skal gjennomføres på en hensynsfull måte for å redusere forstyrrelser på fugle- og dyreliv.
11. Det er ikke tillatt å sette opp gjerder uten grunneiers tillatelse. Søker må selv undersøke om kommunen har egne bestemmelser for inngjerding i det aktuelle området (reguleringsplan).

Hjemmel:

Verneforskriftene til landskapsvernområdene rundt Forollhogna har alle ett generelt forbud mot inngjerding etter § 3 punkt 1. Dispensasjon for inngjerding i tilknytning fritidsbebyggelse gis med hjemmel i naturmangfoldlovens § 48- første ledd, første alternativ.

Begrunnelse:

Det er i utgangspunktet ikke ønskelig med omfattende inngjerding av fritidsbebyggelse innenfor verneområdet. Nasjonalparkstyret kan derimot se at inngjerding kan være formålstjenlig både for hytteeier og beitebrukere, så lenge inngjerdingen ikke begrenser utmarksarealet i stor grad og er til skade for beitedyr. Det er også forventet at det kan komme flere søknader om inngjerding av utmarksareal rundt fritidshytter innenfor landskapsvernområdene, spesielt i områder hvor det går dyr på beite.

Nasjonalparkstyret ønsker seg derfor et styringsdokument med kriterier for søknad om inngjerding i tilknytning fritidseiendom innenfor landskapsvernområdene i Forollhogna. Styringsdokumentet skal fungere som en veileder for søker, samt at det skal forsikre at etablert praksis følges på omsøkte tiltak.

Andre saksdokumenter:

[Byggeskikkveileder for Forollhogna](#)

Saksopplysninger

Bakgrunn

Nasjonalparkstyret har i år (2024) fått søknader om oppsett av gjerde i forbindelse med fritidseiendommer i landskapsvernområdene rundt Forollhogna. Statskog har også utarbeidet egne retningslinjer for inngjerding av fritidsbebyggelse innenfor Statsallmenningene i Holtålen: [Retningslinjer for gjerder rundt fritidsbebyggelse i statsallmenningene i Holtålen](#). Med bakgrunn i dette, forventer styret at det vil bli flere slike søknader i tiden fremover.

I nasjonalparkstyremøte 19. april, ble det bestilt et styringsdokument med kriterier for søknad om inngjerding av fritidseiendom, jfr. styresak 12/2024. Dokumentet skal være en veileder for den som søker, samt at det skal være et internt dokument for nasjonalparkstyret og administrasjonen for å sikre at etablert praksis følges for behandling av inngjerdingssaker i landskapsvernområdene rundt Forollhogna.

Andre saksopplysninger

- Det er tidligere behandlet saker om inngjerding, jfr. styresak 12-13/2024 og AU-sak 8/2024. Her er det gitt en tillatelse med inngjerding på inntil ca. 30,6 m² i tilknytning jakthytte, samt en tillatelse til inngjerding på ca. 40 m² i forbindelse med fritidshytte.

Hjemmelsgrunnlag

Gjeldende landskapsvernområder er: Øyungen-, Ledalen-, Forddalen-, Budalen-, Endalen-, Londalen-Ørvilldalen-, Magnilldalen-Busjødalen-, Vangrøftdalen-Kjurrudalen landskapsvernområder. Verneforskriftene til landskapsvernområdene rundt Forollhogna har alle ett generelt forbud mot inngjerding etter § 3 punkt 1: *Området er vernet mot alle inngrep eller tiltak som vesentlig kan endre eller virke inn på landskapets art eller karakter, slik som for eksempel oppføring av bygninger, anlegg og faste innretninger... inngjerding av utmarksarealer... mm.*

Da det ikke er åpning i verneforskrift for inngjerding av utmarksarealer, må søknad vurderes etter naturmangfoldlovens § 48 – første ledd, første alternativ. Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig. Søknad om dispensasjon etter første ledd skal inneholde nødvendig dokumentasjon om tiltakets virkning på verneverdiene.

I tråd med signal fra Miljødirektoratet skal det heller ikke legges retningslinjer for tiltak som må behandles etter NML § 48, da dette er en § som bare skal brukes i særskilte tilfeller på tiltak som ikke var forutsett som behov på vernetidspunktet. Det er derimot åpning for å lage et styringsdokument med kriterier for søknad, da hver individuelle søknad behandlet etter § 48 gir en viss presedens for senere søknader av samme karakter.

Nasjonalparkstyret har lagt seg på en praksis, som også er beskrevet i flere forvaltningsplaner, om at forbudet mot inngjerding av utmarksareal ikke skal være til hinder for eiendommer i jordbruksformål eller i forbindelse med skjøtselstiltak.

Utforming og praksisen på inngjerding av setre innenfor landskapsvernområdene står også beskrevet i byggeskikkveilederen for Forollhogna. Det har derimot ikke vært praktisert inngjerding av fritidshytter, da dette heller ikke har vært søkt om tidligere.

Vurderinger etter naturmangfoldloven

Inngjerding av arealer har vært benyttet i seterdalene av praktiske årsaker i forbindelse med utmarksutnyttelse og landbruksdrift, jfr. byggeskikkveilederen, og kan sies å utgjøre et element i kulturlandskapet, jfr. NML § 8. Inngjerding av private fritidshytter er derimot en nyere byggeskikk som kommer med endring i bruken av området. Da de fleste bygg innenfor landskapsvernområdene brukes til fritidsformål, vil en vid praksis på inngjerding av fritidseiendommer kunne påvirke landskapets art og karakter. For å ivareta verneverdiene, er det derfor ikke ønskelig med en vid praksis på inngjerding av utmark i tilknytning fritidsbebyggelse innenfor verneområdene.

Nasjonalparkstyret kan derimot se at inngjerding kan være formålstjenlig både for hytteeier og beitebrukere, så lenge inngjerdingen ikke begrenser utmarksarealet i stor grad og er til skade for beitedyr. For å redusere gjerdes påvirkning av landskapet, er det viktig at det settes vilkår om å følge tradisjonell byggeskikk i området og at det totale arealet av utmark som gjerdes inne, reduseres mest mulig, jfr. NML § 10.

Det er viktig at oppsett av gjerder ikke er til skade for dyr på beite. Nasjonalparkstyret har derfor vært tydelig på at det ikke er ønskelig med oppsett av strømgjerder, samt at gjerder som ikke blir vedlikeholdt kan kreves fjernet, jfr. NML §§ 11 og 12.

Kriterier for dispensasjonspraksis til inngjerding av utmark i tilknytning fritidseiendom innenfor landskapsvernområder i Forollhogna

1. All inngjerding i forbindelse med fritidsbebyggelse er søknadspliktig. Det kan søkes om oppføring av gjerde der dette er nødvendig for å holde beitedyr unna fortrinnsvis inngangsdør/trammer.
2. Søknaden skal inneholde navn på søker, festenummer, målsatt skisse som viser bebyggelsen, hvor gjerdet er tenkt satt, og gjerdes utforming etter kriteriene nedenfor. Søknaden skal også inneholde formålet med gjerdet.
3. Gjerdet skal være i tilknytning fritidsbebyggelsen på eiendommen. Uthus/annekser vil ikke tillates å gjæres inne.
4. Sum av inngjerdet areal skal begrenses så mye som mulig, og vil vurderes opp mot størrelsen på hytten. Inngjerdet areal vil uansett ikke tillates over 50 m².
5. Det kan tillates å bruke gjerde av treverk med utforming som vist til i byggeskikkveilederen for Forollhogna. Gjerdet utforming skal stå til eksisterende bygg på eiendommen.
6. Gjerde skal være mellom 90 og 110 cm høyt.
7. Gjerde skal være forankret i to hyttehjørner/vegger.
8. Det skal sikres fri ferdsel for dyr og folk etter faste stier. Grinder og le skal slå utover og stå åpne i vinterhalvåret.

9. Tiltakshaver er ansvarlig for at utforming og vedlikehold av gjerdet, og at det ikke utgjør en felle eller fare for beitedyr eller vilt. Gjerder som ikke blir vedlikeholdt og som kan være farlig for folk og dyr, kan kreves fjernet.
10. Tiltaket skal gjennomføres på en hensynsfull måte for å redusere forstyrrelser på fugle- og dyreliv.
11. Det er ikke tillatt å sette opp gjerder uten grunneiers tillatelse. Søker må selv undersøke om kommunen har egne bestemmelser for inngjerding i det aktuelle området (reguleringsplan).

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2019/10559

Saksbehandler: Eli Grete Nisja

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Nasjonalparkstyret for Forollhogna	27/2024	14.06.2024

Øyungen landskapsvernområde - Søknad om godkjenning av driftsplan for massetak på Meiåfjellet - søker: Øyungsvegen vegforening

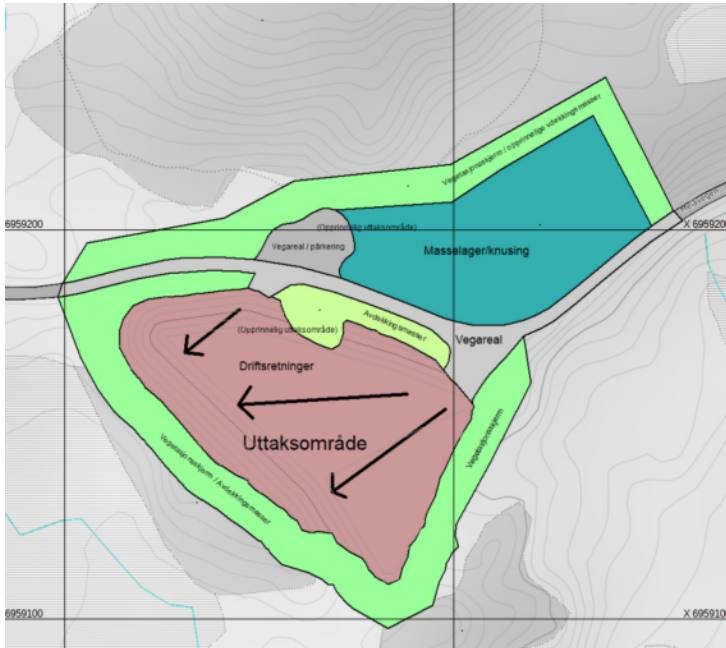
Nasjonalparkforvalters innstilling:

Nasjonalparkstyret for Forollhogna godkjenner «Driftsplan for massetak på Meiåfjellet», datert 22.03.2024, og tar driftsplanen inn i revisjonen av forvaltningsplanen for Øyungen landskapsvernområde.

Nasjonalparkstyret for Forollhogna gir Øyungsvegen vegforening dispensasjon fra Forskrift om Øyungen landskapsvernområde § 3, punkt 1, for uttak av grus på Meiåfjellet i tråd med «Driftsplan for massetak på Meiåfjellet» innenfor Øyungen landskapsvernområde i Holtålen kommune.

Dispensasjonen for grusuttak er gitt med følgende vilkår:

1. Masser fra Meiåfjellet skal kun brukes til vedlikehold av de strekningene av setervegen Øyungsvegen som ligger innenfor Øyungen landskapsvernområde.
2. Masstaket på Meiåfjellet skal ikke benyttes i kommersiell drift med salg av masser.
3. Masstaket på Meiåfjellet utgjør et areal på 5,8 daa, og kan ha et uttaksvolum på inntil 10.000 m³ med et årlig uttak på 200-500 m³ i løpet av driftsperioden for planen.
4. Det kan tas ut grus for knusing med ca. 10 års mellomrom og lagring på avsatt areal innenfor området for grustaket slik det er vist på uttakskart for Meiåfjellet.

5. Plan for uttak, og opprydding og sikring under drift, samt plan for opprydding og skiring etter endt drift (avslutningsplan) i driftsplanens kap. 3 og 5 gjelder for bruken av massetaket.
6. Nasjonalparkstyret kan kreve stans og oppretting dersom grusuttaket eller andre forhold fører til skjemmende og utilsikta skader av terrenget og landskapet her.

Hjemmel:

Vedtaket om godkjenning av driftsplanen er gjort med hjemmel i Forskrift for Øyungen landskapsvernområde, § 3 vernebestemmelser, punkt 2 om uttak av løsmasser til vegvedlikehold.

Grusuttak for ordinært vegvedlikehold er tillatt i nevnte forskrift § 4, punkt 1 om vedlikehold av eksisterende veg.

Begrunnelse:

Det er hjemmel i vernebestemmelsene for grusuttak og vegvedlikehold så lenge det foreligger en plan som forvaltningsmyndigheten har godkjent.

Driftsplanen inneholder plan for uttak, opprydding og sikring under drift, samt plan for opprydding og skiring etter endt drift (avslutningsplan). Dette sikrer at massetaket på sikt vil bli mindre synlig i landskapet, og dermed bidra til å fremme verneformålet med «å ta vare på et særpreget natur- og kulturlandskap».

Godkjent driftsplan for masseuttak på Meiåfjellet vil bli tatt inn i ny, revidert forvaltningsplan med både kart og retningslinjer for bruk. Videre vil en godkjent driftsplan gi Øyungsvegen vegforening både forutsigbarhet og tillatelse til uttak av grus til drift og vedlikehold av vegen innenfor landskapsvernområdet.

Saksdokumenter (følger saken)

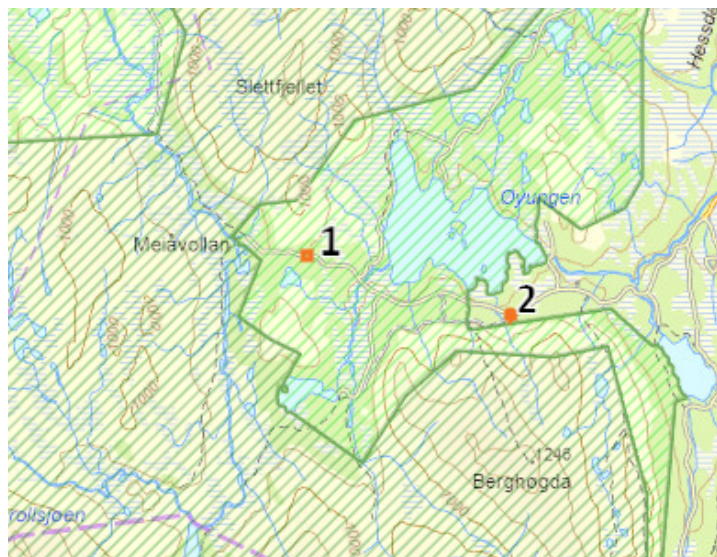
1. [Driftsplan for massetak på Meiåfjellet](#)

Andre saksdokumenter:

1. Forvaltningsplan for Øyungen og Ledalen landskapsvernområder (2002).

Saksopplysninger

Holtålen kommune har den oversendt en søknad om godkjenning av driftsplan for massetak i Meiåfjellet innenfor Øyungen landskapsvernområde.

Kartutsnitt viser beliggenheten til Meiåfjellet, punkt 1, innenfor Øyungen landskapsvernområde.

Morkavollen, punkt 2, ligger utenfor landskapsvernområdet, og sees i sammenheng med Meiåfjellet.

Søknaden

Norconsult Norge AS v/Tor Gundersen har på oppdrag av styret for Øyungsvegen vegforening, utarbeidet driftsplanen for massetak på Meiåfjellet, jf. saksdokument 1.

Beskrivelser fra driftsplanen for massetak på Meiåfjellet

«Masser fra grustakene Meiåfjellet og Morkavolltaket skal benyttes til vegvedlikehold av setervegen Øyungsvegen. Øyungsvegen består av en rekke vegstrekninger på til sammen 17 890 m, i tillegg omfattes mange stikkveger til setereiendommer langs vege. Vegforeninga Øyungsvegen har ansvaret for drift og vedlikehold av vegsystemet som omfatter Øyungsvegen, Meiåvegen og Elgsjøvegen.

Vegforeninga består av seterrettighetshavere i tilknytning til vege. Det tydeliggjøres at massene skal benyttes på setervege, dvs. at det blir ingen kommersiell drift med salg av masser fra massetakene.

Øyungsvegen består av en rekke vegstrekninger på til sammen 17 890 m hvor vegstrekningen innenfor landskapsvernområder utgjør 10 430 m. Massetaket på Meiåfjellet skal dekke behovet for masse til vegvedlikehold av vegstrekningen innenfor landskapsvernområdet.

Det er foretatt kartlegging av massetaket i forbindelse med verneprosessen av området. I hht Fylkesmannens forslag til uttaksområde fra 1999 er det på Meiåfjellet vurdert at man kan ta ut 70 000 m³. Dette vil derimot medføre et stort og synlig inngrep, særlig for området på oversiden/nordsiden av Øyungsvegen.

Det er i det oversendte forslaget for Meiåfjellet planlagt et uttak på 10 000 m³. Uttaket ligger på utsiden/sørsiden av vege, det er vurdert at dette vil medføre et betydelig mindre inngrep i omfang og i forhold til synlighet grunnet flatere terreng. I tillegg er dette område tidligere avskoget i forbindelse med prøvegravinger (før 1990) over hele det aktuelle området.

Det er vanskelig å si noe om tidsperspektivet for drifta av uttakene, dette avgjøres av behovet for masser i forbindelse med ødeleggelse etter den årlige snøsmeltinga, men

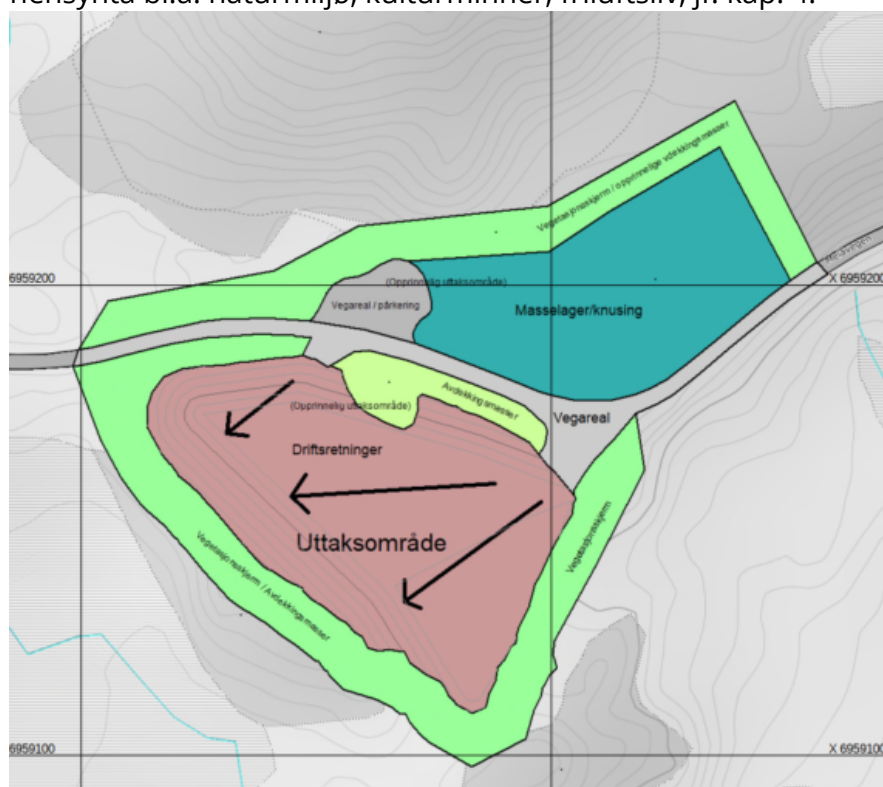
normal sett vil uttaket ved disse to massetakene kunne dekke Øyungsvegens vedlikeholdsbehov ca. 30-45 år fram i tid.

Figur 1 Planlagt bruk av masser til vegvedlikehold av Øyungsvegen

Driftsplanen inneholder plan for uttak, og opprydding og sikring under drift, jf. driftsplanens kap. 3, og plan for opprydding og skiring etter endt drift (avslutningsplan), jf. driftsplanens kap. 5.

Det er gjort beskrivelser av hensyn til natur og omgivelse som også omfatter tiltak for å hensynta bl.a. naturmiljø, kulturminner, friluftsliv, jf. kap. 4.

Kart som følger med driftsplanen viser uttaksområde, driftsretning, område for lagring

og knusing av masser, samt skjerm for vegetasjon og Øyungsvegen som går gjennom området.

Det henvises i sin helhet til driftsplanen med kart, jf. saksdokument.

Andre saksopplysninger

Nasjonalparkstyret gjennomført befarings i Øyungen landskapsvernområde i juni 2023 hvor det ble sett nærmere på grustakene både ved Morkavollen utenfor verneområdet og på Meiåfjellet innenfor verneområdet da disse skal sees i sammenheng i forbindelse med drift og vedlikehold av hele Øyungsvegen.

I løpet av siste året har det vært dialog med Øyungsvegen, Ålen fjellstyre, Statskog, Holtålen kommune og nasjonalparkforvalterne i forbindelse med kravet om utarbeidelse av driftsplanen, jf. kravet i gjeldende forvaltningsplan (2002).

I arealplanen til Holtålen kommune sin kommuneplan er grustaket på Meiåfjellet vist med arealformål råstoffutvinning, og det er ikke sett krav om reguleringsplan da uttaksvolumet er inntil 10.000 m³.

Hjemmelsgrunnlag – verneforskriften og naturmangfoldloven (NML)

Forskrift om Øyungen landskapsvernområde

Opprettelsen av Øyungen landskapsvernområde er med formål, §2 forskriften:
å ta vare på et særpreget natur- og kulturlandskap med tilhørende planteliv, der seterlandskapet med seterbebyggelser, setervoller og kulturminner utgjøre en vesentlig del av landskapets egenart.

I § 3 Vernebestemmelser heter det at landskapsvernområder er «*vernet mot alle inngrep eller tiltak som vesentlig kan endre eller virke inn på landskapets art eller karakter, slik som for eksempel oppføring av bygninger, ... vegbygging, ... drenering og annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling, planering og lagring av masse, ... osv. Opplistingen er ikke uttømmende.*

Videre heter det § 3, punkt 2 at «*uttak av løsmasser til vegvedlikehold er bare tillatt fra steder som er spesielt avsatt til formålet i forvaltningsplanen.*»

I § 4 om generelle unntak beskrives det at bestemmelsene i § 3 1.ledd ikke er til hinder for «*vedlikehold av eksisterende bygninger, veger, anlegg, gjerder, bruer, klopper o.l.*»

Gjeldende forvaltningsplanen for Øyungen landskapsvernområde (2002) peker på at det er behov for å få utarbeidet en driftsplan for grusuttak på Meiåfjellet, og det er satt kriterier som skal flere forhold ved massetaket.

Setervegen sør for Øyungen har et vedlikeholdsbehov på ca. 500 m³ årlig. Grusforekomstene ved Morkavollen (utafor LVO) og på Meiåfjellet er grusuttak som har vært benytta siden vegen ble bygd i 1950-åra. Disse uttaka er det også aktuelt å bruke framover. For å redusere de landskapsmessige endringer av grusuttak i landskapsvernområdet, er det ønskelig at uttaket på Morkavollen i størst mulig grad kan benyttes. Grusuttaket på Meiåfjellet har god kvalitet og er en mektig forekomst som også er aktuell å bruke til vedlikeholdsuttak øremerket setervegens behov. Dette uttaket er beliggende innenfor LVO og har en relativt eksponert beliggenhet og en uheldig utforming i dag, som medfører behov for å utarbeide en driftsplan etter følgende kriterier;

- Gjennomføre grunnundersøkelser som kartlegger forekomsten.
- Utarbeide driftsplan som ivaretar vegomlegging, ferdigutforming skjæringer og fastgrunn, inngjerding og lagring, samt etapper for grusuttaket.

Fylkesmannen i Sør-Tr.lag v/landbr.avd. har utarbeidet ei planskisse datert 6/10-99 som prinsipielt skal legges til grunn for driftsplanen.

Videre heter det i forvaltningsplanen at «de to vegene gjennom landskapsvernområdet kan vedlikeholde på en slik måte at vegstandarden på vernetidspunktet beholdes» hvorav den ene vegen er Øyungsvegen.

For at Øyungsvegen vegforening skal kunne ta grus for vedlikehold av Øyungsvegen innenfor verneområdet uten å må søke om dispensasjon for uttak, er det altså et krav om uttak av løsmasser avklares gjennom forvaltningsplan. Driftsplan for masseuttak på Meiåfjellet vil derfor bli tatt inn i ny, revidert forvaltningsplan med både kart og retningslinjer for bruk.

Vurderinger

Grustaket på Meiåfjellet var påbegynt før området ble vernet. Det er i § 3 vernebestemmelser peker på at områder for løsmasser skal avklares i forvaltningsplanen, og det er derfor viktig at dette nå blir gjort i forbindelse med pågående revisjonsarbeid. Driftsplanen inneholder beskrivelser og vurderinger av kunnskapsgrunnlaget for naturmiljø og kulturminner, og forvalter vurderer dette å være dekkende for saken. Det er beskrevet avbøtende tiltak for skjerming, revegetering og ivaretagelse av landskap. Dette er tiltak som vil bli tatt videre i revisjonen av forvaltningsplanen.

Det er Øyungsvegen vegforening som er ansvarlig for drift og oppfølging av de vilkår som dettes for massetaket på Meiåfjellet, og må være kostnadene ved istandsetting og revegetering av de delene av uttaksområdet som går ut av drift og skal tilbakeføres til naturområder.

Samlet vurdering

Det er hjemmel i vernebestemmelsene for grusuttak og vegvedlikehold så lenge det foreligger en plan som forvaltningsmyndigheten har godkjent. Driftsplanen inneholder plan for uttak, og opprydding og sikring under drift, samt plan for opprydding og skiring etter endt drift (avslutningsplan. Dette sikrer at massetaket på sikt vil bli mindre synlig i landskapet, og dermed bidra til å fremme verneformålet med «å ta vare på et særpreget natur- og kulturlandskap».

Godkjent driftsplan for masseuttak på Meiåfjellet vil bli tatt inn i ny, revidert forvaltningsplan med både kart og retningslinjer for bruk. Videre vil en godkjent driftsplan gir Øyungsvegen vegforening gi både forutsigbarhet og tillatelse til uttak av grus til drift og vedlikehold av vegen innenfor landskapsvernområdet.

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2023/10166

Saksbehandler: Sara Kristiane Kjærgård Eide

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Nasjonalparkstyret for Forollhogna	28/2024	14.06.2024

Øyungen landskapsvernområde - revisjon av forvaltningsplan - forslag til forvaltningsmyndighetens retningslinjer

Nasjonalparkforvalters innstilling:

Nasjonalparkstyret for Forollhogna vedtar med dette forvaltningsmyndighetens retningslinjer for Øyungen landskapsvernområde.

Saksdokumenter (følger saken)

- 1 Forvaltningsmyndighetens retningslinjer - uten byggesak – Øyungen landskapsvernområde

Andre saksdokumenter:

[Forskrift om vern av Øyungen landskapsvernområde](#)

[Forvaltningsveileder for Øyungen og Ledalen, 2002.](#)

Saksopplysninger

Sakens bakgrunn

Det vises til revisjon av forvaltningsplaner for verneområdene i Forollhogna og oppstart av revisjon av forvaltningsplan for Øyungen landskapsvernområde.

Forvaltningsmyndighetens retningslinjer utgjør en sentral del av revidert forvaltningsplan, der forskriften danner grunnlaget for retningslinjene. Utkast til forvaltningsplan skal behandles av nasjonalparkstyret, for så å sendes til Miljødirektoratet som godkjenner revidert planforslag for offentlig høring.

Hjemmelsgrunnlag

Formålet med opprettelsen av Øyungen landskapsvernområde er å ta vare på et særpreget natur- og kulturlandskap med tilhørende planteliv, der seterlandskapet med seterbebyggelse, setervoller og kulturminner utgjør en vesentlig del av landskapets egenart.

Forskriftene for landskapsvernområdene rundt Forollhogna bærer store likheter, spesielt når det kommer til verneformål av seterbebyggelse og kulturminner. Behandling av retningslinjer som spesielt er rettet mot seterbebyggelse og generelle bygninger i verneområdet for Øyungen landskapsvernområde vil derfor skape en viss presedens for behandling av samme retningslinjer for landskapsvernområder som skal revideres senere.

Saksgang

Innspill til forvaltningsplan for Øyungen landskapsvernområde ble lagt fram for nasjonalparkstyret i møte den 19.04.2024. Utfra innspillene som ble gitt, ble det laget et utkast til forvaltningsmyndighetens retningslinjer for Øyungen landskapsvernområde, som ble gjennomgått av arbeidsutvalget i møte den 30.05.2024. Innspill gitt av arbeidsutvalget er tatt med i retningslinjene som legges frem for nasjonalparkstyret.

I møtet ble arbeidsutvalget enige om at retningslinjer som går på bygg skal drøftes nærmere med administrativt kontaktutvalg for kommuner og fylkeskommuner. Dette vil da bli agenda for møte med administrativt kontaktutvalg den 28.09.2024. Her vil også arbeidsutvalget delta.

Eventuelle grusuttak innenfor Øyungen landskapsvernområde krever egen behandling etter forskrift. Det er planlagt befarings for å se på muligheter for grusuttak inn Båttjønndalen den 11.06.2024, samt at søknad om grusuttak ved Meiåfjellet skal behandles i styremøte den 14.06.2024.

Retningslinjene som legges frem for nasjonalparkstyret i møte 14.06.2024, er derfor unntatt retningslinjer som omhandler bygg og grusuttak. Forslag til retningslinjer for verneforskriftens § 3 punkt 2 og § 5 punkt 1-3 blir lagt frem for styret i møte 01.11.2024.

Nasjonalparkstyret for Forollhogna

Sak:
Øyungen landskapsvernområde – revisjon av
forvaltningsplan

Til:

Vår dato:
14.06.2024

Vår ref.:
2023/10166

Saksbehandler, innvalgstelefon
Sara Kristiane Kjærgård Eide

Kopi:

Forvaltningsmyndighetens retningslinjer – Øyungen landskapsvernområde

Revidert forvaltningsplan skal utarbeides i fastsatt mal fra Miljødirektoratets [«forvaltningsplaner på nett for verneområder»](#) (FPNV). Innenfor rammen av verneforskriften kan planen gi retningslinjer om bruk, informasjon, skjøtsel, tilrettelegging m.v., samt mål og tiltak for å ivareta verneverdiene. Forvaltningsmyndighetens retningslinjer skal være forankret i forskriften, som danner grunnlaget for forvaltningsmyndighetenes retningslinjer. Nedenfor vises arbeidsdokument hentet fra FPNV, og utkast til retningslinjer.

Id	Tema	Forskriftreferanse	Forvaltningsmyndighetens retningslinjer
1	Verneformål	§ 2	<p>«Formålet med opprettelsen av Øyungen landskapsvernområde er å ta vare på et særpreget natur- og kulturlandskap med tilhørende planteliv, der seterlandskapet med seterbebyggelse, setervoller og kulturminner utgjør en vesentlig del av landskapets egenart.</p> <p>Forvaltningsmyndigheten skal i alle saker vurdere hvordan et tiltak eller en aktivitet kan påvirke landskapet. Landskapet skal forvaltes slik at man ivaretar landskapets egenart.</p>
2	Bygninger og andre installasjoner	§3, punkt 1	<p>Området er vernet mot alle tiltak som medfører små og større fysiske inngrep i landskapet. Dersom tiltaket ikke faller innunder forskriftens § 4 - <i>Generelle unntak</i>, eller forskriftens § 5 - <i>eventuelle unntak etter søknad</i>, er området vernet mot alle inngrep og tiltak. Dette er uavhengig av om tiltaket er søknadspliktig etter plan- og bygningslov eller ikke. Eksempler: mindre bygg under 15 m²; plattning, terrasser, takoverbygg, grillhytte, badestamp, gapahuk, tekniske installasjoner som solcelle, ventilatorer, turbiner etc.</p> <p>Forvaltningsmyndigheten avgjør i tilstiltfeller om et tiltak må ansees å ville endre landskapets art eller karakter vesentlig.</p>
4	Skogbruk	§ 3, punkt 3	<p>For å ta vare på de spesielle kvalitetene i Øggdalen knyttet til trua/sårbare moser, lav og sopp, samt hensyn til dyreliv, er følgende retningslinjer for skogsdrift innført:</p> <p>Driftsmessig inndeles Øggdalen i 3 ulike soner (vedlegg xx):</p> <ul style="list-style-type: none">• Sone uten hogst• Sone med plukkhogst• Sone med ordinært eller tilnærmet ordinært skogbruk <p>Med Øggdalen i denne sammenheng menes landskapsområdet nord for Høgvollbekken. Følgende retningslinjer gjelder for sonen med plukkhogst:</p>

			<ul style="list-style-type: none"> • Inntil halvparten av barskogen kan tas ut ved hogst, slik at områdene til enhver tid har preg av skog. • Hogsten kan skje ved regulær plukkhogst eller i form av mindre gruppehogster med flate størrelse inntil 0,5 daa. • Storparten av løvskogen må få stå igjen etter hogst. Av løvskog kan bare hogges bjørk. <p>Følgende retningslinjer gjelder for sonen med ordinært eller tilnærmet ordinært skogbruk:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ved snauhogst skal det ikke anlegges større flater enn 3 daa. Et område regnes som snauflate dersom under ¼-del av trærne står igjen etter hogst. Et område regnes som snauflate til ny skog har nådd en gjennomsnittlig høyde på 3 meter. • Det skal være minst 50 meter mellom hogstflater (snauflater). • Tørre trær, samt en del løvtrær må få stå igjen etter hogst. Nedfallstrær (læger) må få ligge. <p>I tillegg til disse retningslinjene, skal alminnelige og spesielle hensyn tas som ved all skogsdrift.</p> <p>For hogst av barskog i Rygglija gjelder retningslinjene for sonen med ordinært eller tilnærmet ordinært skogbruk i Øggdalen.</p>
5	Motorferdsel	§ 3, punkt 4	<p>Adgangen til motorferdsel er regulert gjennom de alminnelige reglene i motorferdselloven med tilhørende forskrifter, samt naturmangfoldloven kap. II og V, der myndighet er tillagt kommunen.</p> <p>Forvaltningsmyndigheten skal ikke behandle søknader om motorferdsel i utmark som egen sak etter dispensasjonsbestemmelsen.</p> <p>Det oppfordres til at nødvendig motorisert transport i utmark skjer med snøscooter på godt snødekt mark av hensyn til terrengslitasje.</p>
6	Bygninger og andre installasjoner	§4, punkt 1	<p>Vedlikehold av eksisterende bygg, vegger, anlegg, gjerder, bruer, klopper o.l kan utføres uten søknad.</p> <p>Med vedlikehold menes behov for å foreta utskiftninger med jevne mellomrom på grunn av slitasje, påførte skader grunnet vær og vind og forventet forfall.</p> <p>Bygg Med vedlikehold på bygg menes tiltak som ikke endrer byggets eksteriør, f. eks utskifting av kledning, vinduer, mv. «likt mot likt». Tiltak som medfører standardhevinger eller endringer i eksteriør er ikke å regne som vedlikehold.</p> <p>Bruer og klopper Med vedlikehold på bruer og klopper menes tiltak som ikke medfører vesentlige endringer av størrelser eller eksteriør sammenliknet med dokumenterte mål på eksisterende konstruksjoner.</p>
7	Veier og annen infrastruktur	§4, punkt 1	<p>De to vegene gjennom landskapsvernområde, Båttjønndalsvegen og Øyungsvegen med tilstøtende sideveger kan vedlikeholdes på en slik måte at vegstandarden opprettholdes.</p> <p>Med vedlikehold på veg menes grusing, opprensning av grøfter, stikkrenner etc.</p> <p>Tiltak som nye grøfter og stikkrenner mv., som fører til standardheving, regnes ikke som vedlikehold.</p>

8	Bygninger og andre installasjoner	§4, punkt 2	<p>Med brann og naturskade forstås skader på bygg som skyldes akutte og uforutsette hendelser som brann, ras, flom og storm.</p> <p>Hendelser som frost, tele, tørke, nedbør, snøtyngde, skader av dyr, insekter, bakterier, sopp, råte mv. som forårsaker forfall av bygninger er ikke å forstå som naturskade under denne unntaksbestemmelsen.</p> <p>Forvaltningsmyndighet skal varsles med dokumentasjon på naturskader. Det vises til IDx.</p>
9	Landbruk – jord og skogbruk	§4, punkt 3	<p>Forskriften er ikke til hinder for beiting og drift av eksisterende setervoller, dyrkede arealer og nødvendig gjerding. Nødvendig gjerding gjelder setervoll, nattbeite, for syke dyr, kalver, sanking etc. i tilknytning til setervoll. Vedlikehold på eksisterende gjerder er tillatt.</p>
10	Landbruk – jord og skogbruk	§4, punkt 4	<p>Anlegg av nødvendige sanketrøer i beitenæring er tillatt.</p> <p>Anlegg av, og nye tiltak på sanketrøer kan utløse søknadsplikt dersom tiltaket krever terrengingrep som planering, skjæring, fylling, grusing, mv.</p>
11	Jakt og fiske	§4, punkt 5	Jakt og fiske kan drives i samsvar med gjeldene særlover.
12	Redningstjenesten	§4, punkt 6	Gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i sikrings-, ambulans-, politi-, brannvern-, oppsyns- og forvaltningsøyemed med hjemmel i lov er tillatt.
17	Bygninger og andre installasjoner	§5, punkt 4	<p>Rivning av eksisterende seterbebyggelse kan tillates når særlige grunner taler for det, dette bl.a. for å sikre at verdifull bebyggelse ikke går tapt.</p> <p>For at forvaltningsmyndighet skal kunne behandle en søknad om rivning, skal det innhentes kulturfaglig vurdering fra fylkeskommunen.</p>
18	Landbruk – jord og skogbruk	§5, punkt 5	<p>Oppdyrking av nye arealer i tilknytning til tidligere etablerte dyrkingsareal betraktes som nyanlegg og må omsøkes forvaltningsmyndighet.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Det kan tillates oppdyrking på fastmark. • Det skal gjennomføres kartlegginger av potensielt nye oppdyrkingsområder, for å ivareta verdifulle naturtyper og botaniske verdier.
19	Landbruk – jord og skogbruk	§5, punkt 6	Det må foreligge en vurdering som dokumenterer landbruksfaglige behov som vedlegges søknad om gjenopptagelse av seterdrift. Vurderingen skal gjennomføres av landbruksfaglig myndighet.
20	Veier og annen infrastruktur	§5, punkt 7	<p>Bygging av nye veger, og vesentlige utbedringer og endringer som betraktes som nyanlegg, må omsøkes forvaltningsmyndighet.</p> <p>Tiltakets betydning for landbruk, utmarksbeite og seterdrift vektlegges.</p>
21	Bygninger og andre installasjoner	§5, punkt 8	Fremføring av nye kraftlinjer, kabler og telelinjer skal fortrinnsvis legges i bakken og følge allerede etablert infrastruktur. Fremføring av linjer/kabler skal ikke gå på bekostning av særskilte botaniske verdier og det skal gjennomføres kartlegginger av potensielle traseer.
22	Bygninger og andre installasjoner	§5, punkt 9	Utvisning av ny seter er søknadspliktig og skal skje i samråd med grunneier, som for dette området er Statskog.
23	Bergverksvirksomhet	§5, punkt 10	<p>Prøveboring og etablering av nødvendige luftesjakter i forbindelse med underjordisk drift av mineralforekomster med uttakssted utenfor verneområdet er et søknadspliktig tiltak.</p> <p>For motorisert ferdsel i tilknytning til aktivitet vises det til # 5.</p>

24	Annet	§6	<p>Den generelle dispensasjonsbestemmelsen i naturmangfoldloven § 48 gjelder istedenfor den generelle dispensasjonsbestemmelsen i verneforskriften (jf. overgangsbestemmelsen i naturmangfoldloven § 77).</p> <p>Naturmangfoldloven § 48 gir forvaltningsmyndigheten hjemmel til å gi dispensasjon fra verneforskriften i tre alternative tilfeller; dersom det ikke strider mot verneformålet og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, dersom sikkerhetsmessige hensyn gjør det nødvendig, eller dersom hensynet til vesentlige samfunnmessige hensyn gjør det nødvendig. Bestemmelsen skal være en sikkerhetsventil for tiltak som ikke kunne forutsees, eller spesielle tilfeller som ikke ble vurdert, på vernetidspunktet. Første alternativ dekker tilfeller hvor verneformål og verneverdier tåler enkeltstående avvik fra vernebestemmelsene, og er i utgangspunktet ment for bagatellmessige inngrep eller forbigående forstyrrelser.</p> <p>Dispensasjonsbestemmelsen i § 48 er en «kan»-regel, det vil si at selv om vilkårene for å gi dispensasjon er oppfylt, så er det ingen som har krav på dispensasjon.</p> <p>Forvaltningsmyndigheten kan utarbeide egne styringsdokument med dispensasjonspraksis etter naturmangfoldlovens § 48 for tiltak som ikke er hjemlet i forskrift om landskapsvern. Denne forvaltningspraksisen kan likevel ikke utgjøre en del av ordinær forvaltningsplan.</p>
----	-------	----	--

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2023/10203

Saksbehandler: Sara Kristiane Kjærgård Eide

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Nasjonalparkstyret for Forollhogna	29/2024	14.06.2024

Ledalen landskapsvernområde - revisjon av forvaltningsplan - forslag til forvaltningsmyndighetens retningslinjer

Nasjonalparkforvalters innstilling:

Nasjonalparkstyret for Forollhogna vedtar med dette forvaltningsmyndighetens retningslinjer for Ledalen landskapsvernområde.

Saksdokumenter (følger saken)

- 1 Forvaltningsmyndighetens retningslinjer - uten bygg – Ledalen landskapsvernområde

Andre saksdokumenter:

[Forskrift om vern av Ledalen landskapsvernområde](#)
[Forvaltningsveileder for Øyungen og Ledalen, 2002.](#)

Saksopplysninger

Sakens bakgrunn

Det vises til revisjon av forvaltningsplaner for verneområdene i Forollhogna og oppstart av revisjon av forvaltningsplan for Ledalen landskapsvernområde.

Forvaltningsmyndighetens retningslinjer utgjør en sentral del av revidert forvaltningsplan, der forskriften danner grunnlaget for retningslinjene. Utkast til forvaltningsplan skal behandles av nasjonalparkstyret, for så å sendes til Miljødirektoratet som godkjenner revidert planforslag for offentlig høring.

Hjemmelsgrunnlag

Formålet med opprettelsen av Ledalen landskapsvernområde er:

- å verne om flora og vegetasjon med spesiell vekt på høgstaude-fjellbjørkeskog og de ulike utforminger av gammel kontinuitetsskog av gran og furu.
- å ta vare på et særpreget kulturlandskap der seterbebyggelse, setervoller og kulturminner er sentrale elementer i landskapsbildet.

Forskriftene for landskapsvernområdene rundt Forollhogna bærer store likheter, spesielt når det kommer til verneformål av seterbebyggelse og kulturminner. Behandling av retningslinjer som spesielt er rettet mot seterbebyggelse og generelle bygninger i verneområdet for Ledalen landskapsvernområde vil derfor skape en viss presedens for behandling av samme retningslinjer for landskapsvernområder som skal revideres senere.

Saksgang

Innspill til forvaltningsplan for Ledalen landskapsvernområde ble lagt fram for nasjonalparkstyret i møte den 19.04.2024. Utfra innspillene som ble gitt, ble det laget et utkast til forvaltningsmyndighetens retningslinjer for Ledalen landskapsvernområde, som ble gjennomgått av arbeidsutvalget i møte den 30.05.2024. Innspill gitt av arbeidsutvalget er tatt med i retningslinjene som legges frem for nasjonalparkstyret.

I møtet ble arbeidsutvalget enige om at retningslinjer som går på bygg skal drøftes nærmere med administrativt kontaktutvalg for kommuner og fylkeskommuner. Dette vil da bli agenda for møte med administrativt kontaktutvalg den 28.09.2024. Her vil også arbeidsutvalget delta.

Retningslinjene som legges frem for nasjonalparkstyret i møte 14.06.2024, er derfor unntatt retningslinjer som omhandler bygg. Forslag til retningslinjer for verneforskriftens § 5 punkt 1-3 blir lagt frem for styret i møte på november.

Nasjonalparkstyret for Forollhogna

Sak:
Ledalen landskapsvernområde – revisjon av
forvaltningsplan

Til:

Vår dato:
14.06.2024

Vår ref.:
2023/10203

Saksbehandler, innvalgstelefon
Sara Kristiane Kjærgård Eide

Kopi:

Forvaltningsmyndighetens retningslinjer – Ledalen landskapsvernområde

Revidert forvaltningsplan skal utarbeides i fastsatt mal fra Miljødirektoratets [«forvaltningsplaner på nett for verneområder»](#) (FPNV). Innenfor rammen av verneforskriften kan planen gi retningslinjer om bruk, informasjon, skjøtsel, tilrettelegging m.v., samt mål og tiltak for å ivareta verneverdiene. Forvaltningsmyndighetens retningslinjer skal være forankret i forskriften, som danner grunnlaget for forvaltningsmyndighetenes retningslinjer. Nedenfor vises arbeidsdokument hentet fra FPNV, og utkast til retningslinjer.

Id	Tema	Forskriftreferanse	Forvaltningsmyndighetens retningslinjer
1	Verneformål	§ 2	«Formålet med opprettelsen av Ledalen landskapsvernområde er: - å verne om flora og vegetasjon med spesiell vekt på høgstaude-fjellbjørkeskog og de ulike utforminger av gammel kontinuitetsskog av gran og furu. - å ta vare på et særpreget kulturlandskap der seterbebyggelse, setervoller og kulturminner er sentrale elementer i landskapsbildet». Forvaltningsmyndigheten skal i alle saker vurdere hvordan et tiltak eller en aktivitet kan påvirke landskapet. Landskapet skal forvaltes slik at man ivaretar landskapets egenart.
2	Bygninger og andre installasjoner	§3, punkt 1	Området er vernet mot alle tiltak som medfører små og større fysiske inngrep i landskapet. Dersom tiltaket ikke faller innunder forskriftens § 4 - <i>Generelle unntak</i> , eller forskriftens § 5 - <i>eventuelle unntak etter søknad</i> , er området vernet mot alle inngrep og tiltak. Dette er uavhengig av om tiltaket er søknadspiktig etter plan- og bygningslov eller ikke. Eksempler: mindre bygg under 15 m ² ; plattning, terrasser, takoverbygg, grillhytte, badestamp, gapahuk, tekniske installasjoner som solcelle, ventilatorer, turbiner etc. Forvaltningsmyndigheten avgjør i tvilstilfeller om et tiltak må ansees å ville endre landskapets art eller karakter vesentlig.
3	Friluftsliv	§3, punkt 2	Store dekorative trær og tørre trær av gran og furu, både stående og liggende, er fredet mot enhver form for skade og ødeleggelse. Innføring av nye plantearter, herunder treslagsskifte er ikke tillatt.
4	Friluftsliv	§ 3, punkt 3	Jakt og fiske kan drives i samsvar med gjeldene særlover.
5	Motorferdsel	§ 3, punkt 4	Adgangen til motorferdsel er regulert gjennom de alminnelige reglene i motorferdselloven med tilhørende forskrifter, samt naturmangfoldloven kap. II og V, der myndighet er tillagt kommunen.

			<p>Forvaltningsmyndigheten <u>skal ikke</u> behandle søknader om motorferdsel i utmark som egen sak etter dispensasjonsbestemmelsen i denne forskrift.</p> <p>Det oppfordres til at nødvendig motorisert transport i utmark skjer med snøscooter på godt snødekt mark av hensyn til terrengslitasje.</p>
6	Bygninger og andre installasjoner	§4, punkt 1	<p>Vedlikehold av eksisterende bygg, vegger, anlegg, gjerder, bruer, klopper o.l kan utføres uten søknad.</p> <p>Med vedlikehold menes behov for å foreta utskiftninger med jevne mellomrom på grunn av slitasje, påførte skader grunnet vær og vind og forventet forfall.</p> <p>Bygg Med vedlikehold på bygg menes tiltak som ikke endrer byggets eksteriør, f. eks utskifting av kledning, vinduer, mv. likt mot likt. Tiltak som medfører standardhevinger eller endringer i eksteriør er ikke å regne som vedlikehold.</p> <p>Bruer og klopper Med vedlikehold på bruer og klopper menes tiltak som ikke medfører vesentlige endringer av størrelser eller eksteriør sammenliknet med dokumenterte mål på eksisterende konstruksjoner.</p>
7	Veier og annen infrastruktur	§4, punkt 1	<p>Det er to ATV-traséer i landskapsvernområdet: 1) fra øvingsfeltet for heimevernet – Evenmovollene. 2) Leset – Gaarevollen/ Fremmervollen</p> <p>Med vedlikehold av disse traséene inngår opprensning av grøfter og stikkrenner, samt vedlikehold av klopper og bruer. Tiltak som nye grøfter og stikkrenner mv., som fører til standardheving, regnes ikke som vedlikehold.</p>
7	Bygninger og andre installasjoner	§4, punkt 2	<p>Med brann og naturskade forstås skader på bygg som skyldes akutte og uforutsette hendelser som brann, ras, flom og storm.</p> <p>Hendelser som frost, tele, tørke, nedbør, snøtyngde, skader av dyr, insekter, bakterier, sopp, råte mv. som forårsaker forfall av bygninger er ikke å forstå som naturskade under denne unntaksbestemmelsen.</p> <p>Forvaltningsmyndighet skal varsles med dokumentasjon på naturskader. Det vises til IDx.</p>
8	Landbruk – jord og skogbruk	§4, punkt 3	<p>Forskriften er ikke til hinder for beiting og drift av eksisterende setervoller, slåtteland og nødvendig gjerding. Nødvendig gjerding gjelder setervoll, nattbeite, for syke dyr, kalver, sanking etc. i tilknytning til setervoll.</p> <p>Vedlikehold på eksisterende gjerder er tillatt.</p>
9	Friluftsliv	§4, punkt 4	<p>Plukking av vanlige bær og matsopp til eget bruk er tillatt. Likeledes er plukking av vanlige planter til eget bruk.</p> <p>Intensjonen er ikke å gjøre det til en overtrødelse av forskrift å plukke vanlige blomster eller andre planter til eget bruk. Det er likevel viktig å huske at flora og vegetasjon i utgangspunktet er vernet mot skade og ødeleggelse.</p>
10	Friluftsliv	§4, punkt 5	<p>All hogst av barskog er forbudt. Ved bålpyring i landskapsvernområde, kan det brukes små kvister fra bakken.</p>
11	Landbruk – jord og skogbruk	§4, punkt 6	<p>Det er tillatt med hogst av løvtrær for brensel til buer, hytter og setrer i landskapsvernområde. På setervoller kan det utføres hogst slik at vollen holdes åpen. Hogst omkring vollen skal skje som plukkhogst.</p>

			<p>Omkring enkeltstående hytter og buer som er utenom setervollen skal skje som plukkhogst. Det skal ikke skje hogst nord for Fremmervollen i Ledalen.</p> <p>I tillegg må de som ikke er grunneiere ha tillatelse fra grunneier, som for dette området er Statskog.</p>
12	Landbruk – jord og skogbruk	§4, punkt 7	<p>Anlegg av nødvendige sanketrøer i beitenæring er tillatt.</p> <p>Anlegg av, og nye tiltak på sanketrøer kan utløse søknadsplikt dersom tiltaket krever terrenginngrep som planering, skjæring, fylling, grusing, mv.</p>
13	Redningstjenesten	§4, punkt 8	<p>Gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i sikrings-, ambulans-, politi-, brannvern-, oppsyns- og forvaltningsøyemed med hjemmel i lov er tillatt.</p>
18	Landbruk – jord og skogbruk	§5, punkt 4	<p>Det finnes ikke etablerte dyrkingsareal innenfor Ledalen landskapsvernområde.</p> <p>Oppdyrking av nye arealer i tilknytning til tidligere etablerte dyrkingsareal betraktes som nyanlegg og må omsøkes forvaltningsmyndighet.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Det kan tillates oppdyrking på fastmark. • Det skal gjennomføres kartlegginger av potensielt nye oppdyrkingsområder, for å ivareta verdifulle naturtyper og botaniske verdier.
19	Landbruk – jord og skogbruk	§5, punkt 5	<p>Det må foreligge en vurdering som dokumenterer landbruksfaglige behov som vedlegges søknad om gjenopptagelse av seterdrift. Vurderingen skal gjennomføres av landbruksfaglig myndighet.</p>
20	Bygninger og andre installasjoner	§5, punkt 6	<p>Fremføring av nye kraftlinjer, kabler og telelinjer skal fortrinnsvis legges i bakken og følge allerede etablert infrastruktur. Fremføring av linjer/kabler skal ikke gå på bekostning av særskilte botaniske verdier og det skal gjennomføres kartlegginger av potensielle traseer.</p>
21	Bygninger og andre installasjoner	§5, punkt 7	<p>Utvising av ny seter er søknadspliktig og skal skje i samråd med grunneier, som for dette området er Statskog.</p>
22	Annet	§6	<p>Den generelle dispensasjonsbestemmelsen i naturmangfoldloven § 48 gjelder istedenfor den generelle dispensasjonsbestemmelsen i verneforskriften (jf. overgangsbestemmelsen i naturmangfoldloven § 77).</p> <p>Naturmangfoldloven § 48 gir forvaltningsmyndigheten hjemmel til å gi dispensasjon fra verneforskriften i tre alternative tilfeller; dersom det ikke strider mot verneformålet og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, dersom sikkerhetsmessige hensyn gjør det nødvendig, eller dersom hensynet til vesentlige samfunnmessige hensyn gjør det nødvendig. Bestemmelsen skal være en sikkerhetsventil for tiltak som ikke kunne forutsees, eller spesielle tilfeller som ikke ble vurdert, på vernetidspunktet. Første alternativ dekker tilfeller hvor verneformål og verneverdier tåler enkeltstående avvik fra vernebestemmelsene, og er i utgangspunktet ment for bagatellmessige inngrep eller forbigående forstyrrelser.</p> <p>Dispensasjonsbestemmelsen i § 48 er en «kan»-regel, det vil si at selv om vilkårene for å gi dispensasjon er oppfylt, så er det ingen som har krav på dispensasjon.</p> <p>Forvaltningsmyndigheten kan utarbeide egne styringsdokument med dispensasjonspraksis etter naturmangfoldlovens § 48 for tiltak som ikke er hjemlet i</p>

			forskrift om landskapsvern. Denne forvaltningspraksisen kan likevel ikke utgjøre en del av ordinær forvaltningsplan.
--	--	--	--

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2024/511

Saksbehandler: Sara Kristiane Kjærgård Eide

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Nasjonalparkstyret for Forollhogna	30/2024	14.06.2024

Budalen, - Endalen - og Forddalen landskapsvernområder - oppsummering av innspill til revisjon av forvaltningsplaner

Innstilling til vedtak:

Nasjonalparkstyret for Forollhogna tar innspill til revisjon av forvaltningsplan til orientering, og ber nasjonalparkforvaltere om å utarbeide utkast til retningslinjer i forvaltningsplan som legges frem for nasjonalparkstyret.

Saksdokumenter (følger saken)

- 1 Oppsummering av innspill til revisjon av forvaltningsplan for Budalen, - Endalen - og Forddalen landskapsvernområder

Andre saksdokumenter:

[Forskrift om vern av Budalen landskapsvernområde](#)

[Forskrift om vern av Endalen landskapsvernområde](#)

[Forskrift om vern av Forddalen landskapsvernområde](#)

[Forvaltningsplan for Endalen, Budalen og Forddalen](#)

[Prosjektplan for revisjon av forvaltningsplaner for verneområdene i Forollhogna](#)

Saksopplysninger

Generelt om prosessen

Vi viser til oppstartmelding av 29.01.2024, gjennomførte innspillmøter våren 2024, samt pågående prosess med revisjon av forvaltningsplan for landskapsvernområdene Budalen, Endalen og Forddalen, i Midtre Gauldal og Holtålen kommuner.

Det ble i mars (2024) gjennomført et åpent oppstartsmøte på Enodd i Budal, møte med Midtre Gauldal kommuner og Trøndelag fylkeskommune, samt egent møte med Statskog og fjellstyrene i Budal, Soknedal og Singsås. Under møtene er det gitt en kort presentasjon av nasjonalparkstyret, verneområdene i Forollhogna, samt forvaltningsplanarbeidet. Det ble videre drøftet forvaltningsrettede tema og vernebestemmelsene.

Fristen for innspill var satt til 3. mai i første omgang. Midtre Gauldal kommune, Trøndelag fylkeskommune, Statsforvalteren i Trøndelag, Statskog og fjellstyrene fikk utsatt frist til 21. mai. Det kom totalt inn 5 innspill fra privatpersoner/bruksberettigede. Av offentlige instanser var det mottatt innspill fra Statskog og Statsforvalteren i Trøndelag. Alle innspillene er oppsummert og besvart i vedlegg 1.

Status videre

Nasjonalparkstyret tar innspillene til orientering. I neste omgang vil retningslinjer for vernebestemmelsene bli drøftet i arbeidsutvalget for Forollhogna, før de blir presentert for nasjonalparkstyret på et senere styremøte.

Nasjonalparkstyret for Forollhogna

Sak:
Budalen landskapsvernområde - revisjon av
forvaltningsplan
Til:

Vår dato:
21.05.2024

Vår ref.:
2024/511

Saksbehandler, innvalgstelefon
Sara Kristiane Kjærgård Eide, 73 19 90 05

Kopi til:

Oppsummering av innspill til revisjon av forvaltningsplan for Budalen, - Endalen - og Forddalen landskapsvernområder

Det vises til sak om revisjon av forvaltningsplaner for Budalen (ref: 2024/511), Endalen (ref: 2024/512) og Forddalen (ref: 2024/513) landskapsvernområder. Forvaltningsplanen for landskapsvernområdene skal revideres som tre selvstendige planer, men arbeidet vil gå parallelt. Under revideringsarbeidet er det viktig at alle parter blir hørt og har mulighet til å komme med innspill.

Innspillsfrist var satt til 3. mai 2024, jfr. oppstartsmelding. Da det ikke kom innspill fra noen offentlige instanser, ble det sendt ut en ny innspillsfrist den 21. mai 2024 for Kommune, Fylkeskommune, Statskog, Fjellstyrene, og Statsforvalteren. Innspillene er sortert kronologisk etter når de er mottatt. Det er kun innspill som er innsendt skriftlig (e-post, spørreskjema (Microsoft forms), brev) som er inkludert her, altså ikke oppsummering fra møter. Da det ikke kom så mange innspill, er innspillene til de ulike landskapsvernområdene listet opp i samme sak. Forvaltningsmyndighetens kommentar er uthevet i **fet skrift**.

Innspillsrunde 1 – frist 3. mai

Innspill fra åpent oppstartsmøte 12.03.2024:

1. Navn: Per Sigmund Nordløy, bruksberettigede.
Innspillet gjelder Budalen landskapsvernområde.
-

Grusuttak til vegvedlikehold. Uttak av masse kan tas på følgende steder:

- utløpet av Rognesbekken.
 - elvegrus fra elva rett ovenfor Brandeggvollen.
 - ved Rognesvollen, på begge sider av vegen.
- Må det søkes om å ta grus fra disse plassene?

- Innspillet er tatt til orientering. I verneforskriftens § 3 punkt 2, står det at *uttak av løsmasser til vegvedlikehold er bare tillatt fra steder som er spesielt avsatt til formålet i forvaltningsplanen*. Det må altså komme frem i forvaltningsplanen hvilke områder som er tillatt for grusuttak. Ønskes det å ta ut grus fra andre plasser enn det som er utdypet i forvaltningsplanen, må dette omsøkes slik at forvaltningsmyndigheten kan vurdere om de nye områdene skal tas med inn i revidert forvaltningsplan.

I dagens forvaltningsplan er det nevnt tre steder for grusuttak innenfor Budalen landskapsvernområde: 1. Utløpet av Rognesbekken, 2. Elvegrus fra elva rett overfor Brandeggvollen og 3. Ved Rognesvollen, på begge sider av vegen. Innspillet tolkes som at det er et ønske å videreføre denne praksisen. Det vil være ønskelig å ta en ny vurdering av disse plassene i løpet av revideringsprosessen.

2. Navn: Svend Hov, bruksberettigede.
Innspillet gjelder Budal og Endal landskapsvernområder.
-

- 1 Finansiering: skal områder holdes ved like, må det følge med penger.
- 2 Hvilket bilde av området er riktig? Er det bilde fra 1960 eller 2024?
- 3 Landbrukspolitikken må være i orden for å opprette drift.

- Innspill 1-3 er tatt til orientering. (2) Forvaltningsmyndigheten tar oftest utgangspunkt i områdets status fra når det ble vernet. Formålet er å bevare et mer tradisjonelt seterlandskap, så her vil verken 1960-tallet eller 2024 være utgangspunktet for landskapsbildet.

I byggeskikkveilederen for landskapsvernområdene i Forollhogna er «bildet» av området godt beskrevet utfra bebyggelse i seterlandskap og kulturlandskap. Her er retningslinjene tatt utgangspunkt i byggeskikk fra 1800-tallet. Bebyggelsen i seterdalene har endret seg over tid, men endringene har skjedd langsomt, og da langsommere enn for seterbebyggelsen lenger nede i dalene. Ressursene har vært knappere og behovene for modernisering har derfor vært mindre i seterdalene. Det er derfor en relativt ensartet bebyggelse vi finner i seterdalene og i utmarka i dag.

Det er derfor vanskelig å sette ett årstall på hvor landskapsbildet er tatt utgangspunkt i fra, da endringene siden den industrielle revolusjon (slutten av 1800-tallet og til

vernets opprinnelse i 2001) er tatt med i vurderingen av landskapsbildet. Det som likevel er viktig å bemerke seg for bebyggelsen i landskapsvernområdene rundt Forollhogna, er at til tross for utviklingen, så er ikke dette ført til store endringer i seterlandskapet gjennom tidene.

Det er også landskapstrekk som kom i mer «moderne» tider. Under verneprosessen ble mye kartlagt, og vernebestemmelsene ble diskutert utfra hvordan området var ved vernetidspunktet. Eksempelvis noen av veiene innover dalene var ikke der på 1800-tallet, men var der ved vernetidspunktet, og er da også tatt med i det helhetlige landskapsbildet.

Det anbefales å se på hva som står i byggeskikkveilederen for å se hva som er utgangspunktet for behandling av byggesaker i landskapsvernområdene. En generell huskeregel bør alltid være å kontakte nasjonalparkforvalter hvis man skal utføre fysiske endringer/inngrep innenfor verneområdet.

3. Navn: Jan Magnar Gylland, bruksberettigede.
Innspillet gjelder Endalen landskapsvernområde.
-

Broer/klopper over bekker som krysser turstier. Det er listet opp 4 eksempler:

1. Stien opp mot Fisketjern. Problem å komme over bekken nedenfor Tjønna.
2. Hiåa nedenfor Store Hiåsjø.
3. Elva ved Finntjønnan.
4. Tverrelva sør for Osøyvollen.

- Innspillet er tatt til orientering. Alle 4 punktene ligger innenfor Forollhogna nasjonalpark hvor ny tilrettelegging av broer, klopper og merka stier ikke er tillatt. Bro over Hiåa har vært behandlet i nasjonalparkstyret i sak 25/2019, som gav avslag på tiltaket.

Innspill mottatt på e-post:

1. Navn: Per Erik Sørløkken på vegne av styret i Synnerdalsveien. Mottatt 03.05.2024.
Innspillet gjelder Budalen landskapsvernområde.
-

Synnerdalsveien er ca. 15km lang, og strekker seg fra Budalsøy til Grytdalsvoll i Synnerdalen. Den driftes av bompengefinansiering.

Langs hele strekningen er det sideveier som fører frem til alle setervollene i området. Disse er til sammen omtrent like lange som Synnerdalsveien. Alle disse veiene vedlikeholdes av brukerne til de tilhørende vollene. Turister, jegere, fiskere etc. bruker disse "sideveiene" som adkomst til de bestemte områdene de skal ferdes i.

Styret i Synnerdalsveien mener det må komme offentlige midler til å bruke på disse seterveiene. Det er urimelig at private må stå for alle utgifter til vedlikehold av veier alle kan bruke.

Et godt eksempel er publisering av turen til Rogneskletten. Mange kjører da veien opp til Tangvollen. Den er 1,9km. Til sammenlikning bruker Synnerdalsveien ca. 7,-kr pr m vei i vedlikeholdsgrusing pr år. Det tilsvarer 13000,- for Tangvollveien. Det må seterbrukene der betale av egen lomme.

Samtidig er den gamle bruksmåten med å ta ut elvegrus/stedegne masse til seterveiene ulovlig. Det medfører en enda større kostnad, da grusmasser må transporteres fra utenforliggende områder.

Synnerdalsveien vil med dette ønske lykke til videre i arbeidet med revidering av landskapsvernområdene.

- Innspillet er tatt til orientering. Nasjonalparkstyret får ikke tildelt midler i forbindelse med vedlikehold av vei. Slike utgifter må dekkes fra andre instanser, for eksempel via bompenger, veiavgifter ol. For oppsett av bom og veiavgift, må dette søkes om til kommunen.

Stien opp til Rogneskletten er skiltet fra parkering ved Storbekkøya, som nasjonalparkstyret har tilrettelagt, og er ment som et avbøtende tiltak for å dempe ferdselen til Forollhogna-toppen. Dette er i tråd med besøksstrategien for Forollhogna. For å hindre uønsket biltrafikk opp til setra på Tangvollen kan det skiltes eller evt. settes bom om nødvendig.

I verneforskriftens § 3 punkt 2, står det: *uttak av løsmasser til vegvedlikehold er bare tillatt fra steder som er spesielt avsatt til formålet i forvaltningsplanen.* I dagens forvaltningsplan er det nevnt tre steder egnet for grusuttak innenfor Budalen landskapsvernområde: 1. Utløpet av Rognesbekken, 2. Elvegrus fra elva rett overfor Brandeggvollen og 3. Ved Rognesvollen, på begge sider av vegen. Det vil være ønskelig å ta en ny vurdering av disse plassene i løpet av revideringsprosessen. Ønskes det å ta ut grus fra andre plasser enn det som er utdypet i forvaltningsplanen, må dette omsøkes slik at forvaltningsmyndigheten kan vurdere om de nye områdene skal tas med inn i revidert forvaltningsplan.

Innspillsrunde 2 – frist 21. mai

Innspill mottatt på e-post:

1. Navn: Knut Røst, Statskog AS. Mottatt 08.05.2024.
Innspillet gjelder Budalen, - Endalen, - og Forddalen landskapsvernområder.

Skogen innenfor landskapsvernområdene Endalen, Budalen og Forddalen i Endal, Budal og Nekjådal statsallmenninger.

Det dreier seg stort sett om bjørkeskog med spredt innslag av bartre. Vi har en skogtakst fra 1995, men nå er det bestilt ny takst med tilhørende miljøregistreringer og denne skal være levert innen desember 2025. De som har seter, har også bruksrett til uttak av nødvendig brensel i landskapsvernområdene.

Eiendommene er pr. i dag definert som såkalte underskuddsallmenninger. Det vil si at tilveksten ikke er større enn at det skal dekke de bruksberettigedes behov. Her har det altså ikke vært rom for kommersiell skogsdrift.

For å få tildelt bruksrettsvirke må det søkes allmenningsstyret, som foretar tildeling, Statskog godkjenner og foretar utblinking (Lov om skogsdrift med videre i Statsallmenning). Uttaket av bruksrettsvirke har i lang tid vært svært lavt. Vi regner med at det hogges litt sporadisk inne

på setervollene uten søknad og tildeling. Det hogges for lite i forhold til tilveksten og dette sammen med at det ikke beites i samme grad som før medfører gjengroing av seterdalene. Hvilke tiltak kan det åpnes for i de nye forvaltningsplanene for å bremse gjengroingen og bevare kulturlandskapet?

Maskinell hogst i form av tynning og småflater er mulig. Det må skje i forståelse med allmeningsstyrene. Hogst av slike små dimensjoner gir underskudd og betinger en form for tilskudd. Ny takst vil gi et godt grunnlag for å planlegge eventuelle ønskede tiltak.

- **Innspillet blir tatt med videre inn i revideringsarbeidet. Per i dag, er det først og fremst skjøtselstiltak som forvaltningsmyndigheten iverksetter for å bremse gjengroing. Ved en eventuell takst, kan dette sees nærmere på.**

2. Navn: Inge Hafstad, Statsforvalteren i Trøndelag. Mottatt 21.05.2024. Innspillet gjelder Budalen, - Endalen, - og Forddalen landskapsvernområder. Det ble sendt ut tre brev, ett til hvert verneområde. Det er kun lagt ved innspillet én gang, da innspillene var de samme for alle verneområdene.

- Det vises til utsendt oppstartsmelding datert 29. januar 2024 for revidering av forvaltningsplan for Forddalen landskapsvernområde. Frist for å uttale seg til oppstartsmeldingen var i utgangspunktet satt til fredag den 3. mai 2024. Nasjonalparkstyret for Forollhogna v /nasjonalparkforvalter Sara Kristiane Eide ga i e-post datert 10. mai 2024 Statsforvalteren utsatt frist til den 21. mai med å uttale seg til oppstartsmeldingen.

- Innledningsvis vil Statsforvalteren påpeke at det er positivt at nasjonalparkstyret starter arbeidet med revideringen av forvaltningsplanen for Endalen, Budalen og Forddalen landskapsvernområder (LVO). Gjeldende forvaltningsplan for de tre landskapsvernområdene er fra 2005 og er utdatert på en del punkter, bl.a. i forhold til beskrivelse av forvaltningsmodell. Selv om verneforskriftene og verneformålet for de tre landskapsvernområdene er forholdsvis lik, er det fordelaktig at de tre landskapsvernområdene får hver sin forvaltningsplan.

- Formålet med Forddalen landskapsvernområde er å ta vare på et særpreget natur- og kulturlandskap med tilhørende planteliv, der seterlandskapet med seterbebyggelse og setervoller er sentrale elementer i kulturlandskapet. Ivaretagelse av verneformålet og verneverdiene betinger at aktiv setring videreføres. Kapittelet om ivaretagelse av verneverdiene (kap. 4 i dagens forvaltningsplan) bør også omhandle økonomiske virkemidler for setring, både gjennom verneområdeforvaltningen (utarbeidelse av skjøtelsesplaner og tiltak) og landbruksforvaltningen, som bl.a. tilskudd til drift av seter gjennom landbrukets regionale miljøtilskudd.

- Innspillet tatt til orientering. Alle tre landskapsvernområdene har tilnærmet samme verneformål. Det vil ikke være et eget kapittel om økonomiske virkemidler i den nye malen for forvaltningsplan på nett. Det vil derimot være mulig å sette opp tiltak for eksempel på kartlegging og skjøtelsesplaner.

Byggesaker og andre inngrep

- I henhold til verneforskriftens § 3, punkt 1 er området vernet mot alle inngrep eller tiltak som vesentlig kan endre eller virke inn på landskapets art eller karakter, slik som for eksempel oppføring av bygninger, anlegg og faste innretninger, riving av gamle

seterbygninger, vegbygging mv. Oppstillingen er ikke uttømmende. Dette betyr i praksis at alle tiltak som medfører små og større fysiske inngrep i landskapet må det, såfremt det ikke kommer inn under unntaksbestemmelsene i § 4 Generelle unntak, søkes om dispensasjon fra verneforskriften for. Dette er uavhengig av om tiltaket er søknadspiktig etter plan- og bygningsloven eller ikke. Dagens forvaltningsplan er ikke tydelig nok på dette punktet. I forbindelse med revideringen av forvaltningsplanen for Forddalen LVO bør dette tydeliggjøres.

- Innspillene tas til følge. Forvalter er enig i innspillet, og nasjonalparkstyret vil forsøke å tydeliggjøre dette innenfor forvaltningsplanens mal og rammer.

- Verneforskriften sier at det kan gis tillatelse etter søknad til ombygging og restaurering av bygninger for jordbruksformål eller med tanke på bruksendring, jf. § 5, punkt 2. Her er det viktig å få inn i forvaltningsplanen at søknader om selve bruksendringen av bygninger ikke skal behandles av nasjonalparkstyret, men av kommunen etter plan- og bygningsloven. Hvis bruksendringen medfører ombygging og restaurering av bygningen skal dette behandles av styret som egen sak, men ikke selve bruksendringen. Det vil derfor være naturlig at nasjonalparkstyret behandler søknaden om ombygging og/eller restaurering og, hvis det gis tillatelse, setter som vilkår at det må innhentes tillatelse til bruksendring fra kommunen før tiltaket kan iverksettes.

- Innspillet tas til følge. Forvaltere er enig i innspillet, og nasjonalparkstyret forsøker å tydeliggjøre dette innenfor forvaltningsplanens mal og rammer. Dersom bruksendring gjelder bykslet eiendom i statsallmenning skal også forskrift om seter og tilleggsjord m.m i statsallmenning med hjemmel i fjelloven også vurderes. Dette er også utenfor nasjonalparkstyrets myndighetsområde etter forskrift.

- Det vil være naturlig at Byggeskikkveilederen for bygninger i seterlandskapet, som nasjonalparkstyret publiserte i 2022, legges ved som et vedlegg til forvaltningsplanen.

- I forbindelse med revideringen av forvaltningsplanen bør det tydeliggjøres hva som kommer inn under de forskjellige punktene i verneforskriftens § 5, punkt 1 – 10 *Eventuelle unntak etter søknad*. Dette vil være til hjelp under den daglige forvaltningen av verneområdet, og skape større forutsigbarhet blant brukerne. Søknader om tiltak, inngrep etc. som ikke blir definert under verneforskriftens § 5, punkt 1 – 10, må da behandles etter naturmangfoldloven § 48. I mange tilfeller må tiltak også avklares etter annet lovverk, og dette bør det informeres om i forvaltningsplanen.

- Det kan med fordel settes inn et eget kapittel om forholdet til annet lovverk. I dagens forvaltningsplan omtales forholdet til annet lovverk litt tilfeldig under de forskjellige avsnittene. En systematisk gjennomgang av hvilke tiltak som skal behandles av annet lovverk vil være informativt ovenfor brukerne. Forvaltningsplanen bør si noe om generelle saksbehandlingsrutiner rundt naturmangfoldloven § 48 dispensasjon fra vernevedtak, jf. bruken av de generelle dispensasjonsbestemmelsene i verneforskriftens § 6.

- Innspillene tas til følge. Forvalter er enig i innspillene, og nasjonalparkstyret vil forsøke å tydeliggjøre dette innenfor forvaltningsplanens mal og rammer. Nasjonalparkstyrets revisjon av totalt 10 forvaltningsplaner, vil også føre til felles retningslinjer for revisjonsarbeidet. Disse innspillene vil også tas med videre i tilsvarende forvaltningsplaner da forskriften for landskapsvernområdene rundt Forollhogna er relativ lik.

- Dagens forvaltningsplan har ingen størrelsesbegrensninger på seterstuggu, nye seterfjøs og

nye uthus. Eventuelle størrelsesbegrensninger på bygninger bør oppgis i BYA (bebygd areal) uavhengig av bygningstype. I Norsk Standard 3940 står det at bebygd areal (BYA) beregnes ved å måle ytterveggen utside.

- Erfaringene fra avvikssaker i andre verneområder viser at det er forskjellige oppfatninger om hvordan BYA måles. Når Statens naturoppsyn (SNO) har vært ute på tilsyn er BYA målt utvendig kledning, men når forvaltningsmyndigheten har behandlet byggesøknader er byggetegninger som viser utvendig svill/reisverk blitt lagt til grunn i saksbehandlingen og i vedtaket. Dermed kommer utlekting og bordkledning i tillegg, og bebygd areal (BYA) vil dermed bli større enn hva forvaltningsmyndigheten i sin dispensasjon i utgangspunktet ga tillatelse til. Byggetegninger som tar utgangspunkt i utvendig svill/reisverk ser ut til å være standard praksis, og samme mål oppgis i søknader til kommunene og i søknader etter verneforskriften. I forbindelse med revideringen av forvaltningsplan for Forddalen LVO må dette klargjøres, og det må gå frem av forvaltningsplanen hvordan areal av bygningene skal måles.

- Innspillet tas til følge. Det vil være naturlig å presisere byggetekniske spesifikasjoner i forbindelse med revisjon av retningslinjer.

Motorferdsel

Verneforskriften omhandler ikke motorferdsel, og motorferdselen forvaltes av kommunen gjennom motorferdselloven og nasjonal forskrift. I dagens forvaltningsplan er motorferdsel viet liten plass, noe som er naturlig da det er kommunen som er forvaltningsmyndighet for motorferdselen.

- Innspillet er tatt til orientering.

Annet

Den generelle fremdriftsplanen som er lagt ut på nasjonalparkstyrets hjemmeside [Nasjonalparkstyre | Forside](#) om revideringen av forvaltningsplanene ser ambisiøs ut, og dere må nok forvente at den må revideres. For å kjøre gode og inkluderende prosesser tar arbeidet med revidering av forvaltningsplaner erfaringsmessig lengre tid enn planlagt.

- Innspillet er tatt til orientering.

ST 31/2024 Referatsaker

Vingelen Idrettslag - Trimgruppa ved Frida Bergersen

Saksbehandler Eli Grete Nisja

Vår ref. 2021/6928-13 432.3

Deres ref.

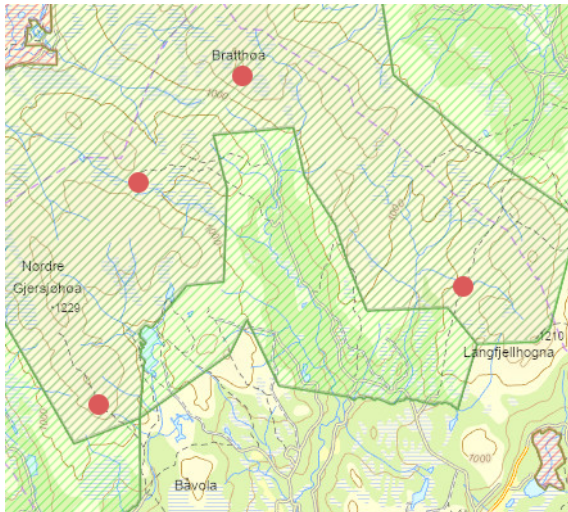
Dato 16.05.2024

Svar - Forollhogna nasjonalpark - oppsetting av digitale poster for Trimpoeng - 2024

Vi viser til henvendelse av 01.05.2024 fra Trimgruppa i Vingelen Idrettslag om utplassering av poster for trimpoeng for 2024, og rapport for aktiviteten i 2023 mottatt 18.04.2024.

Saksopplysninger

Søknaden

Trimgruppa ønsker fortsatt å beholde postene for «Trimpoeng» ved Bratthøa, Eventjønnoen, Storbekkbua og Klimpen innenfor Forollhogna nasjonalpark – postene er markert med røde prikker i kartutsnittet.

Postene vil være aktive for samme tidsperiode 15. juni -15. oktober som tidligere år.

Bruken av trimpostene er rapporter og viser følgende aktivitet:

TRIMPOSTER	2021	2022	2023
Storbekkbua	19	21	17
Bratthøa	23	45	41
Eventjønnoen	16	28	19
Klimpen	29	53	27

Trimgruppa har tidligere beskrevet trimopplegget som et tiltak primært for bygdas egne innbyggere og hyttefolk, og at opplegget publisert på egne «lokale» Facebook-siden. Trimpostene er digitale og aktiveres/deaktiveres ved et enkelt tastetrykk.

Andre opplysninger

Tidligere år har opplegg med trimpostene vært til uttalelse hos Forollhogna villreinutvalg, og utvalget har ikke hatt innvendinger til plasseringene. Siden det fortsatt er de samme plassene for trimpostene, ser ikke nasjonalparkforvalter det nødvendig å innhente ny uttalelse fra villreinutvalget for 2024. Vi ser også at antall registreringer på postene var litt lavere i 2023 enn 2022 – her er det nok forholdene for «godt tur-vær» som påvirker aktiviteten.

Det er utplassering av ulike typer tur- og trimpostene for både sommer- og vinterbruk innenfor Forollhogna nasjonalpark og villreinens leveområder. Ferdsel og villrein er en problemstilling og utfordring også innenfor vårt villreinområde, og vi ser og merker oss at det oppstår uheldige hendelser som følge av ferdsel.

Hjemmel

Ifølge Forskrift om Forollhogna nasjonalpark, § 3 Vernebestemmelser, punkt 4 om ferdsel heter det i pkt. 4.1 at *«all ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner»*, og videre heter det i pkt. 4.2 om organisert ferdsel at *«bestemmelsene i denne forskrift er ikke til hinder for tradisjonell turvirksomhet til fots i regi av turistforeninger, skoler, barnehager, ideelle lag og foreninger. Annen organisert ferdsel og ferdselsformer som kan skade naturmiljøet må ha særskilt tillatelse av forvaltningsmyndigheten.»*

Vurderinger

Nasjonalparkforvalter vurderer at dette opplegget «Trimpoeng» hos Vingelen IL fortsatt som såpass beskjedent i omfang at ferdselen her forventes ikke å være til skade for villreinen. Tiltaket er av lokalet karakter i regi av ideelt lag, og det vurderes fortsatt ikke å være søknadspliktig slik det er beskrevet av arrangør, jf. § 3, pkt. 4.2 i forskriften.

Vi er imidlertid kjent med at det er flere tur- og trimpost-opplegg i regi av andre tur- og trimgrupper i de øvrige kommuner rundt om Forollhogna-området, og på sikt kan det være at vi må se nærmere på en samlet belastning og gjøre andre vurderinger.

Nasjonalparkforvaltningen ber å få en tilbakemelding om hvor mange som besøker trimpostene gjennom perioden i 2024 slik at vi kan få en oversikt over hvor stor ferdsel slik poster medfører, og setter *en frist innen 1.11.2024*.

Saken refereres for nasjonalparkstyret for Forollhogna.

Vi ønsker lykke til med årets Trimpoeng!

Med hilsen

Eli Grete Nisja
nasjonalparkforvalter

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrift

Kopi til:

Tolga kommune

2540

TOLGA

Forollhogna villreinutvalg

Statsforvalteren i Innlandet

Postboks 987

2604

LILLEHAMMER

Sameiet Vingelen Utmarkslag ved Jakob Trøan

Saksbehandler Eli Grete Nisja

Vår ref. 2024/2844-2 432.3

Deres ref.

Dato 16.04.2024

Svar - Forollhogna nasjonalpark - Londalen-Ørvilldalen landskapsvernområde - Magnilldalen-Busjødalen landskapsvernområde - om istandsetting av løer og buer i Vingelen

Vi viser til henvendelse av 22.02.2024 om istandsetting av løer og buer innenfor Vingelen sameie sine områder innenfor både Londalen-Ørvilldalen og Magnilldalen-Busjødalen landskapsvernområder og Forollhogna nasjonalpark, i Tolga kommune.

Vingelen sameie har gjort en registrering av tilstanden på i alt 45 løer og buer i utmark, foretatt kostnadsberegninger og satt opp en framdriftsplan for arbeidet. Først må det sies at dette er et stort og omfattende arbeid med en forholdvis stor kostnad og en ambisiøs framdriftsplan.

Henvendelsen fra dere er hvordan dere skal gå fram for å *søke midler hos nasjonalparkstyret*.

Nasjonalparkstyret har ikke «egne» tilskuddsmidler som andre aktører kan søke på. Nasjonalparkstyret må selv «søke» om midler ved å melde inn behov for midler til egne tiltak i verneområdene. Dette gjøres til Miljødirektoratet innen 10 januar hvert år. Våre tiltaksmidler er via Statsbudsjettets kap./post 1420.31 som er en statlig investeringspost for forvaltningsmyndighetens prioriterte tiltak i verneområder, og det er gitt klare føringer om bruken av midlene. Dette må være tiltak som er forankret i forvaltningsplaner, skjøtselsplaner eller besøksstrategi, og det kan bl.a. ikke benyttes tiltaksmidler til vedlikehold av bygninger i verneområdene, jf. utklipp nedenfor.

Utklipp av «Strategi for bruk av midler til tiltak i verneområder, 2020-2025», Statsbudsjettets kap./post 1420.31, Miljødirektoratet:

Kulturminner i verneområder

Kulturminner er en del av verneformålet i de aller fleste nasjonalparker og i enkelte andre verneområder. Ansvar for oppfølging og ivaretagelse av kulturminner ligger hos kulturminnemyndighetene. Det er egne poster på statsbudsjettet for forvaltning av kulturminner, og tiltaksmidler prioriteres vanligvis ikke til dette formålet. Skjøtsel av enkelte kulturminner, slik som steingjerder, gravrøyser og fangstsystemer, kan likevel vurderes prioritert for samfinansiering med kulturminnemyndigheten. Eksempler på tiltak som *ikke* finansieres av tiltaksmidler eller driftsmidler er vedlikehold av bygninger i verneområder. Ansvar for finansiering av vedlikehold og drift av bygninger ligger hos eier.

Som dere ser, har ikke nasjonalparkstyret anledning til å delta inn i finansiere av vedlikehold og drift av bygninger. Nasjonalparkstyret har heller ikke hatt forvaltningspraksis ved å delta i finansieringen av slik tiltak.

Det finnes imidlertid tilskuddordninger innenfor kulturminneforvaltningen som kan benyttes til tiltak på bygninger, og da er det særlig Kulturminnefondet som her må nevnes og som vi ser også at dere søker. Videre kan vi tipse om at Norsk Kulturarv har en ny [«Ta et tak»-aksjon](#) for 2024-25 hvor Stiftelsen UNI har tildelt 10 millioner kroner – kanskje dere kan søke her?

Vi ønsker lykke til med videre arbeid, og kan gjerne holde en dialog om prosjektet!

Saken refereres til nasjonalparkstyret.

Med hilsen

Eli Grete Nisja
nasjonalparkforvalter

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrift

Kopi til:
Tolga kommune

2540

TOLGA

Fra: Morten Svardal[mortensvardal@gmail.com]
Sendt: 21.04.2024 22:30:03
Til: Nisja, Eli Grete[eli.nisja@statsforvalteren.no]
Tittel: Sambandsstasjon Halshøgda

Hei eller Grete ☐☐

Her kommer en liten oppdatering. Det ble hektiske dager i tiden før påske og delvis i påska for å få ferdigstilt prosjektet på Halshøgda.

Men vi kom i mål med god hjelp fra en fenomenal dugnadsgjeng.

Anlegget er i drift og ser ut til å fungere bra. Vi hadde håpet å få tid til å teste litt mer dekning og funksjon i sæterdalene og området rundt før snøen forsvant, men det fikk vi ikke tid til.

Det vi har fått testet er store deler av en endalen og det ser ut til å fungere bra.

Planen videre er å få testet anlegget sammen med Gauldal brann og redning for å se at ting fungerer som det skal. Når sommeren kommer skal vi teste utstyret på de stedene vi vet vi har hatt problemer med dekning fra før.

Vi skal prøve å få til en oversikt over dekningen både i Nødnett og VHF og om det er noen steder det ikke er dekning ☐☐

Uansett er dette et enormt fremskritt for sikkerheten for folket som ferdes i dalføret.

Jeg føler vi har hatt en fin dialog og et godt samarbeid oss imellom.

Samarbeidet med SNO og lokalt oppsyn har også vært veldig bra.

Kopi av kjørebook sender jeg i løpet av kommende uke.

Det kommer noen e-poster med bilder da jeg ikke får lagt til alle i denne.

Skal det sendes inn noen egen ferdig attest til dere, evt. Hvordan vil dere ha den?

Med vennlig hilsen

Soknedal og Budal Røde Kors

Ved nestleder

Morten Svardal.

Møteprotokoll

Utvalg: **Arbeidsutvalg for nasjonalparkstyret Forollhogna**

Møtested: Møterom Aursunden, Veksthuset Røros

Dato: 30.05.2024

Tidspunkt: 10:00 - 14:30

Følgende faste medlemmer møtte:

Navn	Funksjon	Representerer
Tone Hagen	Leder	Tynset kommune
Marit Bjerkås	Nestleder	Trøndelag fylkeskommune
Jan Arild Sivertsgård	Medlem	Holtålen kommune

Øvrige frammøtte:

Navn	
Hans Bull	nasjonalparkforvalter
Eli Grete Nisja	nasjonalparkforvalter
Sara Kristiane Eide	nasjonalparkforvalter

Underskrift:

Vi bekrefter med underskriftene våre at det som er ført på de sidene vi har signert i møteboka, er i samsvar med det som ble vedtatt på møtet.

03.06.2024

Tone Hagen
Leder

Marit Bjerkås
Nestleder

Jan Arild Sivertsgård
Medlem

Saksliste

Utvalgs-saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv-saksnr
ST 7/2024	Budalen landskapsvernområde - søknad om oppføring av gammel slåttebu på Storbekkøya museumsseter - søker: Budalen museumslag		2024/1321
ST 8/2024	Øyungen landskapsvernområde - ny søknad om inngjerding av fritidseiendom - Øyungen 877 - 300/1/32 - Holtålen kommune - Hilde Bakken Eggen		2020/5571
ST 9/2024	Øyungen landskapsvernområde - revisjon av forvaltningsplan - utkast til forvaltningsmyndighetens retningslinjer - arbeidsdokument		2023/10166
ST 10/2024	Ledalen landskapsvernområde - revisjon av forvaltningsplan - utkast til forvaltningsmyndighetens retningslinjer - arbeidsdokument		2023/10203
ST 11/2024	Nasjonalparkstyret for Forollhogna - delegeringsreglementet - drøfting		2023/10913

Orienteringer og drøftinger

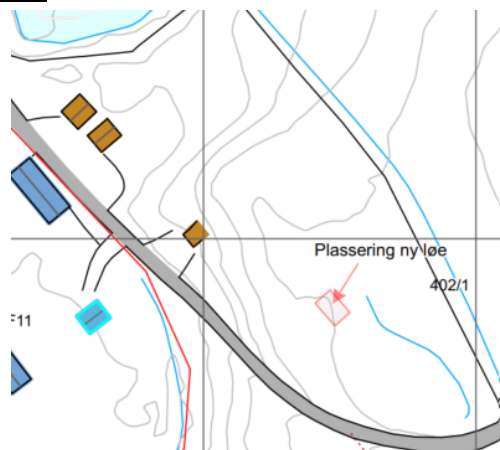
- Med bakgrunn i turistinformasjon fra «Opplev Midt-Norge», er Forollhogna toppen pekt på som et turmål. AU ønsker at administrasjonen sender ut et skriv som formilder besøksstrategien for Forollhogna og hensyn til villrein til lokale aviser. Skrivet blir lagt fram til orientering ved neste styremøte.
- Planlegging av styremøtet 14. juni – møtet blir i Vingelen med befaring til Bunåva.
- Planlegging av styremøtet 19.-20. august – forvalter la fram utkast til program for befaring og overnatting som legges frem for styret den 14. juni.
- Status sekretariatet - ferieavvikling, permisjon og vikariat.
- SNO har bedt om møte om tema «tamrein i Forollhogna – roller og oppgaver». Det avtales et møte mellom AU og SNO etter sommerferien.

ST 7/2024 Budalen landskapsvernområde - søknad om oppføring av gammel slåttebu på Storbekkeøya museumsseter - søker: Budalen museumslag 2024/1321

Nasjonalparkforvalters forslag til vedtak:

Nasjonalparkstyret for Forollhogna ved arbeidsutvalget gir Budal museumslag ved Jens Bakken dispensasjon fra Forskrift om Budalen landskapsvernområde § 3 punkt 1 for oppsetting av en gammel slåttebu på Storbekkeøya museumsseter gnr./bnr./fnr. 402/1/11 i Midtre Gauldal kommune.

Vilkår:

1. Den gamle slåttebua skal settes opp på området for Storbekkeøya museumsseter, og plasseres slik det er vist på kartutsnitt
2. Den gamle slåttebua kan utvides med et skjele og settes opp med følgende ytre mål: lengde 4,5 m og bredde 3,3 m.
3. Slåttebu skal benyttes i formidling om gammel slåttekultur.
4. Dersom det oppstår terrengskader i forbindelse med byggearbeidet skal det rettes opp så snart som mulig.
5. Byggeplassen skal holdes ryddig under arbeidsperioden, og bygningsavfall skal etter avsluttet arbeid transporteres ut av landskapsvernområdet og deponeres på forskriftsmessig måte.
6. Når slåttebua er ferdig oppsatt, skal det gis tilbakemelding til nasjonalparkstyret med bilder.
7. Tillatelsen etter verneforskriften gjelder i 3 år fra vedtaksdato.

Hjemmel

Vedtaket er gjort med hjemmel i naturmangfoldloven § 48

Søknaden er behandlet av arbeidsutvalget for nasjonalparkstyret for Forollhogna i tråd med delegeringsreglementet for, og saken refereres for styret.

Begrunnelse

Det er i avgjørelsen lagt vekt på at verneformålet for Budalen landskapsvernområde er å ta vare på seterlandskapet med seterbebyggelse og setervoller, og at Storbekkøya museumsseter er et tilrettelagt område som bidrar til å ivareta og å formidle både seterkultur og bruken av utmarksressursene i områdene rundt om i Budalen.

Oppføringen av den gamle slåttebua, som er et «historisk dokument» fra tiders utmarksbruk og seterkultur, vurderes derfor å være i tråd med verneforskriftens formål (§2) og strategier i forvaltningsplanen for Budalen landskapsvernområde, og at tiltaket betraktes som en styrking av verneverdiene i Budalen landskapsvernområde.

Det settes vilkår i tillatelsen for å ivareta hensynet til natur- og kulturmiljøet og sikre verneverdiene i et langsiktig perspektiv, og tillatelsen anses ikke å stride mot verneformålet eller vil kunne påvirke verneverdiene på en negativ måte for verken Budalen landskapsvernområde eller andre verneområder med tilsvarende bestemmelser.

Det settes vilkår i tillatelsen for å ivareta hensynet til natur- og kulturmiljøet og sikre verneverdiene i et langsiktig perspektiv, og tillatelsen anses ikke å stride mot verneformålet eller vil kunne påvirke verneverdiene på en negativ måte for verken Budalen landskapsvernområde eller andre verneområder med tilsvarende bestemmelser.'

Saksprotokoll fra møte 30.05.2024 i Arbeidsutvalg for nasjonalparkstyret Forollhogna

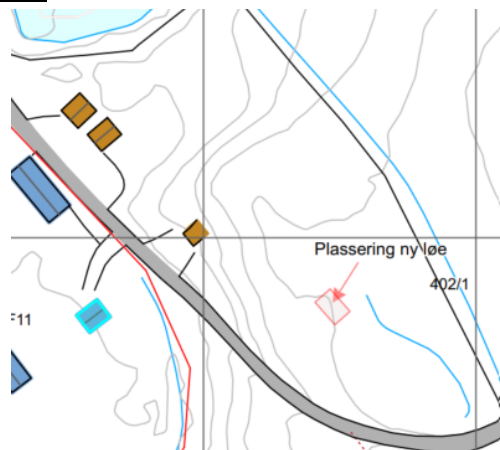
Behandling

Forvalters innstilling ble enstemmig vedtatt (3-0).

Vedtak

Nasjonalparkstyret for Forollhogna ved arbeidsutvalget gir Budal museumslag ved Jens Bakken dispensasjon fra Forskrift om Budalen landskapsvernområde § 3 punkt 1 for oppsetting av en gammel slåttebu på Storbekkøya museumsseter gnr./bnr./fnr. 402/1/11 i Midtre Gauldal kommune.

Vilkår:

1. Den gamle slåttebua skal settes opp på området for Storbekkeøya museumsseter, og plasseres slik det er vist på kartutsnitt
2. Den gamle slåttebua kan utvides med et skjele og settes opp med følgende ytre mål: lengde 4,5 m og bredde 3,3 m.
3. Slåttebu skal benyttes i formidling om gammel slåttekultur.
4. Dersom det oppstår terrengskader i forbindelse med byggearbeidet skal det rettes opp så snart som mulig.
5. Byggeplassen skal holdes ryddig under arbeidsperioden, og bygningsavfall skal etter avsluttet arbeid transporteres ut av landskapsvernområdet og deponeres på forskriftsmessig måte.
6. Når slåttebua er ferdig oppsatt, skal det gis tilbakemelding til nasjonalparkstyret med bilder.
7. Tillatelsen etter verneforskriften gjelder i 3 år fra vedtaksdato.

Hjemmel

Vedtaket er gjort med hjemmel i naturmangfoldloven § 48

Søknaden er behandlet av arbeidsutvalget for nasjonalparkstyret for Forollhogna i tråd med delegeringsreglementet for, og saken refereres for styret.

Begrunnelse

Det er i avgjørelsen lagt vekt på at verneformålet for Budalen landskapsvernområde er å ta vare på seterlandskapet med seterbebyggelse og setervoller, og at Storbekkeøya museumsseter er et tilrettelagt område som bidrar til å ivareta og å formidle både seterkultur og bruken av utmarksressursene i områdene rundt om i Budalen.

Oppføringen av den gamle slåttebua, som er et «historisk dokument» fra tiders utmarksbruk og seterkultur, vurderes derfor å være i tråd med verneforskriftens formål (§2) og strategier i forvaltningsplanen for Budalen landskapsvernområde, og at tiltaket betraktes som en styrking av verneverdiene i Budalen landskapsvernområde.

Det settes vilkår i tillatelsen for å ivareta hensynet til natur- og kulturmiljøet og sikre verneverdiene i et langsiktig perspektiv, og tillatelsen anses ikke å stride mot verneformålet eller vil kunne påvirke verneverdiene på en negativ måte for verken Budalen landskapsvernområde eller andre verneområder med tilsvarende bestemmelser.

Det settes vilkår i tillatelsen for å ivareta hensynet til natur- og kulturmiljøet og sikre verneverdiene i et langsiktig perspektiv, og tillatelsen anses ikke å stride mot verneformålet eller vil kunne påvirke verneverdiene på en negativ måte for verken Budalen landskapsvernområde eller andre verneområder med tilsvarende bestemmelser.

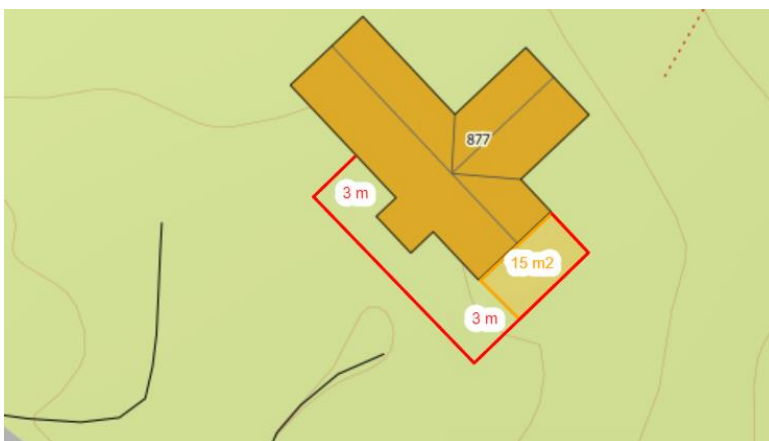
ST 8/2024 Øyungen landskapsvernområde - ny søknad om inngjerding av fritidseiendom - Øyungen 877 - 300/1/32 - Holtålen kommune - Hilde Bakken Eggen 2020/5571

Innstilling til vedtak:

Nasjonalparkstyret for Forollhogna gir Hilde Bakken Eggen dispensasjon fra forskrift om Øyungen landskapsvernområde § 3, punkt 1 for inngjerding av egen hytte på GID 300/1/32 i Holtålen kommune. Vedtaket gis med følgende vilkår:

Vilkår:

1. Det tillates inngjerding foran inngangsparti, samt inngjerding av området rundt platting. Gjerde kan gå inntil 3 meter fra hyttevegg, og skal være forankret i to hyttehjørner som illustrert i figur 1.
2. Gjerde rundt platting skal utformes likt som resten av gjerdet slik at plattingen fremstår uten eget rekkverk jf. vilkår om utforming gitt i vedtaksbrev av 15.01.2024.
3. Det kan brukes gjerde av treverk med liggende bord jf. byggeskikkveilederen. Gjerde skal være mellom 90 og 110 cm høyt og gis en dempet naturlig farge slik at den ikke blir dominerende i forhold til omgivelsene.
4. Tiltakshaver er ansvarlig for at utforming og vedlikehold av gjerdet, og at det ikke utgjør en felle eller fare for beitedyr eller vilt.
5. Det skal holdes ryddig på byggeplassen slik at bygningsavfall ikke ligger skjemmende rundt eller blåser utover. Materialer som er rent trevirke kan benyttes som ved. Øvrig bygningsavfall som ikke kan gjenbrukes skal fraktes ut av landskapsvernområdet.
6. Tillatelsen for gjennomføring av tiltak gjelder for 3 år, med utløp 1. november 2026.
7. Ferdigstilte tiltak skal dokumenteres med bilde som sendes forvaltningsmyndigheten.

Figur 1: Illustrasjon over maksimalt tillatt størrelse og utforming på inngjerding.

Hjemmel:

Vedtaket er fattet med hjemmel i naturmangfoldlovens § 48.

Begrunnelse:

Det er i utgangspunktet ikke ønskelig med omfattende inngjerding av fritidsbebyggelse innenfor verneområdet. Det er viktig at gjerder ikke er til ulempe eller skade for beitedyr og vilt, og det er derfor ikke ønskelig med en etablert praksis for oppsett av midlertidige trådgjerder/strømgjerder. Det er derfor satt vilkår om størrelse og utforming av gjerde slik at ikke mer enn nødvendig utmark gjerdes inne.

Ved gitte vilkår, vurderes tiltaket ikke å kunne påvirke verneverdiene nevneverdig, samt heller ikke skape negativ presedens verken for området eller andre tilsvarende verneområder.

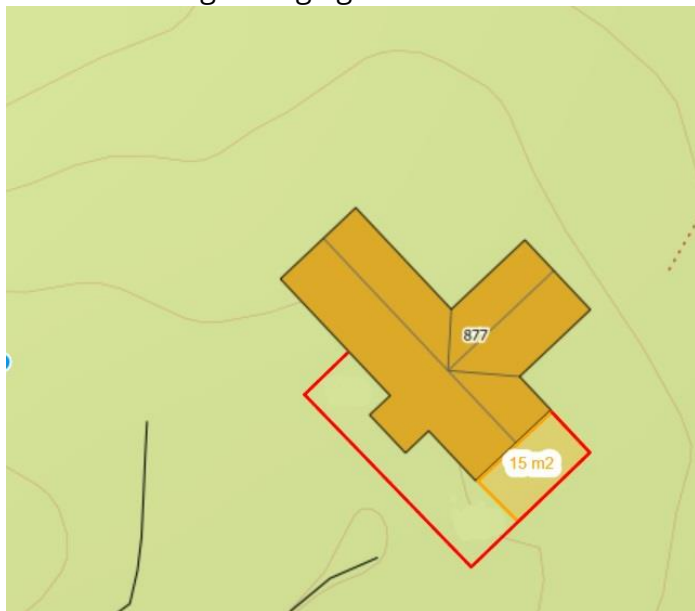
Saksprotokoll fra møte 30.05.2024 i Arbeidsutvalg for nasjonalparkstyret Forollhogna

Behandling

Basert på ettersendte opplysninger fra søker, forslår AU disse endringene:

1. Vilkår 1: "Det tillates inngjerding foran inngangsparti, samt inngjerding av området rundt platting. Gjerdet skal være forankret i to punkter på bygningskropp, jfr. figur 1, og ikke overstige 40 m² inngjerdet areal."

Samt endret figur 1 og figurtekst:

"Figur 1: Forslag til utforming på inngjerding."

2. Vilkår 3: "Det skal brukes gjerde av treverk med liggende bord jf. byggeskikkveilederen, s. 50. Gjerde skal være mellom 90 og 110 cm høyt og gis en dempet naturlig farge slik at den ikke blir dominerende i forhold til omgivelsene."

Forslag fra AU enstemmig vedtatt (3-0).

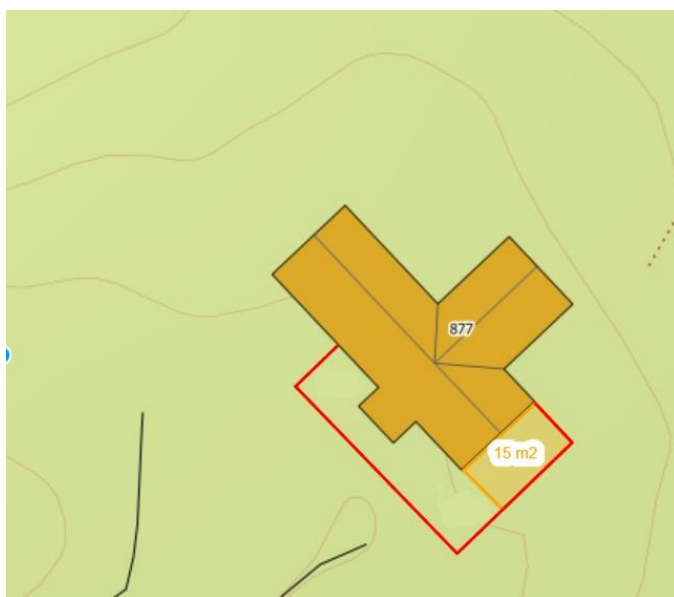
Vedtak

Nasjonalparkstyret for Forollhogna gir Hilde Bakken Eggen dispensasjon fra forskrift om Øyungen

landskapsvernområde § 3, punkt 1 for inngjerding av egen hytte på GID 300/1/32 i Holtålen kommune. Vedtaket gis med følgende vilkår:

Vilkår:

1. Det tillates inngjerding foran inngangsparti, samt inngjerding av området rundt platting. Gjerdet skal være forankret i to punkter på bygningskropp, jfr. figur 1, og ikke overstige 40 m² inngjerdet areal.
2. Gjerde rundt platting skal utformes likt som resten av gjerdet slik at plattingen fremstår uten eget rekkverk jf. vilkår om utforming gitt i vedtaksbrev av 15.01.2024.
3. Det skal brukes gjerde av treverk med liggende bord jf. byggeskikkveilederen, s. 50. Gjerde skal være mellom 90 og 110 cm høyt og gis en dempet naturlig farge slik at den ikke blir dominerende i forhold til omgivelsene.
4. Tiltakshaver er ansvarlig for at utforming og vedlikehold av gjerdet, og at det ikke utgjør en felle eller fare for beitedyr eller vilt.
5. Det skal holdes ryddig på byggeplassen slik at bygningsavfall ikke ligger skjemmende rundt eller blåser utover. Materialer som er rent trevirke kan benyttes som ved. Øvrig bygningsavfall som ikke kan gjenbrukes skal fraktes ut av landskapsvernområdet.
6. Tillatelsen for gjennomføring av tiltak gjelder for 3 år, med utløp 1. november 2026.
7. Ferdigstilte tiltak skal dokumenteres med bilde som sendes forvaltningsmyndigheten.

Figur 1: Forslag til utforming på inngjerding

Hjemmel:

Vedtaket er fattet med hjemmel i naturmangfoldlovens § 48.

Begrunnelse:

Det er i utgangspunktet ikke ønskelig med omfattende inngjerding av fritidsbebyggelse innenfor verneområdet. Det er viktig at gjerder ikke er til ulempe eller skade for beitedyr og vilt, og det er derfor ikke ønskelig med en etablert praksis for oppsett av midlertidige trådgjerder/strømgjerder.

Det er derfor satt vilkår om størrelse og utforming av gjerde slik at ikke mer enn nødvendig utmark gjerdes inne.

Ved gitte vilkår, vurderes tiltaket ikke å kunne påvirke verneverdiene nevneverdig, samt heller ikke skape negativ presedens verken for området eller andre tilsvarende verneområder.

ST 9/2024 Øyungen landskapsvernområde - revisjon av forvaltningsplan - utkast til forvaltningsmyndighetens retningslinjer - arbeidsdokument 2023/10166

Innstilling til vedtak:

Nasjonalparkstyret for Forollhogna v/arbeidsutvalget tar utkast til forvaltningsmyndighetens retningslinjer for Øyungen landskapsvernområde til orientering. Innspill og forslag til endringer gitt i arbeidsmøte tas med videre i utarbeidelse av retningslinjer som legges frem for nasjonalparkstyret.

Saksprotokoll fra møte 30.05.2024 i Arbeidsutvalg for nasjonalparkstyret Forollhogna

Behandling

AU kom med innspill til utkast til retningslinjer for forvaltningsplan for Øyungen. Ved neste møte med administrativt kontaktutvalg ønsker AU at behandling av bygg i verneområder knyttet opp til forvaltningsmyndighetens retningslinjer skal være tema. AU ønsker å delta på dette møtet. Innspillene ble tatt til orientering og vil bli lagt inn i utkastet før det blir lagt frem for nasjonalparkstyret.

Forvalters utkast til retningslinjer med endringer fra AU blir enstemmig vedtatt (3-0).

Vedtak

Nasjonalparkstyret for Forollhogna v/arbeidsutvalget tar utkast til forvaltningsmyndighetens retningslinjer for Øyungen landskapsvernområde til orientering. Innspill og forslag til endringer gitt i arbeidsmøte tas med videre i utarbeidelse av retningslinjer som legges frem for nasjonalparkstyret.

ST 10/2024 Ledalen landskapsvernområde - revisjon av forvaltningsplan - utkast til forvaltningsmyndighetens retningslinjer - arbeidsdokument 2023/10203

Innstilling til vedtak:

Nasjonalparkstyret for Forollhogna v/arbeidsutvalget tar utkast til forvaltningsmyndighetens retningslinjer for Ledalen landskapsvernområde til orientering. Innspill og forslag til endringer gitt i arbeidsmøte tas med videre i utarbeidelse av retningslinjer som legges frem for nasjonalparkstyret.

Saksprotokoll fra møte 30.05.2024 i Arbeidsutvalg for nasjonalparkstyret Forollhogna

Behandling

AU kom med innspill til utkast til retningslinjer for forvaltningsplan for Ledalen. Innspillene ble tatt til orientering og vil bli lagt inn i utkastet før det blir lagt frem for nasjonalparkstyret. Forvalters utkast til retningslinjer med endringer fra AU blir enstemmig vedtatt (3-0).

Vedtak

Nasjonalparkstyret for Forollhogna v/arbeidsutvalget tar utkast til forvaltningsmyndighetens retningslinjer for Ledalen landskapsvernområde til orientering. Innspill og forslag til endringer gitt i arbeidsmøte tas med videre i utarbeidelse av retningslinjer som legges frem for nasjonalparkstyret.

ST 11/2024 Nasjonalparkstyret for Forollhogna - delegeringsreglementet - drøfting 2023/10913

Innstilling:

Ingen innstilling.

Saksprotokoll fra møte 30.05.2024 i Arbeidsutvalg for nasjonalparkstyret Forollhogna

Behandling

Gjeldende delegeringsreglementet ble gjennomgått og AU ga innspill.

Vedtak

Arbeidsutvalget ber nasjonalparkforvalter om å innarbeide innspillene i utkastet, og forberede saken for nasjonalparkstyret.

ST 32/2024 Delegerte saker

Nasjonalparkstyret
for Forollhogna

Postadresse
Postboks 2600
7734 STEINKJER
sftlpost@statsforvalteren.no

Besøksadresse
Veksthuset
Tollef Bredalsvei 13
7374 Røros

Kontakt
Sentralbord: +47 74 16 80 00
Direkte: +47 73 19 90 05 / 450 02 947
sara.kristiane.kjergard.eide@statsforvalteren.no

Terje Nygård
Midtre Dalsbygdeveien 582
2550 Os I Østerdalen

Saksbehandler Sara Kristiane Kjærgård Eide

Vår ref. 2023/9307-7 432.2

Deres ref.

Dato 29.04.2024

Delegert sak nr

15/2024

Delvis innvilget - Vangrøftdalen-Kjurrudalen landskapsvernområde - søknad om oppsett av utedo på setereiendom - Os 131/31 - Terje Nygård

Vi viser til søknad mottatt 18.07.2023 om dispensasjon for oppføring av nytt utedob bygg på egen eiendom, GID 313/31, i Os kommune. Søknaden behandles som delegert sak 15/2024, og blir referert til nasjonalparkstyret for Forollhogna.

Vedtak

Nasjonalparkstyret for Forollhogna v/ nasjonalparkforvalter gir Terje Nygård dispensasjon fra forskrift om vern av Vangrøftdalen-Kjurrudalen landskapsvernområde, § 3 punkt 1, for oppføring av ny utedo i tilknytning egen eiendom 313/31 i Os kommune. Det gis avslag på omsøkte plassering av utedoen.

Dispensasjonen er gitt med følgende vilkår:

1. Det tillates oppføring av ny utedo med målene 1,4 m x 1,2 m som gir inntil 1,7 m² BYA i tråd med figur 1 under saksopplysninger. Tegningene er en del av vedtaket.
2. Utedoen skal ha stående panel, et lite vindu og farge som innordner seg øvrig bebyggelsen på eiendommen.
3. Utedoen kan plasseres i skogkanten vest for dagens seterbu innenfor en radius på 15 m, jfr. kartskisse under.
4. Terrengtilpassing og graving skal være minst mulig. Eventuelle terrengskader som måtte oppstå skal utbedres og være avsluttet i forbindelse med ferdigstilling av bygningen.
5. Bygningsavfall skal transporteres ut av landskapsvernområdet og deponeres på forskriftsmessig måte.
6. Tillatelsen fra verneforskrift gjelder i 3 år fra vedtaksdato.

Nasjonalpark

Forollhogna

Naturreservat

Grøntjønnan

Landskapsvernområde

Øyungen, Ledalen, Forddalen, Budalen, Endalen, Magnilldalen-Busjødalen, Londalen-Ørvilldalen, Vangrøftdalen-Kjurrudalen

Det oppfordres til bruk av byggeskikkveilederen «Bygninger i seterlandskapet, Forollhogna nasjonalpark med tilleggende landskapsvernområder».

Kartskisse over mulige plasseringer av ny utedo langs skogkanten (blå stiplet linje og blå prikk).

Hjemmel:

Vedtaket er gjort med hjemmel i naturmangfoldlovens § 48 – først ledd, første alternativ. Avslaget er hjemlet i Forskrift om vern av Vangrøftdalen-Kjurrudalen landskapsvernområde, § 3 punkt 1.

Saken behandles delegert av nasjonalparkforvalter i henhold til delegeringsreglement av 15.06.2020 og etablert forvaltningspraksis for oppføring av nye utedobbygg. Saken refereres til nasjonalparkstyret for Forollhogna.

Begrunnelse:

Det er i avgjørelsen lagt vekt på at en ny utedo ikke vil bidra til økt bebyggd areal for opphold og overnatting, selv om bebyggdareal for uthusfunksjoner øker med om lag 2 m² BYA. Byggets plassering vil være i skogkanten, som gjør at bygget ikke vil være så synlig i landskapet.

En dispensasjon for oppføring av separat utedo på eiendommen GID 313/31 vil ikke endre styrets forvaltningspraksis, eller gi grunnlag for å skape en presedens for andre tilsvarende «utedo-saker» i verken Vangrøftdalen-Kjurrudalen landskapsvernområde eller andre tilsvarende verneområder med tilsvarende bestemmelser.

Vedtaket kan påklages jfr. forvaltningslovens § 28. Klagefristen er 3 uker fra mottatt brev (§ 29).

Det gjøres oppmerksom på at grunneier og rettighetshaver/bruker kan nekte eller begrense transport på egen eiendom.

Vi gjør oppmerksom på at byggetiltaket kan krever nærmere avklaringer og tillatelser hos Os kommune, og kopi av vedtaket sendes til kommunen for orientering.

Videre vil vi også gjør oppmerksom på at byggetiltaket vil kunne bli kontrollert at Statens naturoppsyn (SNO) som er forvaltningsmyndighetens tilsynsorgan.

Byggeskikkveilederen «Bygninger i seterlandskapet, Forollhogna nasjonalpark med tilliggende landskapsvernområder» ligger på nasjonalparkstyret sine nettsider her: <https://www.nasjonalparkstyret.no/Forollhogna/publikasjoner/fagrapporter>

Vedtaket blir publisert i Miljøvedtaksregistret (www.miljovedtak.no) som er et offentlig register som gir allmenheten fri tilgang til enkeltvedtak og forskrifter på miljøområdet. Forvaltningsmyndigheten som har truffet enkeltvedtak har plikt til å registrere vedtak i Miljøvedtaksregisteret.

Med hilsen

Sara Kristiane Kjærgård Eide
nasjonalparkforvalter

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Statsforvalteren i Innlandet	Postboks 987	2604	LILLEHAMMER
Statsforvalteren i Trøndelag	Postboks 2600	7734	STEINKJER
OS KOMMUNE	Rytrøa 14	2550	OS I ØSTERDALEN

Saksopplysninger

Søknaden

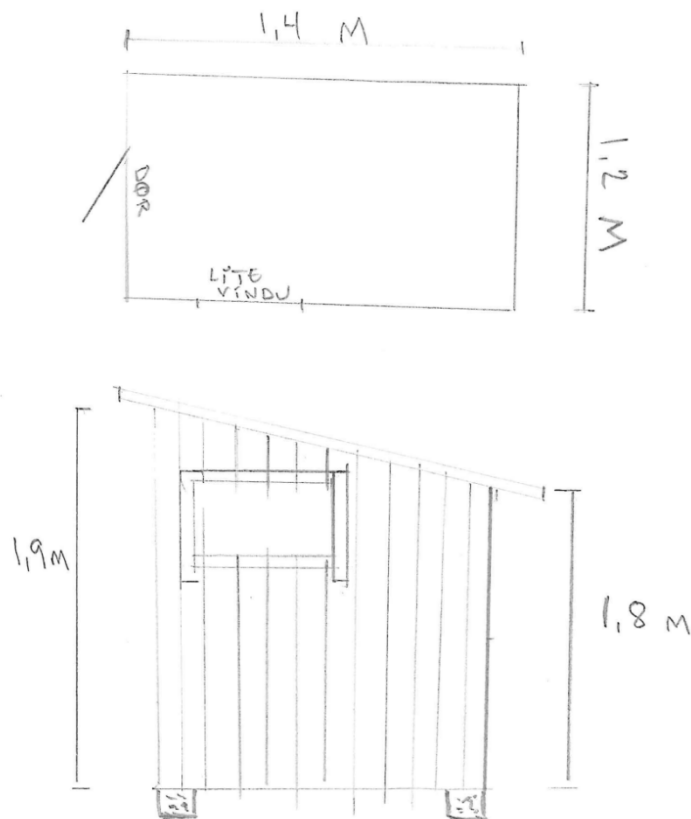
Viser til søknad mottatt 18.07.2023, samt tilleggsopplysninger tilsendt på e-post fra Os kommune datert 20.03.2024 og 03.04.2024, hvor Terje Nygård søker om å sette opp en utedo med mål 1,4m x 1,2m BYA på egen setereiendom, GID 131/31, i Vangrøftdalen-Kjurrudalen landskapsvernområde, jfr. kart 1 og figur 1. Det skal brukes reisverk med UTV-panel som skal males i mørk naturfarge. Taket skal ha en skrå utforming med mønehøyde 1,9m i front og 1,8m bak, og skal enten dekkes med torv eller takshingel.

Det er ønske om å sette opp en utedo ved en gammel seterbu. Utedobygget er tiltenkt å plasseres 100-160 m vest fra eksisterende bu i bjørkeskog for å gjøre bygge lite synlig fra veien som går forbi setra, jfr. kart 2 og e-post av 20.03.2024. Det er ikke nødvendig med planering/graving på området utedoen er tiltenkt å settes opp. Søker ser også at andre turgående kan ha mulighet til å bruke utedoen.

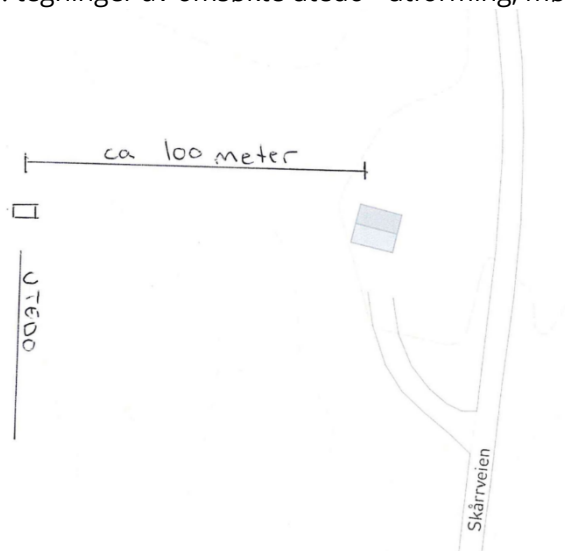
Dagens bu brukes i perioder under hogst og til egenbruk i forbindelse med rekreasjon. I matrikkelen er bygget definert som en skogs- og utmarkskoie som er en primitiv hytte som forholdsvis brukes i forbindelse med hogst og jakt, se vedlegg 1 for bilder. Bua ble restaurert nylig, for videre bruk i forbindelse med hogst i fremtiden.

Kart 1: oversikt over dagens bu til høyre (grønn prikk) og sirka plassering av utedo 100m fra bu (i luftlinje), jfr. GisLink.

Figur 1: tegninger av omsøkte utedo - utforming, mønehøyde og areal.

Kart 2: Plassering av ny utedo i forhold til eksisterende seterbu. Tegning mottatt 20.03.2024.

Andre saksopplysninger

- Ifølge matrikkelen er eksisterende koe 23 m²-BYA. Bygget er ikke SEFRAK-registrert, og det er ikke angitt andre verneverdier på bygget.

Hjemmelsgrunnlag – verneforskriften og naturmangfoldloven (NML)

Formålet med opprettelsen av Vangrøftdalen og Kjurrudalen landskapsvernområde er ifølge verneforskriften, § 2:

Formålet med opprettelsen av Vangrøftdalen og Kjurrudalen landskapsvernområde er: «å ta vare på et særpreget og vakkert natur- og kulturlandskap, der seterlandskap med seterbebyggelse og setervoller, vegetasjon og kulturminner, skapt gjennom aktiv jordbruksdrift, utgjør en vesentlig del av landskapets egenart».

I vernebestemmelsene § 3 heter det at «området er vernet mot alle tekniske inngrep eller tiltak som vesentlig kan endre eller virke inn på landskapets art eller karakter slik som f.eks oppføring av bygninger, anlegg og faste innredninger...» mv. Det det ikke er hjemmel for oppføring av nytt utedobbygg innenfor verneområdet, må søknaden behandles etter naturmangfoldlovens § 48 – første ledd, første alternativ.

For å kunne gi en dispensasjon ved bruk av NML § 48 må tiltaket ikke være i strid med verneformålet, påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig. Søknad om dispensasjon etter første ledd skal inneholde nødvendig dokumentasjon om tiltakets virkning på verneverdiene. I dispensasjon etter første ledd skal begrunnelsen for vedtaket vise hvordan forvaltningsmyndigheten har vurdert virkningene som dispensasjonen kan få for verneverdiene, og hvilken vekt det er lagt på dette.

I tråd med signal fra Miljødirektoratet skal det ikke legges retningslinjer for tiltak som må behandles etter NML § 48, da dette er en § som bare skal brukes i særskilte tilfeller på tiltak som ikke var forutsett som behov på vernetidspunktet. En tillatelse gitt i denne saken vil likevel gi en viss presedens for senere søknader av samme karakter, så det er viktig å vurdere hva en tillatelse i denne saken vil føre til senere.

Vurderinger etter naturmangfoldloven

Vangrøftdalen-Kjurrudalen landskapsvernområde er en del av villreinens leveområder med barmarksbeiteområder og trekkområder gjennom Skarvdalen, og utgjøre randområder til nasjonalt villreinområde, jfr. NML § 8.

Omsøkte utedo er av forholdsvis beskjedne størrelse på 1,7 m²-BYA, som ligger innenfor størrelse på utedo som nasjonalparkstyret har behandlet tidligere. Bygget er derimot foreslått plassert 100 m fra seterbu. Utedoen vil da mer fremstå som et enkeltstående bygg og ikke en del av bygningsmassen på tunet, samt at det vil få en uheldig plassering ved elveløpet vest for skogen, jfr. kart 1. For å unngå ulempe med avrenning fra utedo til elv, samt å få samlet bygningsmassen til samme tun, settes det vilkår om at utedoen settes opp i skogkanten, 15 m fra dagens koie, jfr. vilkår 3.

Kunnskapsgrunnlaget anses som godt nok til å behandle saken. «Føre-var-prinsippet» kommer derfor ikke til anvendelse, jfr. NML § 9.

En nytt, lite bygg for utedo vil ikke øke det bebygde arealet for opphold og overnatting, og uthuset som utedoen flyttes ut av skal heller ikke innredes til beboelse. Det forventes ikke at det ny utedo skal medføre økt belastning på økosystemet eller områdene rundt, og det forventes heller ikke at dette skal medføre vesentlig endringer i bruken av eiendommen. Tiltaket vurderes derfor ikke å ha noe vesentlig påvirkning på villreinen i området. Belastningen med selve rivningen og byggingen vil være forbigående, jfr. NML § 10.

Dersom det oppstår skader på natur eller miljø i forbindelse med tiltaket må kostnader for oppretting dekkes av tiltakshaver. Rivnings- og bygningsavfall skal fraktes ut og deponeres på forskriftsmessig vis for å unngå forurensing, jfr. NML § 11.

Tilpasning av terrenget i forbindelse med tiltaket må skje skånsomt og begrenses til det nødvendige. Materialvalg, byggeskikk og fargevalg på utedoen skal være mest mulig likt eksisterende bygningsmiljø, jfr. NML § 12.

Samlet vurdering

Det er i avgjørelsen lagt vekt på at en ny utedo ikke vil bidra til økt bebygd areal for opphold og overnatting, selv om bebygdareal for uthusfunksjoner øker med om lag 2 m² BYA. Byggets plassering vil være i skogkanten, som gjør at bygget ikke vil være så synlig i landskapet.

En dispensasjon for oppføring av separat utedo på eiendommen GID 313/31 vil ikke endre styrets forvaltningspraksis, eller gi grunnlag for å skape en presedens for andre tilsvarende «utedo-saker» i verken Vangrøftdalen-Kjurrudalen landskapsvernområde eller andre tilsvarende verneområder med tilsvarende bestemmelser.